Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

1 / 2020

KANSIKUVA

Kuva: Meeri Koutaniemi.
Kts. Lisää aiheesta sivu 4.

Numero 2/2020 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukseen 1.5. mennessä.
Numero 3/2020 ilmestyy viikolla 39. Aineisto toimitukseen 4.9. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 1 / 2020

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

ISSN 1236-9586

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2020
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 31916602
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

On tämä ollut kummallinen talvi, en edes yritä tai uskalla arvata tulevan kesämme säätä – savolaisittain sanottuna ”voipi olla tai sitten ei”. Tässä mielessä siis elämme outoja ja epävarmoja aikoja. Edes ammattimaiset sään ennustajat eivät saata tietää huomisen säästä.Eikö säästä ole muka jo puhuttu kylliksi? Ei ole, sillä jokainen päivä tarjoaa uuden yllätyksen, paikasta ja henkilöstä riippuen tulkittuna hyvän tai huonon yllätyksen. Omat pääkirjoitukseni eivät yleensä tarjonne kenellekään erityisen hyviä yllätyksiä, vaikka aina tietenkin niin toivoisin. Olenhan itsekriittinen realisti.

Yllätyksiä todella elämässä tapahtuu, kuten seuraava Ilta-Sanomien otsikko 30.1.2020 päivättynä osoittaa: ”Putinin yllätyskäsky: Stalinin vainojen uhreista koottava tietokanta”. Tämä olisi toteutuessaan jo sensaatio, suuri sellainen tästä asiasta tulisi, jos tutkijat pääsisivät ensi kertaa tutkimaan inkerinsuomalaisten kohtaloita Stalinin hallinnon julmimpina aikoina.

Maailmamme ja historiamme on ikävä kyllä sellainen, että muidenkin suurvaltojen, entisten ja nykyisten, arkistot odottavat lukittuina tai jopa tuhottuina yhä ensimmäistä tutkijaansa. En halua nimetä ensimmäistäkään valtiota, jonka oikea paikka saattaisi olla kansainvälisen totuuskomission edessä tutkittavana, tiedätte hyvin itsekin, että yhä nykypäivänä niitä on.

Uhrit ovat olleet ehkä vääränlaista kansaa etnisesti muihin nähden asuma-alueellaan, puhuneet väärää kieltä valtaväestöön verrattuna tai kuuluneet valtaväestöön nähden väärään uskontokuntaan. Tekosyitä löytyy, vaikka oikeastaan vain yksi syy yhdistää useimpia kansanvainoja: Nämä vainotut elävät ehkä maa-alueilla, joiden maaperästä löytyy suuria rikkauksia tai niin yksinkertaista ainetta, kuin vettä.

Esimerkiksi Afrikassa asuvien hutujen ja tutsien välistä, järkyttävää kansanmurhamaista sotaa en ymmärrä lainkaan – eikä siitä mediahistoriallisesti katsoen ole pitkää aikaa. Muita maailman kansalaisia ja kansakuntia kiinnosti tuolloinkin missikisat, urheilulajien mestaruuskisat tai oman puolison harharetket ostosten ja tavaroiden ihmemaahan.... Jos inkerinsuomalaisiin kohdistunut kansanmurha tapahtuisi juuri nyt, saisiko maailma tietää siitä? Olisivatko uutistoimistot kiinnostuneita tapahtumien seurannasta, kolkuttaisiko kenenkään omaatuntoa viattomien mutta eri uskontoa tunnustavien tai etnisesti erilaisten asukkaiden kärsimykset? Arvannette omat ajatukseni asiasta..

Sanotaan, että ”tieto lisää tuskaa”, mutta olkaamme rehellisiä itsellemme. Mehän olemme olleet tapahtumista tietoisia, myös Stalinin vainoista. Me olemme tienneet juutalaisiin kohdistuneista hirveyksistä, eikä hutujen ja tutsien väliset kauheudet Afrikassa ole menneet ohi silmiemme. Itä-Timor tiedetään, tiedetään Pol Potin Kamputsea/Kambodzha, mutta meidän sieluamme kolkuttaa enemmän ehkä bensiinin litrahinta. Tässä lienee syy, miksi inkerinsuomalaisten kohtaloista vaiettiin sotien jälkeen pitkään: ”Emme me vaarassa ole, vaan ne muut tekivät jotain joillekin” -ajattelu sopi suurelle naapurillemme hyvin sotiemme jälkeen – moinen ajattelu oli paitsi hyödyllistä, niin myös mukavaa ainakin Valvontakomission ja aina vaan tiukkenevan YYA-sopimuksen aikoihin. Minusta on parasta, jos suhteet suureen naapuriimme ovat meillä aidosti hyvät, rehelliset ja ystävälliset, kuten muihinkin ilmansuuntiin ja heillä puolestaan meihin. Silloin vähemmistöillä on turvallista elää sen hetkisessä kotimaassaan.

Juhani Valo

RANKOISTA MATKOISTA SYNTYI MONIÄÄNINEN NÄYTTELY

"Kun opiskelin koulussa, inkeriläisten kokemuksista ei kerrottu sanallakaan, minun ystäväni eivät tienneet heistä mitään. Nyt he tietävät, sillä minä olen opiskellut itse ja kertonut heille."

Aleksander asuu Jakutskissa ja työskentelee juristina. Hänen isoäitinsä oli inkeriläinen, joka karkotettiin vuonna 1942 Leningradista Jakutiaan.

Kuvaaja Meeri Koutaniemi.

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Lea ja **Santeri Pakkasen** sekä **Meeri Koutaniemen** inkeriäisyys-projekti eteni tammikuussa näyttelyvaiheeseen kun Kansallismuseossa avattiin "Inkeriläiset - Unohdetut suomalaiset" -näyttely. Jutun alussa oleva kuva ja teksti ovat osa tätä näyttelyä. Identiteettiä ja kollektiivisen muistamisen merkitystä käsittelevä näyttely sisältää kolmikon haastattelujen kautta kerättyjä inkeriläisten tarinoita ja Koutaniemen kuvia sekä inkeriläisten vaiheita havainnollistavia esineitä ja dokumentteja inkeriläisten kotiarkistoista, Kansallisarkistosta ja Museovirastosta. Esillä on esimerkiksi Kansallisarkiston kokoelmista löytyneet, inkeriläisen matematiikanopettaja **Amalia Suden** vanhoille lakanoille ja alusvaatteille kirjaamia vankileiriaikojen muistelmia.

Näyttely esittelee otteita 27 inkeriläisen tarinasta, joihin lukeutuu myös Pakkasten omat kertomukset. Tekijöiden omakohtainen ja dokumentaarinen ote peilaakin inkerinsuomalaisten muistojen kerroksia inhimilliseen tarpeeseen tuntea historiansa ja tulla kuulluksi.

Valokuvaaja Koutaniemellä ei ole inkeriläistä taustaa, mutta hän on kuvannut paljon myös muita vääryyksiä kokeneita ihmisryhmiä.

Näyttelyn avajaisiin, 24. tammikuuta, saapui satoja ihmisiä. Lea Pakkanen kertoo näyttelytilan olleen myös tämän jälkeen kovassa käytössä ja usein täynnä.

– Avajaisiin tuli inkeriläisiä ympäri Suomen, mutta myös ulkomailta, Pakkanen iloitsee.

Kaukaisimmat inkeriläiset matkasivat näyttelyyn Venäjän Jakutiasta, noin 4 500 kilometrin päästä.

Pakkasta ilahdutti myös se, että paikalla oli paljon ei-inkeriläistä perää olevia ihmisiä. Kolmikon ajatuksena olikin työllään levittää tietoa inkeriläisyydestä, joka on monelle suomalaiselle täysin tuntematon asia. Ajankohta tuntui otolliselta nyt kun paluumuuton alkamisesta tulee kuluneeksi 30 vuotta.

– Karjalaisilla on vakiintuneempi paikka suomalaisuuden narratiivissa historiankerronnan kautta. Kaikki tietävät, että karjalaisia evakoita tuli Suomeen sotien aikaan 400 000. Vaikka samoihin aikoihin Suomeen tuli 63 000 inkeriläistä, moni ei tiedä tätä ollenkaan. Myös muu inkeriläisten historia tunnetaan huonosti. Inkeriläisyys on jäänyt katveeseen ja tätä aukkoa paikkaamaan meidän projekti on tehty.

"Inkeriläisyys on jäänyt katveeseen ja tätä aukkoa paikkaamaan meidän projekti on tehty."

Projektin ensimmäinen matka tehtiin 2017. Silloin kolmikolla ei ollut vielä rahoitusta, eikä myöskään tietoa siitä, tulisiko kerätty materiaali koskaan minnekään esille. Esillepano varmistui vasta kolmannen kenttätyömatkan jälkeen. Ensimmäinen rahoitusosuus saatiin 2018 ja sitä myöten mahdollistui syvempi keskittyminen työhön. Jotta projekti voitiin toteuttaa tässä

mittakaavassa, lisärahoitusta piti hakea kuitenkin vielä useita kertoja ja monista eri lähteistä.
– Me teimme yhteensä viisi kenttätyömatkaa eripuolille Venäjää. Sitä ei ole edes laskettu kuinka montaa matkaa tehtiin Suomessa. Varmasti kymmeniä. Halusimme saada mahdollisimman monipuolinen näkökulma inkeriläisyyteen, Pakkanen kertoo.
Varsinaisten henkilöhaastattelujen lisäksi projektiin tehtiin suuri määrä taustahaastatteluja.

"Kohdatuista ihmisistä välittyi hienosti se sellainen inkeriläisten mieletön sinnikkyys ja sisukkuus."

Pakkanen kertoo haastateltavia löytyneen monelta suunnalta ja eri tahojen kautta. Osa otti yhteyttä kuultuaan projektista esimerkiksi Inkeriläisten viestin, sosiaalisen median tai tekijöiden omien nostojen kautta. Haastateltavia tuli myös SKS:n aineistonkeruuprojektin kautta. Lisäksi tekijöillä oli itsellään mielessä jo projektin alussa inkeriläisiä joiden puoleen kääntyä.
– Vastaan tuli myös niitä, jotka eivät halunneet tulla haastatelluiksi. Osa paluumuuttajista sanoi suoraan, ettei halua puhua inkeriläisyydestä, sillä he olivat traumatisoituneet reaktioista, joita he olivat kohdanneet tultuaan Suomeen.
Ryssittely ja ikävä asennoituminen ei ole Pakkasellekaan vierasta.
– Sitä enemmän on kuitenkin ollut sitä, että ihmiset eivät vain tiedä mitä inkeriläisyys on. Se ei tavallaan merkitse heille yhtään mitään. Kategorioita on vain kaksi. Ne ovat suomalainen ja venäläinen. Siihen suomalaisuuteen ei mahdu, jos ei ole syntynyt Suomessa.

Pakkanen sanoo inkeriläisten historiaan kuuluvan niin paljon surua ja tuskaa, että kaiken sen kohtaaminen oli välillä rankkaa ja lamauttavaakin.
– Kun ollaan menty karuihin karkotuspaikkoihin tai vankileirimaisemiin, sitä on pystynyt kuvittelemaan miten vaikeata se on ollut ihmisille ja kuinka totaalinen ihmisarvon riistäminen heihin on kohdistunut. Sitä on joutunut miettimään, että miten pystyn tähän kaikkeen edes suh-

Museopalvelujohtaja Hanna Forssell (vasemmalla) haastatteli näyttelyn avajaisissa Meeri Koutaniemeä, Santeri Pakkasta ja Lea Pakkasta.

tautumaan, Pakkanen miettii. Hän sanoo olleensa erityisesti Siperian reissujen jälkeen täysin loppu.
– Sitä on joutunut silloin miettimään, että miten tästä jaksetaan taas eteenpäin. Etenkin Jakutian matkan oli rankka. Siellä konkretisoitui kaikki se hirveys mitä ihmisille on tehty. Silloin ei myöskään ollut vielä varmuutta siitä, saadaanko projektia edes esille.

Osa paluumuuttajista sanoi suoraan, ettei halua puhua inkeriläisyydestä, sillä he olivat traumatisoituneet reaktioista, joita he olivat kohdanneet tultuaan Suomeen.”

Ahdistusta lisäsi tietoisuus siitä, että suomalaiset eivät tiedä mitä kaikkea inkeriläiset ovat joutuneet suomalaisuutensa takia kestämään. Vaikka inkeriläiset ovat itse kirjoittaneet paljon kohtalostaan, valtaväestössä aihe on jäänyt marginaaliin. Esimerkiksi valtamedioissa inkeriläisyyttä ei juurikaan käsitellä.
Pakkanen iloitseekin Kansallismuseon kanssa syntyneestä yhteistyöstä ja siitä kuinka Helsingin Sanomat käsitteli projektia lopulta sivuillaan varsin näyttävästi.
– Ehkä hetki on nyt ollut oikea tälle projektille, Pakkanen sanoo. Vaikka kokemus oli rankka, toi se myös paljon hienoja muistoja ja tuttavuuksia.
– Kohdatuista ihmisistä välittyi hienosti se sellainen inkeriläisten mieletön sinnikkyys ja sisukkuus. Että mistä kaikesta ne ovat selvinneet ja kuinka osa pystyi jopa laskemaan leikkiä kokemuksista. Inkeriläiset on kansanosa, jossa kyyneleet ja nauru ovat aika herkässä.
Pakkanen sanoo inkeriläisten myös verbalisoivan hienosti kokemuksiaan.
– Inkeriläiset ovat todellakin puhuva kansa.

Projektin seuraava piste on syksyllä julkaistava kirja. Sitä kirjoittavat yhdessä isä ja tytär Pakkanen.
– Kirjassa käydään läpi matkoja ja kerrotaan vähän laajemmin reissuista, joiden kaikki materiaali ei päässyt näyttelyyn uppoamaan. Kirja on meidän perheen tarina, sillä se seuraa perheenjäsenten vaiheita inkeriläisten historiassa.
Kirjan kustantaa Gummerus.
Myös näyttelylle on jatkosuunnitelmia, mutta mitään ei ole vielä päätetty. Kyselyjä on tullut ympäri Suomea, mutta myös Virosta ja Venäjältä. Nyt selvitetään mahdollisuuksia näyttelyn viemisestä Pietariin.

Käsikirjoitus: Lea Pakkanen ja Santeri Pakkanen
Valokuvat: Meeri Koutaniemi
Näyttelyn esineistö ja muut valokuvat: Kansallismuseo, Kansallisarkisto, Museoviraston Kuvakokoelmat, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja yksityiset kokoelmat.

Inkeriläiset – unohdetut suomalaiset
24.1–19.4.2020
Kansallismuseo, pop up -tila, 1 krs.
Mannerheimintie 34, Helsinki
Näyttelyyn on vapaa pääsy

Lea Pakkanen

TURUN INKERISEURAN ESITTELY

Lyydia Bazalevan ja Leila Kattelus

Yhdistyksemme
Turun Seudun Inkeri-seura ry on toiminut noin 50 vuotta. Seuramme on tällä hetkellä yksi Suomen Inkeriliiton suurimmista paikallisseuroista, jäseniä on noin 200. Vanhimmat, yli 80-vuotiaat jäsenet on jo vapautettu jäsenmaksusta. Seurallamme on oma kokoontumistila Turussa Varissuon kirkon vieressä. Siellä toimivat kerhot ja siellä pidetään kokoukset.

Puheenjohtajanamme on viimeiset kymmenen vuotta toiminut rovasti **Martti Hirvonen**, joka on työskennellyt pappistehtävissä myös Venäjällä. Hän toimi Pietarissa Pyhän Marian seurakunnan kirkkoherrana vuosina 1998–1999. Hän on tehnyt yhteistyötä inkeriläisten kanssa jo vuodesta 1991 toimiessaan Turun Katarinan seurakunnan kappalaisena sekä kirkkoherrana pitäen rippikouluja paluumuuttajille ja järjestäen erilaisia tilaisuuksia yhdessä diakoniatyön kanssa.
Vuosina 2005–2014 Suomessa kirkkoherrana toiminut Hirvonen perusti myös Venäjältä ja Virosta saapuneiden paluumuuttajien kanssa lentopallojoukkueen ”Inkerin nousu”. Joukkue harjoitteli ja pelasti menestyksellisesti Turun seudun talvisarjassa.
Hänen edeltäjänsä, entinen pitkäaikainen puheenjohtajamme, seurakuntaneuvos **Keijo Korkka** poistui joukostamme viime vuoden lopulla.
Seurassamme on vuosien mittaan ollut monenlaista aktiivista toimintaa.

Inkerin Nousun lentopalloilijat 2000-luvun alussa Turun Normaalikoulun kotisalissa. Edessä seuran perustaja rovasti Martti Hirvonen.

Kerhot ja muu toiminta
Yhdistyksessämme on jäseninä monta iäkästä ”veteraania”, jotka terveydentilansa ja korkean ikänsä vuoksi eivät pysty osallistumaan pitkille matkoille. Olemme järjestäneet heille viime vuosina rentoutusleirejä Lehmirannassa – Lehmiranta on Salon seudulla Lehmijärven rannalla sijaitseva Eläkeliiton lomakeskus. Toukokuussa 2017 heille järjestettiin oma ”veteraanien päivä”, johon kuului käynti hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä ja sen jälkeen ruokailu ja ohjelmallinen juhla yhdistyksen tiloissa. Veteraanit ovat sotalapsia ja Pietarin piirityksessä olleita lapsia, ja olemme järjestäneet heille myös yhteisiä muisteluiltoja. Valitettavasti heidän joukkonsa harvenee vuosi vuodelta.
Käsityö- ja askartelukerhot ovat säännöllisesti toimineet jo monta vuotta. Kerholaisten tekemiä erikoislahjoja ja kortteja on annettu lahjoina juhlissa ja myyty juhlatilaisuuksissa.

Kuvateksti: Käsityökerho joulukorttitalkoissa.

Beseda on venäjän kieltä ja tarkoittaa suomeksi “keskustelu/juttelu”. Beseda-kerhossa tutustutaan toisiin ja käydään keskusteluja Inkerin kulttuurista, historiasta ja kohtalosta. Kerhon vetäjä **Eero Pellinen** on elänyt lapsuutensa Aral-järven rantamilla puuvillapeltojen keskellä ja hänellä on laaja tietämys Inkerin historiasta.

Beseda-kerho teepöydän äärellä, oikealla Eero Pellinen.

Lapsille ja nuorille järjestetään kerho- ja leiritoimintaa. Kerhossa lapset askartelevat, piirtävät, leikkivät ja harjoittelevat pieniä esityksiä. Vuonna 2018 järjestettiin kansainvälinen lasten leiri Piikkiön Villa Balticassa yhteistyössä Pietarin Inkeriliiton kanssa.
Leirille osallistui 14 suomalaista ja venäläistä lasta. Ohjelmassa oli mielenkiintoisia tehtäviä sekä luentoja ja tietokilpailu Inkerin kulttuurista ja historiasta. Oh-

jelmassa oli myös lapsille erityisen mieluista uintia, onkimista, liikuntaa, musiikkituokioita ja tansseja.

Lasten kerhon pieniä osallistujia.

Yhdistyksessämme on jo vuosia toiminut lauluryhmä Orvokit, joka on esiintynyt monessa tapahtumassa niin kotimaassa kuin Virossa ja Venäjällä.

Orvokkien esiintyminen kesäjuhlilla Piikkiössä 2019

Yhdistyksellämme on yhteistyötä monien eri tahojen kanssa. Sondip on monikulttuurinen kansainvälinen yhdistys, jonka tapahtumiin osallistumme ja jonka kanssa teemme yhteistyötä, esimerkiksi omalla esittelypisteellämme Turun kirja- ja ruokamessuilla.
Albatros ja Sirius ovat nuorisotoimintaan keskittyviä yhdistyksiä, joiden monikulttuuriseen toimintaan osallistumme ja suunnittelemme tiivistä yhteistyötä, kuten leirejä ja lasten kerhotoimintaa. Seurakunta tarjoaa meille aina juhla- ja kokoustilat korvauksetta. Pietarin Inkerin Liiton kanssa on tehty pitkäaikaista ja tiivistä yhteistyötä.

Turun kirja- ja ruokamessuilla, keskellä kansallispuvussaan yhdistysaktiivi Lyydia Bazaleva.

Terveys- ja sosiaalineuvontapisteemme päivystää säännöllisesti pari kertaa viikossa. Terveydenhoitaja tekee verenpaineen ja verensokerin mittauksia ja antaa terveysneuvontaa, varaa lääkärinaikoja ja käy tarvittaessa asiakkaan mukana lääkärissä. Sosiaalisissa asioissa annetaan monenlaista tukea ja apua. Neuvontapistettä hoitaa seuramme varapuheenjohtaja Lyydia Bazaleva.

Juhlat

Perinteiset vuosijuhlat järjestetään aina läheisen Varissuon kirkon tiloissa. Juhlista tärkeimmät ovat naisten päivän juhla, pääsiäisjuhla, äitienpäivän juhla, pyhäinpäivän juhla sekä joulujuhla Tapaninpäivänä. Pyhäinpäivänä on kunniakäynti seppeleenlaskuineen Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä ja sen jälkeen kahvi- ja ohjelmatilaisuus.
Juhlien yhteydessä pidetään myös yhdistyksen viralliset kevät- ja syyskokoukset. Juhlien ohjelmaan kuuluvat Orvokkien laulut, Sydämestä sydämeen -musiikkiryhmän sekä kutsuvieraiden esitykset. Kaikissa juhlissa on aina tarjolla ahkerien yhdistysläisten valmistamat maistuvat leivonnaiset kahvin ja ”tsain” kera.
Viime vuosina joulujuhlassamme tunnelmaa ovat kohottaneet kauneimmat joululaulut sekä iloista mieltä luonut yhdistysväen esittämä riemullinen jouluнäytelmä. Juhlassa niin lapset kuin aikuiset ovat saaneet joulupukilta joululahjan, joka on muistuttanut meitä lapsuuden ajoista ja tuottanut lämpöisen joulumielen.

Pyhäinpäivän kunniakäynti ja lasten valmistaman seppeleen lasku Turun vanhalla hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä, vasemmalla puheenjohtaja Martti Hirvonen.

Vuoden 2019 Inkeriläisten valtakunnallinen kesäjuhla vietettiin kauniissa ja aurinkoisessa kesäsäässä Piikkiössä Villa Baltican mailla lauantaina heinäkuun 7. päivänä. Juhlasta on kirjoitettu ja kerrottu monipuolisesti Inkeriläisten viestin numerossa 4/2019.
Juhliin saapui yli 250 juhlavierasta eri puolilta Suomea sekä laulu- ja tanssiryhmä Pietarista. Juhlissa palkittiin inkeriläisten hyväksi tehdystä työstä Inkerin sivistyssäätiön ansiomerkillä turkulaiset **Lyydia Bazaleva**, **Leena Kolkkanen**, **Lempi Närvänen** ja **Eero Pellinen**.
Turkulaiset järjestivät valtakunnallisen kesäjuhlan myös kesällä 2013.

DRAAMAKOMEDIA INKERILÄISPERHEEN VAIHEISTA

Näkemiin Neuvostoliitto -elokuva kuvaa ainutlaatuisella tavalla inkeriläisten asemaa Neuvostoliitossa ja tuo valkokankaalle kuultavaksi myös inkerinsuomea.

Maaliskuussa Suomen ensiiltansa saava Näkemiin Neuvostoliitto -elokuva sijoittuu salaperäiseen Leningrad-3-kaupunkiin sekä 1980- ja 1990-luvun taitteen Tallinnaan. Tämä draamakomedia on siinä mielessä merkittävä, että se on ensimmäinen inkerinsuomalainen pitkä näytelmäelokuva, ja se perustuu ohjaaja-käsikirjoittaja **Lauri Randlan** omiin kokemuksiin kahden erilaisen järjestelmän välissä kasvamisesta. Humoristisen nostalgian ja tunnettujen neuvostoiskelmien rytmittämä elokuva kertoo inkerinsuomalaisen Tarkkisen perheen värikkäistä vaiheista Neuvosto-Viron viimeisinä vuosina.

Elokuvassa nuoren Johanneksen **(Niklas Kouzmitchev)** vapaamielinen opiskelijaäiti **(Nika Savolainen)** on kallellaan länteen, kun taas isoäiti **(Ülle Kaljuste)** haluaisi pojasta ennen kaikkea kunnon neuvostokansalaisen. Tarinassa tämä omintakeinen perhe natisee liitoksissaan ja Viro kipuilee itsenäistymisen kanssa. Samanaikaisesti Johanneksen omat kasvukivut käyvät yhä kovemmiksi. Äidin lähtö Suomeen ja ensirakkaus tšetšeenityttö Veraan **(Elene Baratashvili)** mullistavat pojan elämän lopullisesti.

Elokuva avaa ikkunan naapurimaamme poikkeukselliseen ajanjaksoon, jolloin Moskvitš-autot, neuvostonuket ja krokotiili Gena kumppaneineen alkoivat saada haastajia rajan yli kulkeutuvista suklaatikkareista, barbeista ja banaaneista sekä Suomen television ohjelmista ja mainoksista, joita Virossa katsottiin satelliittiantennien avulla.

Näkemiin Neuvostoliitto kuvaa ainutlaatuisella tavalla inkeriläisten asemaa Neuvostoliitossa, ja elokuvassa kuullaan katoavaa inkerinsuomea. Ensi vuoden huhtikuussa tulee kuluneeksi 30 vuotta siitä, kun presidentti **Mauno Koivisto** toivotti inkerinsuomalaiset tervetulleiksi Suomeen paluumuuttajina.
”On ollut hieno mahdollisuus rakentaa tarina neuvostolapsuudesta, ja vieläpä inkeriläisestä näkökulmasta. Henkilökohtaisesti suuri asia on ollut myös se, että olen voinut tehdä elokuvan kielellä, joka on katoamassa isovanhempieni mukana. Kaiken lisäksi elokuvaa on kuvattu entisessä suljetussa kaupungissa, paikassa, jossa kuvaaminen olisi 30 vuotta sitten ollut hulluutta”, ohjaaja-käsikirjoittaja Randla kertoo.

Tartossa 1981 syntynyt inkerinsuomalainen Lauri Randla on ohjannut seitsemän lyhytelokuvaa, joista viimeisin Mausoleum (2016) voitti kahdeksan kansainvälistä palkintoa, muun muassa Toronton kansainvälisten lyhytelokuvajuhlien parhaan vieraskielien elokuvan palkinnon. Randla on valmistunut Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulusta elokuvaohjaajaksi vuonna 2015. *Näkemiin Neuvostoliitto* on hänen ensimmäinen pitkä ohjaustyönsä.

Elokuvaa ovat rahoittaneet Eesti Filmi Instituut, Suomen elokuvasäätiö, Eurimages ja Eesti Kultuurkapital, ja se on toteutettu yhteistyössä Yleisradion kanssa. Elokuvan levityksestä Suomessa vastaa B-Plan Distribution.

Näkemiin Neuvostoliito -elokuvan teatteriensi-iltansa Suomessa 27. maaliskuuta 2020.

Niklas Kouzmitchev (keskellä), Ülle Kaljuste ja Tõnu Oja. Kuva: Elen Lotman. ©Exitfilm 2019.

INKERILÄISJUURINEN KITARAMIES

Monista kokoonpanoista ja produktioista tututta huippukitaristi Marzi Nymanilla on juuret Inkerissä.

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Kitaristi Marzi Nyman on Suomen ehkäpä tunnetuin kitaristi, Hän on kaatanut urallaan monenlaisia raja-aitoja ja tuonut rytmimusiikkiin vahvaa elinvoimaa. Nyman aloitti musiikinopiskelun piano- ja teoriatunneilla Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa, josta matka jatkui 1996 Tapiolan lukion musiikkilinjalle ja pian myös Espoon pop/jazzopisto Ebeliin.

Marzi sanoo musiikin kuuluneen hänen elämäänsä lapsuudesta asti.

– Mutsi ja faija ovat molemmat olleet hengellisessä työssä Kansanraamattuseuralla kun minä synnyin. Silloin pastorina (nykyisin rovasti) toiminut isä oli yksi Pro fide -nimisen gospelpändin perustajajäsenistä. Hän soitti usein kotona ja äiti lauloi mukana.

Marzin vanhemmat ovat kirjailija-rovasti Hannu Nyman ja kirjailija Maija Nyman.

Marzi sanoo suvusta löytyvän monta muutakin muusikkoa.

– Ukki oli vanha basunisti, jonka autossa soi aina Glenn Milleriä ja setä oli rock-yhtyeen basisti.

Marzi soitti pitkään pianoa, mutta teini-iässä kitaran vetovoima kasvoi vastustamattomaksi.

– Tajusin, että sillä on helppo säestää ja kun sitten kuvioihin tuli sähkökitara olin ihan myytyä miestä, hän nauraa.

– Musiikki oli mulle niin elimellinen osa olemista, että siitä tuli loogisesti myös ammatti, hän lisää.

Marzi sanoo kaiken alkaneen Bluesista, ja päätyneen vaikka minne. Miehelle ei tule mieleen sellaista musiikkityyliä, jota hän ei lähtisi soittamaan. Raja kulkee idealistisella tasolla. Hän ei halua olla mukana produktioissa, jotka eivät vastaa aatteeltaan hänen omaa ajatusmaailmaansa. Marzi ei siis esittäisi vaikkapa vihapuhetta sisältäviä tekstejä.

”Musiikki oli mulle niin elimellinen osa olemista, että siitä tuli loogisesti myös ammatti.”

Lukiolaisena Marzi napattiin soittajaksi menestysyhtye Nylon Beatiin. Yhtye sai urallaan kahdeksan kultalevyä ja seitsemän platinaa. Vuonna 1999 sille myönnettiin vuoden yhtyeen Emma-palkinto. Marzi Nymanin kalenterissa ei tämän jälkeen juuri tyhjiä päiviä ole näkynyt.

Marzin ammattiin kuuluu soittamisen lisäksi säveltämistä ja johtamista. Hän on soittanut urallaan myös monessa televisio-ohjelmassa.

– Minulla on lyhyt keskittymiskyvyn säilymien. Siksi on mukava tehdä montaa lajia. Koen olevani parhaimmillani silloin kun olen vähän reaktiivinen eli kun tulee uusi impulssi, reagoin siihen intuitiivisesti. Silloin löytää itsestään ihan uusiakin puolia.

Vaikka kitara on vakiintunut Marzin soittamiseksi, hän istahtaa yhä usein pianonkin ääreen – Joskus jopa soolopianokonserteissa.

– Sävellän myös aika paljon pianolla. Siinä on isompi rekisteri ja siinä saa useamman äänen yhtä aikaa pohjaan. Käytän paljon Sibelius-nuotinnosohjelmaa sävellystyökaluna ja orkestoin siitä suoraan. Kitaralla taas saa säveltämiseen toisenlaisia sävyjä.

Vaikka musiikki on ammatti, Marzi soittaa lomallakin.

– Kun mieli tasaantuu, alkavat uudet biisit poreilla. On aina kivaa löytää uudelleen se sellainen soittaminen ja säveltäminen, johon ei arjen pyörittämisen keskellä ehdi syventyä, kahden lapsen isä sanoo.

Marzista pianon ääreen rauhoittuminen on meditatiivista ja vä-

Marzi Nyman pistäytyi viime kesällä Jyväskylässä konsertoidessaan Kaupunginkirkossa yhdessä laulaja Maria Ylipään kanssa.

hän rukouksenkin kaltaista.
Mitä taas uskontoon tulee, Marzi sanoo olevansa läpiuskonnollinen.
– Se on tärkeä osa mua ja sen kautta jäsentelen maailmaa ja elämää.

Mutta puhutaanpa vielä siitä inkeriläisyydestä. Marzin isän äiti on inkeriläinen. Kun toimittaja kysyy mistä tarkalleen, haluaa Marzi soittaa varmuuden vuoksi isälleen. Ihan vain siksi, ettei vaan menisi väärin.
– Mummi oli Skuoritsan seurakunnasta Ala-Purskovan kylästä, Marzi sanoo nopean puhelun päätteeksi.
– Hän tuli 1943 Suomeen ja päättyi Eurajoen pakolaisleirin kautta jonnekin Salon seudulle, ehkä Muurlaan. Kun sitten välirauhan aikaan inkeriläisiä palautettiin itään, mummi lähti junalla karkuun pohjoiseen. Hänen isänsäkin oli sanonut, että takaisin ei kyllä lähdetä.
Isoäiti oli tuolloin teini-ikäinen ja hän ajautui pakomatkalla eroon muusta perheestä. Mummi päätyi Tukholmaan. Hän teki siellä muutaman vuoden ajan töitä ja palasi sitten Suomeen, jonne muukin perhe oli päätynyt.
Marzi kertoo kuulleensa mummin inkeriläisyydestä vasta aikuisiällä.
– Kai ne opettelivat 50-luvulla olemaan asiasta niin vaiti, ettei siitä sitten myöhemminkään paljon puhuttu. Ne eivät kai uskaltaneet puhua kun pelkäsivät palautuksia. Mummin velihän nimittäin jäi Heimokomppanista kiinni ja se joutui Vorkutaan hiilikaivoksille pakkotyöhän Komin tasavaltaa. Siellä ne työskentelivät käsittämättömän pitkiä aikoja maan alla. Mummin veli vapautettiin kaivokselta vasta Stalinin kuoltua.
Marzi muistaa vaarin ja mummin puhuneen välillä huumorimielessä venäjää keskenään. Näin vaikka vaari oli kotoisin pohjanmaalta. Hän oli kuitenkin oppinut muutaman sanan sodan aikana.
– Se oli lapsena aina huisia, että joku osaa tuollaista, 40-vuotias Marzi nauraa nyt.
Hän uskoo omien juurien alkavan kiinnostamaan iän ja omien lasten karttuessa. Nyt hän sanoo vähän nolonakin, ettei tiedä tämän enempää.
– Identiteetti muuttuu ja kehittyy ja nähdäkseni siihen kuuluu vanhemmiten kasvava kiinnostus omiin juuriin. Mutta muistan mummin kyllä tosi hyvin, sillä hän eli vielä kun minä olin jo parikymppinen. Mummista on jäänyt sellainen rakas ja vahva vieraanvaraisuuden muisto.

Markus ”Marzi” Nyman
Syntynyt: 12. tammikuuta 1979 Lohjalla.
Soittanut: mm. yhtyeissä ja kokoonpanoissa Nylon Beat, Hemma Beast, UMO Jazz Orchestra, Husband, Iiro Rantala New Trio ja GG Caravan.
Televisio: Nyman sai medianäkyvyyttä esiintyessään Joonas Hytönen Show'ssa Lenni-Kalle Taipaleen yhtyeen vakiojäsenenä. On soittanut sittemmin useissa ohjelmissa.
Säveltänyt: musiikkia mm. elokuviin, Tapiola Sinfonietalle, Vaasan kaupunginorkesterille ja Kaartin soittokunnalle.
Soittaa: noin neljälläkymmenellä levyllä ja julkaissut kaksi sooloalbumiakin.
Valittiin: vuonna 2012 Espoo Big Bandin vakituiseksi kapellimestariksi. Valittiin vuonna 2003 Pori Jazzin vuoden taiteilijaksi.
Palkinnot ja tunnustukset: Teosto-palkinto 2006 yhdessä Sampo Haapamäen kanssa. Espoon kulttuuripalkinto 2014.

Moni muusikko kiertää jatkuvasti Suomen yhtyeen kanssa, mutta Marzi tekee paljon töitä kotoa käsin. Tämä on tärkeää jo siksikin, että kotona on pienet lapset, joille isän läsnäolo on tärkeää.

KEIJO KORKKA IN MEMORIAM

Suomen Inkeri-liiton kunniapuheenjohtaja, kunniajäsen, seurakuntaneuvos Keijo Korkka oli siirtynyt juuri ennen joulua 2019 rajan toiselle puolelle.
Lempaalassa 5.9.1934 syntynyt Korkka oli suomalaisen Reino-isän ja inkeriläisen Ida-äidin poika. Jo 2-vuotiaana hän joutui jättämään kotinsa, kun kotipitäjä vuonna 1936 tyhjennettiin suomalaisesta väestöstä.
Isä vangittiin ja myöhemmin saadun tiedon mukaan hänet oli ammuttu jo vuonna 1938.
Äiti Iida, Keijo ja sisar Elma siirtyivät ensin Viroon ja sieltä Suomeen 1943.

Uskonto oli hyvin merkittävässä roolissa äidin kasvatuksessa ja Keijo mainitsikin usein äidin kehottaneen jättämään elämän Korkeimman huomaan.
Keijo on ollut kantava voima Turun seudulla toimivan yhdistyksen johdossa ja oli sen kunniapuheenjohtaja.

Keijo Korkka toimi Suomen Inkeri-liitton hallituksessa vv. 1976–2013 ja tämän jäsenyyden myötä myös Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvostossa vastaavat vuodet. Hän toimi liiton puheenjohtajana vv. 1991–2001 sekä varapuheenjohtajana vv. 2002–2013. Hänet kutsuttiin liiton kunniajäseneksi v. 2002 ja kunniapuheenjohtajaksi 2012.
Inkeriläisten sivistyssäätiön hallituksessa Keijo toimi puheenjohtajana vv. 1991–1999 ja varapuheenjohtajana vv. 2000–2013.
Keijolle myönnettiin Inkeriläisten sivistyssäätiön ansiomerkki kunniakirjoineen vuonna 1983 ja Suomen Inkeri-liiton viiri 1999.

Vielä heinäkuussa 2019 Pikkiössä pidetyillä inkeriläisten kesäjuhlilla Keijo piti juhlapuheen. Elokuussa 2019 Hirvensalon kirkossa pidetyssä seurakuntaneuvoksen arvonimen saamisen kunniaksi pidetyssä tilaisuudessa pitämänsä puheen lopulla, Keijo taas kerran muistutti äitinsä neuvosta, luota aina Jumalaan.

Keijo Korkka siunattiin 3.12.2020 Pyhän Ristin kappelissa Turussa.
Anne Tuohimäki

Keijo Korkka Inkeriläisten kesäjuhlilla Piikkiössä 2019. Kuva: RMK.

ELLA OJALA IN MEMORIAM

Joulukuisena harmaana päivänä saapui suruviesti kunniajäsenemme, kirjailija Ella Ojalan o.s. Makara siirtymisestä 90-vuotiaana tuonpuoleiseen 4.12.2019 Tampereella.

Ella oli syntynyt 27.4.1929 Lempaalan Varsalan kylässä. Kun Pohjois-Inkeri tyhjennettiin suomalaisesta asutuksesta, perhe karkotettiin Keski-Venäjälle 1936. Onnistuttuaan muuttamaan karkotuspaikastaan ensin takaisin Inkeriin, tuli perhe 1943 Viron kautta Suomeen Perttelin leirille.
Sieltä heidät siirrettiin Karjalan Kannakselle Vuokselaan, mutta he joutuivat lähtemään sieltä muiden mukana evakkoon.

Ella oli käynyt 4-luokkaa keskikoulua Neuvostoliitossa ja suorittanut Tampereen yliopistossa kasvatuksen ja slaavilaisen filologian opintoja. Hän työskenteli opettajana, tulkkina ja Tampereen kaupungin matkailuoppaana.
Kirjoittamalla Ella toteutti luovuuttaan, jonka hän oli perinyt isoisältään ja äidiltään Liisalta. Hän on julkaissut viisi elämänmakuista teosta sekä lukuisia runoja ja artikkeleita. Ella avusti vuosikymmenten ajan Inkeriläisten viesti -lehteä, joko omalla nimellään tai nimimerkillä Piilon-piika.
Inkeriläisten kesäjuhlilla Ella oli tuttu vieras ja esiintyjä ensimmäisestä sodanjälkeisestä 1956 Järvenpäässä pidetystä juhlasta vuonna 2014 pidettyyn juhlaan Helsingissä, jossa hän myös esiintyi viimeisen kerran.

Ella Ojalalle on myönnetty Tampereen kaupungin luovan kirjallisen työn palkinto vuonna 1989 sekä 1991. Hänelle myönnettiin Inkeriläisten sivistyssäätiön ansiomerkki kunniakirjoineen 1992 ja Suomen Inkeri-liiton viiri 2014. Hänet kutsuttiin Suomen Inkeri-liiton kunniajäseneksi 2015.

Ella oli täydestä sydämestään inkeriläinen, Inkerin tyttö, jonka rakkaus ja kaipuu Inkeriin tuli vahvasti esiin hänen lehtikirjoituksissaan, kirjoissaan ja runoissaan.

Ellan siunaustilaisuus pidettiin 3.1.2020 Tampereen tuomiokirkossa.
Anne Tuohimäki

Lehden takakannesta löytyy Inkeriläisten Viestissä aikaisemmin julkaistu Ella Ojalan runo, joka tuntuu varsin ajankohtaiselta tänäkin päivänä.

Ella Ojala Inkeriläisten kesäjuhlilla Helsingissä 2014. Vieressä niin ikään joulukuussa 2019 edesmennyt Keijo Korkka. Kuva: RMK.

6-VUOTIAAN KANSANVIHOLLISEN TARINA

Maria Peep

Jatkoa edellisessä numerossa aloitetulle Maria Peepin tarinalle

Keväällä kyyditetyt miehet rakensivat vihdoin paikallisten avulla saunan, jonka lauteille mahtui noin 10–12 henkeä. Uunin vieressä seisoi iso metallinen tynnyri, sen putki oli sijoitettu kiukaan kivien väliin, siellä lämpeni vesi. Koko kylä rupesi nyt kylpemään saunassa ja uunissa peseytyminen loppui.

Työ

Joka päivä oli käytävä kolhoosissa töissä. Työn johtaja kirjoitti muistikirjaansa, että olet ollut viikossa, kuukaudessa, vuodessa niin monta päivää töissä, ja se olikin koko palkka. Perheen elätti oma vihannestarha ja käsityö. Kanat kävelivät vapaasti pihalla, että ne eivät raapisi tarhassa taimia sekaisin, tarhan ympärille oli tehty notkeista lepän oksista korkea ja tiheä aitaus, että kanat eivät päässeet alta eivätkä lentäneet yli. Vuohi oli kylän yhteisellä laidunmaalla.
Keväällä istutimme tarhaan perunoita, kaalia, sipulia ja valkosipulia, kylvimme porkkanoita ja kurkkua. Syksyllä meillä oli omat perunat, omat hapankurkut ja kaalit, elämä tuli helpommaksi. Ei tarvinnut enää syödä koko talven maan sisässä ollut perunoita.

Koulu

Toukokuun lopussa saimme todistukset. Todistus oli ruudullisesta vihkosta temmattu paperilehti, edes reuna ei ollut leikattu sileäksi. Lehti oli taitettu kahtia, päälle oli kirjoitettu TODISTUS. Vasemmalla sisäkyljellä oli aineiden nimet ja arvosanat, oikealla käyttäytymisen arvosana ja että viedään II luokkaan. Oli myös opettajan allekirjoitus, leimaa ei ollut. Minulla olivat kaikki arvosanat 5 (Suomen 10), minun olisi pitänyt saada kunniakirja, mutta en saanut, sillä lomaketta ei ollut.
Venäjää osasin jo sen verran, että kanssakäymisen vaikeuksia ei ollut. Löysin itselleni ystävättäret Faina Holodovan ja Galina Prohhorovan. Tavallisesti kaikki alaluokkien tytöt kävelivät yhdessä. Kävimme pikkuisessa ojassa uimassa, lehmusmetsässä pelliksiä poimimassa tai metsän aukiolla mansikassa. Mennessä ja tullessa lauloimme. Oikein suosittu oli laulu ”Hyvä maa on Bulgaria, mutta Venäjä on paras”.

Seuraavana vuonna minun oli mentävä Dimitrovon kouluun. Sinne oli neljä kilometriä läpi metsän. Koulutiellä näimme hirviä, tien päällä oli usein suden jälkiä ja jostakin etäämmältä kuului ulvontaa. Susien takia kylän lasten oli mentävä ja tultava kouluun yhdessä. Susia peloteltiin pitämällä kovaa meteliä. Niin olisimme tehneet käskemättäkin. Kun joku jätettiin tuntien jälkeen kouluun, kaikki odottivat, mutta kotimatkalla hän sai joltakin suuremmalta pojalta nyrkillä niskaan – tee läksysi kotona, että sinua ei tarvitse odottaa.
Sieltä koulusta en päässyt ruokatunnilla kotiin syömään ja eväät oli otettava mukaan. Oli vaikeaa keksiä, mitä ottaa – leipää emme olleet nähnytkään koko Venäjällä asumisen aikana. Ruisjauhojakaan ei ollut myytävänä, joten leipoakaan ei voinut itse. Kylässä ei ollut kauppaakaan ja jos olisi ollut – olisiko meillä ollut rahaa että ostaa. Toisillakaan ei näkynyt olevan leipää. Ruokalista oli kaikilla melkein samanlaista ja terveellistä – ei mitään epäterveellistä roskaruokaa: pienessä vodkapullossa maitoa, 2-3 kuorineen keitettyä perunaa ja hapankurkku, kuorittu tuore porkkana tai pala lanttua, keitetty muna, muutamalla kaurajauhoista kakkuja. Se kaikki ei ollut samalla kertaa mukana – oli jotakin siitä valikoimasta. Kukaan ei nauranut eikä pilkannut toisten ruokaa.

Paluumatka ja yö aseman eteisessä

Isän sisarentytär kirjoitti, että tulkaa pois. Kuinka kauan te annatte lapsen opiskella venäläisessä koulussa, ette kai aio kasvattaa hänestä venakkoa. Äiti ottikin kylän täyteenpanevasta neuvostosta todistuksen, että on sieltä kolhoosista, (passikin oli hänellä tallella), myi vuohet, pakkasi selkäreppuun sen verran tavaraa kuin jaksoi kantaa ja lähdimme. Kolhoosin hevosella Rõbinskiin, sieltä jatkettiin junalla. Oli junan vaihtamista ja asemalla odottamista.
Antslan asemalle saapui juna illalla. Oli jo ihan pimeää, työpäivä loppui. Aseman päällikkö kiersi aseman oven lukkoon, sitten ajatteli vähän, kiersi ul-

ko-oven auki ja päästi meidät eteiseen. Eteinen oli pieni ja vaivoin lämmin, mutta tuulenvarjo oli eteisessä kuitenkin, ainakin lämpimämpi kuin ulkona. Seisoimme siellä uuniin nojaten aamuun asti. Istua ei voinut sillä lattia oli kylmä ja märkä. Olin seisomisesta kuollakseni väsynyt. Aamulla, kun hiukan valkeni, lähdimme. Olin 8-vuotias ja kuljimme jalkaisin noin 12 kilometriä. Kävelimme ja kävelimme, kävelimme ja kävelimme – tiellä ei näyttänyt olevankaan loppua.

Olen jälkeenpäin ajatellut sitä, että siellä aseman odotushuoneessa ei ollut muuta kuin pari puupenkkiä. Odotushuoneen ja kassahuoneen välinen ovi oli lukossa ja kassaluukun edessä oli ristikko. Mitähän pahaa nainen pienen tyttärensä kanssa olisi voinut tehdä kun häntä ei päästetty odotushuoneeseen yöksi. Siellä olisi sentään ollut tilaa istua tai ehkä ihan maata penkillä. Mutta…

Juulin talossa

Asuimme siellä syrjäisessä kylässä oikein syrjäisessä paikassa kuusimetsän vieressä erään vanhan naisen luona. Talon emäntä Juuli pelkäsi yksin asua ja pyysi meitä seurakseen. Siihen aikaan kuljeksi kaikenlaisia rosvoja. Kuitenkin kylän täyteenpaneva neuvosto sai meistä tietää. Äiti kutsuttiin sinne ja varoitettiin, että meidän on mentävä takaisin, muuten lähetetään Karjalaan metsätöihin. Äiti sanoi, että itse hän ei aio lähteä mihinkään, jos lähetetään niin lähetetään. Mutta ei lähetetty. Me emme olleet kyyditetty siitä kylästä, luku täsmäsi ilman meitäkin.

Virolaiseen kouluun menemisellä tuli vaikeuksia. Luokanopettaja oli ihan pyörtyä kun luokkaan tuotiin huonosti puettu tyttö, joka ei osannut edes viroa, ja ojentaa todistuksen sijasta ruutupaperin ilman leimaa. Semmoisen olisi voinut jokainen itse kirjoittaa ja pistää sinne parhaat arvosanat.

Johtaja uskoi, että olin käynyt koulua ja laittoi minut tenttiin Avattiin matematiikkaoppikirja ja käskettiin tehdä yksi tehtävä, mitä osaan tehdä. Minä valitsin kaikkein pisimmän ja tein sen. Sitten tehtiin venäjän sanelu ja minä kirjoitin oikein. Johtaja lohdutti opettajaa: ”Matematiikkaa osaa ja venäjää kirjoittaa oikein. Anna aikaa, kun oppii kielen, rupeaa kirjoittamaan viroakin oikein. Se ei merkitse mitään, että nyt hän lampaat kirjoittaa lambad ja puuro puro. Kyllä hän tottuu. Hänellä on taas se hyvä puoli, että venäjää hän osaa jo enemmän kun meidän koulussa yleensä opetetaan. Niin pääsin sinne luokkaan, mihin pitääkin, vaikka opettaja katsoi vielä kauan minua kieroon.

Eestlane on virk ja tark

(virolainen on ahkera ja viisas)
Juuli oli antelias. Kun minä tulin koulusta, Juulilla oli jo ohukaistaikina valmiina ja viiden minuutin kuluttua ohukaiset paistettu. Me istuimme, söimme ohukaisia hillon ja maidon kanssa ja juttelimme. Juuli puhui ja minä kuuntelin. Hän ihmetteli miltei joka päivä, miten meillä ei ole melkein yhtään mitään. Virolainen on ahkera ja viisas! Hänellä on kaikkea! Kerran minä en kestänyt ja sanoin: ”Minulla on koulussa kaikki parhaat arvosanat, minä olen luokkani paras oppilas! Sinun sisarentyttäresi olisi jäänyt luokalle, jos minä en olisi opettanut hänelle koko kesän venäjää ja matematiikkaa!” Johtajan ennustus täyttyi. Lopetin keväällä luokan kunniakirjalla ja tällä kertaa sainkin sen, kun nyt oli koululla lomakkeita. Oppimisessa minulla ei olekaan ollut vaikeuksia. Olen kaikki 16 vuotta (I luokasta yliopiston lopettamiseen) ollut ilman vaivaa luokkani ja kurssini paras oppilas. Koska venäjää jo osasin, meninkin yliopistoon opiskelemaan venäjää.

Sain Venäjältä mukaan kaksi hyvää asiaa:

1) Hyvän venäjän kielen. Ja minulta ei otettu sitä takaisin, niin kuin oli otettu tsaarin armeijan sotamieheltä, kun hän 25 vuoden palvelun jälkeen pääsi kotiin – pyssy, tikari ja venäjän kieli – kaikki oli otettu pois.
2) Hyvän ruokahalun. Minä olen niin kuin nälkäisenä kasvatettu koiran poika – minulla on aina hyvä ruokahalu, minulla on aina nälkä.

Lempiruokiani ovat kuorineen keitetty peruna ja hapankurkku sekä leipä ja maito. Tavallinen leipä, ei mitään päälle, ei voita, ei juustoa, ei makkaraa. Uunista otettu kuuma leipä on kuitenkin parasta, kun leipäpalalle voidellaan voita päälle, voi sulaa ja virtaa joka paikasta yli reunan. Jo meidän tunnettu runoilija **Juhan Liiv** kirjoitti: Kuuma leipä ja suloinen tuoksu!

RESEPTI: Ellan kaalipiirakat

Vuoden 2019 viimeisessä Inkeriläisten viestin kannessa oli kuva herkullisista inkeriläisistä kaalipiirakoista. Kuva sai pisaran monen kielellä ja synnytti useita kyselyjä piirakoiden valmistusohjeesta. Inkeriläisten viesti vastaa pyyntöihin ja julkaisee nyt piirakat leiponeen Ella Kukovan reseptin.

Sisus:
Kaalia noin 2kg
Sipulia 1-2kpl
Ruokaöljyä paistamiseen
Suolaa maun mukaan
Silppua kaali ja sipuli
Paista paistinpannulla ja jäädytä

Taikina:
0,5l vettä tai maitoa
2 pussillista kuivahiiva
1 kananmuna
1tl suolaa
1dl sokeria
noin 1kg vehnäjauhoja
200gr voita tai leivontamargariinia

Voiteluun kananmunaa.

Ohje:
Lämmitä neste käden lämpöiseksi.
Sekoita joukkoon muna, suola, sokeri, kuivahiiva ja sekoita. Lisää jauhot vähitellen ja vaivaa taikinaa hyvin. Lisää pehmeä voi tai margariini jauhojen lisäämisen loppuvaiheessa.
Alusta taikinaa, kunnes se on tasaista ja irtoaa käsistä ja kulhon reunoista.
Anna taikinan kohota leivinliinan alla noin 30 min.
Vaivaa taikinaa leivinpöydällä, jaa se kolmen osaan ja peitä liinalla.
Kauli taikina tasaiseksi levyksi ja leikkaa siitä pyöreitä paloja ison kupin avulla.
Laita keskelle paistettua kaalia ja sulje piirakan reunat ja siirrä se leivinpaperilla peitetylle pellille. Yhdelle pellille mahtuu 15 piirakka. Voitele piirakat kananmunalla, laita pelti uunin keskitasolle ja
paista 200 asteessa 20–25 min. kunnes piirakat ovat kauniin kullan väriset.
Siirrä piirakat jäähtymään liinan alle.

KUIN LASTUT LAINEILLA

Sosiaalineuvos **Niina Korpelainen** esitteli Inkeri-iltapäivässä kirjoittamaansa sukukirjaa ”Kuin lastut laineilla, sukukronikka inkerinsuomalaisen Jonas Koitin jälkeläisistä.”

Inkerinsuomalaiset kokoontuivat jälleen lauantaina, 18.1.2020, yhdessä perinteiseen kuukausittaiseen lauantaitapahtumaan Inkeri-liiton tiloihin Helsingissä vesisateen ja tuulen koristellessa satunnaiset ulkona kulkijat märiksi. Säästä huolimatta meitä oli paikalla runsaat kaksikymmentä osallistujaa, sillä kuinka nyt epätavallisen tammikuun sää pidättelisi inkerinsuomalaisia; hehän ovat kautta historiansa kohdanneet jotain paljon pahempaa kuin tuulinen vesisade.

Yksityiskohtaisesti emme kirjanneet iltapäivän esiintyjän, sosiaalineuvos Niina Korpelaisen luennon tietoja, koska kaikilla ovat inkerinsuomalaisiin kohdistuneet vainot tiedossa ja nykyaikamme on lähes yhtä vaarallista ja arvaamatonta, kuin historian saatossa inkerinsuomalaiset ovat liki säännönmukaisissa sykleissä tulleet itse huomaamaan.
Niina Korpelaisen esitelmä käsitteli hänen oman sukunsa tutkimuksia ja siten saadun tiedon perusteella hän oli koonnut nämä tiedot kirjaksi, joka inkerinsuomalaisten historiasta johtuen oli tarkoitettu vain hänen sukulaisilleen ja näiden jälkeläisille.

Korpelainen oli sukupuunsa tutkimuksen kautta löytänyt omaa

sukuaan, joka oli lähtöisin Inkerin Kupanitsasta, Maloskovista ja saapunut alun perin Savosta Kaprion alueelle Inkerinmaalle. Vuodesta 1721 lähtien nämä Koitti-nimiset inkerinsuomalaiset olivatkin jo sopeutuneet elämään sillä alueella; Niina Korpelainen on Joonas Koitin jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa.
Mooses Koitti puolestaan oli hänen isoäidin isänsä.
Hartolassa on Koitin kylä ja 1700 luvulta on saatu selvitettyä sitkeän tutkimuksen ja tietojen keräämisen kautta, että tuohon aikaan todella paikkakunnalla sijaitsi Koitti-nimisiä taloja.

Korpelainen oli joutunut tekemään, kuten niin monasti inkeriläisten kohdalla usein on tapahtunut, suku - ja kotipaikkatutkimustyötä monella eri paikkakunnalla ja on luonnollisesti ollut hyvin hankalaa saada tarvittavia tietoja; mutta osa niistä on löytynyt kirkonkirjojen avulla ja osa tiedoista on saatu koottua haastattelemalla vielä elossa olevia sukulaisia.
Avioliittojen kautta suvussa on myös Orava-nimisiä, esimerkiksi **Anna Orava** on Ninan äidin nimi. Anna puolestaan oli naimisissa Pöyhösen kanssa ja Ninan nimi ennen avioliittoa olikin Pöyhönen.
Oravat puolestaan olivat ammatiltaan kauppiaita, mutta poikkeuksiakin on, esim. **Aleksi Orava** oli sotilas ammatiltaan.

Niinan vanhemmat toimivat kauppiaina Ropsussa, mutta myöhemmin sotilaat valloittivat nämä kaupat. Näin tapahtui myös Korpelaisen vanhempien omistamalle kaupalle.
Vainoissa tai sota-aikana osa Korpelaisen sukulaisista teloitettiin, mutta osa suvusta pelastautui Ruotsiin. Korpelaisen vanhemmat jäivät Suomeen, jonne he saapuivat kesällä vuonna 1943.
Osa inkerinsuomalaisia kohdannutta tragediaa, osa vanhaa sodanjälkeisen Suomen todellisuutta oli se, että vasta vuonna 1956 Korpelaisen vanhemmat saivat Suomen kansalaisuuden. Sitä ennen he olivat Neuvostoliiton kansalaisia.

Vielä tänäkin päivänä pelkäävät Korpelaisen sukulaiset, muutamat heistä, jotka asuvat Ruotsissa, että heidät palautetaan Venäjälle. Siksi tässäkään artikkelissa ei ole mainittu tarkempia yksityiskohtia kenestäkään. Riittää, kun inkerinsuomalaiset löytävät ja tutustuvat omiin juuriinsa.
Sitkeää, ylen sitkeää ja ajallisesti pitkäkestoisia ovat nimittäin olleet monen inkerinsuomalaisen elämää kohdanneet vaikeudet, mutta niinpä he saattavat olla henkisesti varsin varautuneita kohtaamaan elämässään sellaisia hankaluuksia, joista kenelläkään meistä ei ole aavistustakaan. Ei liioin selviytymiskeinoja niihin vaikeuksiin.

Kuinkahan me nykyiset suomalaiset selviäisimme vainovuosista, nälästä, tekaistuista syytteistä, läheistemme kuolemista vain siksi, että olemme suomalaisia? Jos suurimpana huolenamme ovat julkisuuden henkilöiden sekavat ihmissuhteet, niin kuinka kestäisimme todelliset vainojen ajat ja minkälaista perimätietoa me loisimme jälkipolville
Laulussa sanotaan, ”ettei aika mennyt koskaan palaa”, mutta menneiden aikojen murheet voivat vaarallisenkin pian palata kohdallemme – selviämmekö me niistä? Historia on monasti opettanut, että viha voittaa rakkauden – olisi nykyisen sukupolven aika vihdoin todistaa tämä vääräksi.

Pipsan muistiin kirjaamien tietojen pohjalta kirjoittanut Juhani Valo

Niina Korpelainen kertoi Inkeri-iltäpäivässä kirjoittamastaan kirjasta ja sen työvaiheista.

Suomen Inkeri-liiton puheenjohtaja ja Inkeriläisten viestin päätoimittaja Juhani Valo kuunteli puolisonsa Pipsan kanssa Korpelaisen esitelmää.

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITON OHJELMA KEVÄÄLLE 2020:

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulle ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Inkeri-iltapäivien varsinainen ohjelma Inkeri kodissa, Käpylänkuja 1 alkaa totutuun tapaan klo 14.00. Kahvia tarjolla klo 13.30 alkaen.

La 28.3. Kevätkokous. Virallinen kutsu toisaalla lehdessämme.

La 18.4. Toimittaja, kirjailija **Anne Tarsalainen** esittelee kirjansa Lupaus Jaltalla ja miehensä Andrein kirjat Lapsuuteni sillat sekä Kirjeitä Itärintamalta.

La 16.5. Tarinankertoja **Helena Ritvanen** kertoo äidinpuoleisen sukunsa elämästä otsikolla "Äitini elämän taivalta vuosina 1920–2005 Inkerinmaan Siverskasta Siperian Makarakiin ja Saksan kautta Suomeen".

La 11.7. Inkeriläisten kesäjuhlat Helsingissä, Malmin kirkossa. Tarkemmin ohjelmasta ja kellonajoista seuraavassa lehdessämme.

Hyvinkään Inkeri-kerho
Kokoontumiset klo 14 seurakuntakeskuksen kokoussalissa, katutasossa. (Hämeenkatu 16).

Vuosi 2020, kerhopäivät:
1.3.
5.4.
3.5.

Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai alkaen kello 13 Luther kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoiltojen kahvituksen sovimme vuorotellen jo edellisessä kokouksessa.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura
Vuoden 2020 tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat klo 14.00:
La 7.3. Kevätkokous ja naisten päivän juhla
Ma 13.4. Pääsiäisjuhla
Su 10.5. Äitienpäivä
La 26.9. Syyskokous
La 31.10. Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä klo 12 ja kahvitarjoilu Varissuon kirkossa klo 14
La 26.12. Tapaninpäivän Joulujuhla

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan
Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, facebookista ja puh. 045 668 7628.

Yhteystiedot:

puhelin	045 668 7628
sähköposti	tsis.turku@gmail.com
Facebook	Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite	Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

MUISTUTUS !

Hyvät Inkeriläisten Viestin lukijat. Lähetimme joulukuisen lehden välissä tilisiirrot koskien sekä lehden vuosimaksua, että liiton jäsenmaksua. Maksusuoritus puuttuu vielä joukolta viimevuotisia tilaajia. Jos haluat jatkossakin lukea kertomuksia ja uutisia Inkeristä ja inkeriläisistä, tarkistahan että maksusi ovat ajan tasalla. Jos haluat perua tilauksen, ole pikimmiten yhteydessä toimitukseen p. 050 599 6773 tai inkerinviesti@suomi24.fi.

Lehden tilaajakunta pienenee vuosittain, joten jokainen maksu on elintärkeä lehden jatkuvuuden takia.

Ystävällisin terveisin
Lehden toimitus

KOKOUSKUTSU

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään
lauantaina, maaliskuun 28. päivänä 2020 klo 14.00
Karjalatalolla
Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1
00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä kevätkokoukselle määrätyt asiat.

Äänivaltuutettuja ovat v. 2020 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet v. 2020 jäsenmaksunsa.

Hallitus

Keski-Suomessa, Jyväsjärven rannalla kasvaa komea porkkana kesät talvet, keleistä riippumatta. Kuva otettu tammikuussa 2020. Kuva: Riikka Mahlamäki-Kaistinen.

Outo talvi

On talvi tämä outo niin
kuin luonto itseään
ei tuntisi
kuin sekaisin ois mennyt
kevät syys
ja kadonnut oisi
talven kuulakkuus
mi ihmiselle uskon antoi
kesän ihanuuteen hänet kantoi.
Vaan nyt ei tiedä mikä
vuoden aika tämä on?

Kun vettä räntää
sataa yhtenään
ja flunssa hiipien iskee
pöpöillään,
jos hetken onkin pakkasta
niin kohta outo sade leviää
kuin kyyneleitä itkee luonto
ihmismielen kera
ei tiedä minne asettua
asumaan
mistä rauhan löytää?

Ella Ojala

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

2 / 2020

KANSIKUVA

Kansikuva: Valentina Petrova os. Koivistoinen ja Hietamäen seurakunnan kirkkoherra Väinö Kuosti keskustelevat Karstulassa. Kuva: Seppo Tuomi. Lisää aiheesta sivulla 7

Numero 3/2020 ilmestyy viikolla 37. Aineisto toimitukseen 21.8 mennessä.
Numero 4/2020 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukseen 27.11. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 2 / 2020

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

ISSN 1236-9586

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2020
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 31916602
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Mitä tapahtuu lähimaailmassamme?

Tämä on erikoisen ajan erikoinen pääkirjoitus. Mielessäni pyörii samaan aikaan inkerinsuomalaisten terveystilanne – heidän keski-ikänsä on korkea ja lähtökohtaisesti uskon menneiden vuosien kovan elämän jättäneen heidän terveyteensä jälkensä. Tässä ei lohduta sanoa mitään muka positiivista, sillä jokainen ikääntynyt, itseni mukaan lukien, tietää ja tuntee sekä oman terveystilanteensa, että läheisensä tilan. Onneksi Suomessa ei ole menty siihen Ruotsin mallin mukaiseen tilaan, josta seuraavassa lainaan YLEn jutun otsikkoa 25.4.2020 (jätän haastatellun nimen pois):

Hoitaja näkee työssään Ruotsin koronastrategian kääntöpuolen: "Vanhukset on uhrattu"
Ruotsin tavoite on ollut suojella vanhuksia ja muita riskiryhmiä. Nyt Tukholman hoivayksiköistä 75 prosentissa on todettu tartuntoja.
Ruotsi 25.4.2020 klo 08.00

Sekä toisen YLEn otsikkouutisen 29.4.2020:
Tukholman sairaaloista lähetetään koronan sairastaneita potilaita vanhainkoteihin – ei testata ennen siirtämistä. Sairaaloissa noudatetaan Kansanterveysviranomaisen ohjetta, että potilas ei tartuta 48 oireettoman tunnin jälkeen.
Koronaviruspandemia 29.4.2020 klo 18.56

Nähtyäni ja luettuani nämä artikkelit, menin sanattomaksi. Ruotsi, tuo demokratian ja hyvinvoinnin sekä ihmisten välisen tasa-arvon mallimaa toimii noin epäeettisesti; toiminnan tuloksena tätä laatiessani länsinaapurissamme on kuollut kymmenkertainen määrä ihmisiä koronavirustartunnan seurauksena Suomeen verrattuna.

Ja kun Suomenkin varautuminen ikäihmisten osalta on ollut lähinnä kehottaa yli 70-vuotiaita pysymään kotona, vaikka itsekseen, niin raakaa, ylen raakaa on ollut suhtautuminen ikäihmisiin. Vedän tästä selvän yhteyden Suomen käyttäytymiseen Toisen Maailmansodan jälkeiseen ex. Neuvostoliittoon palautettujen inkerinsuomalaisten kohtaloon ja kohteluun. Tiedotusvälineet vaikenivat, suorastaan mykistyivät kokonaan.
Suorana linkkinä tähän päivään ja ikäihmisten kohteluun niin Ruotsissa kuin Suomessakin näen sen, että jäätyämme työ- tai sairauseläkkeelle, niin "Mauri on tehnyt tehtävänsä – Mauri saa mennä!". Eihän ikäihmisen inhimillinen elämä näin mene. Näen valtioiden tämänkaltaisen suhtautumisen olevan kutakin vallassa olevaa yhteiskuntajärjestelmää pokkuroivaa, enkä voi sitä milloinkaan hyväksyä.

Onneksi tiedän, että inkerinsuomalaiset seniori-ikäiset huolehtivat toisistaan, vaikka muu yhteiskunta laiminlöisi inhimilliset velvoitteensa, mutta kyse on myös siitä, kauanko voimat kestävät ja kuinka voidaan välttyä virustartunnalta? Mutta eräs kysymykseni kuuluu, onko ikäihmisillämme varaa maskeihin, joiden hinnat ovat nousemassa korkeiksi kysynnän ja tarjonnan lain mukaisesti? Tällaisessa tilanteessa vallitsevissa talousjärjestelmissä on vakava valuvika, sillä suojamaskien hintojen nousun seurauksena yhä harvemmalla eläkeläisellä on varaa ostaa niitä. Tämä on suuri huolenaiheeni, sillä olen hyvin huolestuneena seurannut suomalaisten toimintaa kuin myös toimimattomuutta tämän uuden viruksen edessä.

Näinä levottomina maailman aikoina näyttää siltä, että eri valtiot sulkeutuvat rajojensa sisäpuolelle ja ennen julkilausutut kauniit ajatukset järjestyvät pelkkinä poksahtelevina saippuakuplina pihaleikeissä – pihana koko maapallo. En väitä, että tämä tilanne menee pian ohi, sillä planeettamme tuhottu luonto reagoi samanaikaisesti omalla tavallaan lisäten näiden pandemioiden pelottavuutta ja arvaamattomuutta. Mutta meillä on mahdollisuutemme onnistua, tilanne ei ole toivoton. Ajatelkaamme vain sitä myllytystä, jota nykyisetkin inkerinsuomalaiset ovat kokeneet – ja selvinneet.

Oma viestini kaikille onkin lyhyt: Autetaan toinen toisiamme selviytymään. Uskon aidosti nimittäin, että hyvyys, rakkaus ja läheisen lämpö nujertavat vähä vähältä näitä uhkakuvia.
Juhani Valo

IHMISIÄ INKERILÄISASIAN TAKANA, osa 1

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Aloitamme Inkeriläisten Viestissä juttusarjan, jossa esitellään ihmisiä, jotka ovat mukana ajamassa inkeriläisten asiaa. Ensimmäisenä esittelyvuorossa ovat Inkeriläisten Sivistyssäätiön jäsenet **Tero Kekki** ja **Elina Metsälä.**

HEIMOPÄÄLLIKÖIDEN SUKUA

Tero Kekki ei ole itse käynyt koskaan Inkerissä sukunsa vanhoilla asunsijoilla. Tarkoitus on ollut mennä useampaankin kertaan, mutta aina on tullut jokin este – Viimeksi este nimeltä korona.

Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallituksen varapuheenjohtaja **Tero Kekki** sanoo olevansa asemassaan ikään kuin suvun velvoittamana. Ja tottahan tämä on. Kun Sivistyssäätiö sai alkunsa vuonna 1965, kuului perustajäseniin Kekin isoisänsä **Antti Kekki** ja tämän veli **Väinö Kekki**.

– Antti ja Väinö olivat molemmat erittäin aktiivisia inkeriläisasian esille tuojia ja eräänlaisia inkeriläisten heimopäälliköitä, Kekki sanoo.

Hän on ollut mukana Sivistyssäätiön hallituksessa vuodesta 2014.

Suvun inkeriläisjuuret johtavat kauas maaorjuuteen. Kekin isoisoisä **Joonas Kekki** vapautui maaorjuudesta Venäjällä 1861 ja perusti kaupan Inkerin Kuparitsaan. Hänen poikansa **Juho Kekki** jatkoi kauppaa ja kohosi tämän myös Inkerin porvaristoon.

– Kun Venäjällä tuli vallankumous, porvaristo joutui vallankumouksen myötä vaaravyöhykkeeseen. Kekit siirtyivät silloin Perkjärvelle, joka sijaitsee Kannaksella Kyyrölän kunnassa.

Koti oli sotien välisen ajan Perkjärvellä ja Juho perusti sinne kaikkien paikallisten tunteman Kekin kaupan. Antti toimi Raivolassa ammattikoulun johtajana. Täällä Viipurin piirissä syntyi myös Kekin isä **Heimo Kekki.** Sitten oli taas pakattava laukut.

– Jatkosodan jälkeen Raivolasta tultiin juoksujalkaa Kannaksen halki Suomeen. Isoisäni päätyi Leppävaaran Valtion ammattikoulun johtajaksi ja tämän veli Väinö jatkoi vuorollaan kauppaa Porvoossa aina 1960-luvulle asti.

Virallisen tiedon mukaan isoisä ei palannut koskaan kotikonnuilleen Inkeriin. Suvussa kulkeva perimätieto kertoo kuitenkin toista.

– Sanotaan, että Antti olisi käynyt 1960-luvulla Neuvostoliiton Leningradissa ja saanut sieltä yhteyden Kupanitsan inkeriläisiin tuttuihin. Tarinan mukaan tämä johti salaa tehtyyn vierailuun Inkerinmaalle. Tästä ei kutienkaan 1960-luvulla avoimesti puhuttu, eikä tieto koskaan kantautunut minun silloin 4-vuotiaisiin korviini.

Kekki kertoo omien Inkerimuistojensa liittyvän vahvasti isän 6-päiseen sisarusparveen. Inkeriläisyys eli näissä, samoin kuin isovanhemmissa, vahvana koko elämän ajan.

– Meidän suku kokoontui joka vuosi isän siskojen **Matilda** ja **Katariina Kekin** kotiin viettämään Inkeristä lähdön vuosipäivää. Silloin Inkerin viirit olivat esillä ja sisarukset puhuivat Inkerin muistoistaan. Isovanhempieni mielenmaisemasta Inkeri ei kadonnut koskaan.

”Meidän suku kokoontui joka vuosi isän siskojen Matilda ja Katariina Kekin kotiin viettämään Inkeristä lähdön vuosipäivää”.

Heimoveljeys sai äänekkään puolestapuhujansa veljeksistä Antti ja Väinö. Nämä puhuivat asiasta avoimesti ja pitivät toi-

miessaan mukana politiikassa inkeriläisyyttä esiin vahvasti.
– He olivat kovaäänisiä ja paljon julkisuudessa esillä olleita inkeriläisyyden puolestapuhujia. Inkeriläisillä ei ole enää samankaltaisia näkyviä äänitorvia riveissään. Kekki arvelee tämän osaltaan johtaneen inkeriläisyyden hälventymiseen sukupolvi sukupolvelta.

Kekki sanoo Inkeriä kohdanneen 1900-luvulla oikeastaan kaksi merkittävää murrosta.
– Ensin oli Stalinin kansanmurha kun tämä piti 1930-luvulla huolen, että Inkeri tyhjennettiin Siperiaan. Toinen koitti 1990 kun Koivisto antoi inkeriläisille luvan palata Suomeen. Inkerinmaalta lähti tuolloin valtaosa kynnelle kykenevistä ja elinvoimaisista asukkaista. Se oli tietyllä tapaa Inkerinmaalle viimeinen kuolinisku.
Nyt Inkerissä on inkeriläisiä enää pieni määrä, ja ne jotka ovat tulleet Suomeen, ovat integroituneet valtaväestöön. Kekki sanoo, ettei hän henkilökohtaisesti murehdi tätä muutosta. ”Maailma nyt on sellainen, että kansakuntia tulee ja menee. Se on vain tosiasia.”
– Tämän hiipumisen takia meillä on Suomen Kirjallisuuden Seuran ja Kansallisarkiston kanssa meneillään iso projekti, jolla pyritään keräämään talteen tietoa inkeriläisyydestä, Kekki sanoo.

”Kun meikäläisen ikäisistä aika jättää, on inkeriläisyys varmaan tunneperäisesti ajateltuna aika kaukaista nuoremmille sukupolville”.

Sivistyssäätiön projektin ajatuksena on, että kun nyt arkistoidaan mahdollisimman paljon inkeriläisyyteen liittyviä asioita, on tulevilla tutkijoilla arkisto, josta ammentaa tietoa, kun kertojia ei enää ole jäljellä.
– Kun meikäläisen ikäisistä aika jättää, on inkeriläisyys varmaan tunneperäisesti ajateltuna aika kaukaista nuoremmille sukupolville, Kekki sanoo.
Tänä vuonna 60 vuotta täyttävä Kekki sanoo inkeriläisyyden olevan osa häntä itseään.
– Vaikka inkeriläisyyteni on muutaman polven takana, niin kyllä minä itseni inkeriläiseksi määrittelen. Kun puhutaan juurista, tuon aina esille sukuni inkeriläiset juuret. Myös poikani **Jussi** ja **Joonas Kekki** tietävät juuremme ja sen, että polveudumme inkeriläisestä orjasta. Se on siinä mielellä harvinaista, että Suomessa ei orjuutta ole koskaan ollut.

Kekkiä ilahduttaa, että inkeriläisyydestä on tullut viimeaikoina jollain tavalla ”in ja pop”. Arkistohankkeet ovat myötätuulessa ja mediaakin kiinnostaa inkeriläisyys. Tästä kertoo esimerkiksi Helsingin Sanomien taannoinen laaja artikkeli **Lea** ja **Santeri Pakkasen** sekä **Meeri Koutaniemen** Inkeri-projektista.
– Ehkä muutkin ovat havahtuneet siihen, että inkeriläisyys on merkittävä osa Suomen historiaa. Hyvä niin.

Tero Kekki on yksi helsinkiläisen viestintätoimisto Drumin perustajista. Hän työskenteli 20 vuotta MTV3:n uutispäällikkönä, toimittajana sekä Aasian ja Afrikan kirjeenvaihtajana. Nykyisin hän tekee Drumissa töitä viestinnän suunnittelijana pääasiassa yhteiskunnallisen viestinnän, vaikuttajaviestinnän ja suhdetoiminnan parissa.

KERRON JUURISTANI KOSKA VOIN

Kun **Elina Metsälä** oli noin 4-vuotias, hän osallistui usein äitinsä kanssa Karjalatalon Seukko-seuran tilaisuuksiin ja veisasi siellä virsiä ”inkeriläismummoikseen ja papoikseen” kutsumiensa seukkolaisten kanssa.
– Omat isovanhempani olivat isänpuolen isoäitiä lukuun ottamatta jo kuolleet ja nämä inkeriläismummot olivat minulle tärkeitä ja läheisiä.
Metsälän inkeriläisjuuret tule-

Elina Metsälä Piikkiössä Inkeriläisten kesäjuhlilla 2019. Kuvaaja: Elli Metsälä.

vat äidin puolelta: tämän äiti oli kotoisin Venjoelta ja isä Toksovasta.
– Isoäiti tuli Suomeen Loimaan leirille Saksan kautta ja isoisä Tampereen leirille Kloogan-leiriltä vuonna 1943. He tapasivat Suomessa, menivät samaan taloon töihin ja saivat kahdeksan lasta, Metsälä kertoo.
Isovanhemmat saivat Suomen kansalaisuuden vasta vuonna 1963 ja lapsista vanhimmat elivät viisitoistavuotiaista aina täysi-ikäisyyteen saakka muukalaispassilla. Inkeriläisyydestä ei kotona juuri puhuttu, sillä pelko palautuksesta eli vahvana. Inkeriläisten järjestäytymisestä, saati kokoontumisesta, isovanhemmat eivät uskaltaneet aikanaan edes haaveille. Näin vaikka heimoveljien ikävä oli varmasti kova. Tuntui kuitenkin järkevimmältä olla vaiti ja pysytellä pikemminkin piilossa kuin näyttävästi esillä.

Metsälän äiti, Aliisa Majava, innostui uudella tapaa sukujuuristaan muuttaessaan 80-luvulla aviomiehensä kanssa Helsingin Käpylään, jossa myös Karjalatalo sijaitsee.
– Minä olin vauvana huono nukkuja ja äiti käveli vaunujen kanssa usein Karjalatalon ohi. Sitä kautta hän tuli nähneeksi jonkun Inkeriin liittyvän ilmoituksen ja poikkesi sisään taloon. Siellä todettiin, että ”tipahdit kuin taivaasta” ja äidille löytyi heti jotakin hommaa. Sitä kautta minäkin olin jo lapsena mukana toiminnassa, Metsälä kertoo.
Hän kuuli Seukko-seurassa inkerinkieltä ja osallistui mummojen ja pappojen kanssa virsien veisaamiseen. Muistot yhteislaulusta ovat vahvat.
– Minulla on sellainen muisto ajalta kun olin vielä hyvin pieni. Mummot lauloi Kiitos sulle Jumala -virttä ja kun he kiittivät ohdakkeista, monen ääni sortui. Ihmettelin, miksi mummut veisaavat niin kyynelet silmissä kiitosta ohdakkeista eli vaikeista ajoista. Vaikka olin vasta lapsi, enkä ihan ymmärtänyt mistä on kyse, ymmärsin, että tässä on jotakin suurta ja herkkää, Metsälä muistelee.
Hänen äänensä värähtää muistosta. Niin liikuttava ja vahva se on edelleen.
Hän kertoo ajatelleensa paljon niin sukunsa kuin muidenkin inkeriläisten kohtaloita – Niitä ohdakkeita, joita nämä ovat matkallaan joutuneet kohtaamaan ja joista he kuitenkin lausuvat kiitoksensa.

”Vaikka olin vasta, lapsi enkä ihan ymmärtänyt mistä on kyse, ymmärsin, että tässä on jotakin suurta ja herkkää”.

35-vuotias Metsälä on koulutukseltaan teologian maisteri. Hän on tehnyt työuraa henkilöstöalalla, mutta on nyt kotona alle puolivuotiaan tyttären kanssa. Kun äitiysloma päättyy, Metsälä ei palaa samalle alalla, vaan toivoo työllistyvänsä luokanopettajana. Hän suoritti opettajan tutkinnon ennen äitiyslomalle jäämistään.
Helsingissä asuva Metsälä on ollut mukana Inkeriläisten Sivistyssäätiön toiminnassa vuodesta 2009. Hallitukseen kuuluu myös hänen äitinsä Aliisa Majava. Tänä vuonna Metsälästä tuli myös Inkeri-liiton hallituksen varajäsen.
Osallistuminen inkeriläisasian edistämiseen on Metsälälle tärkeä kunniatehtävä. Hän ei epäröinyt mukaantuloa hetkeäkään, vaan oli heti valmis antamaan työlle oman panoksensa.
– Tuntuu tärkeältä olla mukana inkeriläisasian edistämisessä tavalla tai toisella. Säätiössä on nyt todella hyvä tekemisen meininki. Me olemme olleet edistämässä, rahoittamassa ja mahdollistamassa Kansallisarkiston isoa arkistotutkimuksen hanketta ja olemme mukana myös **Meeri Koutaniemen** ja **Lea** ja **Santeri Pakkasen** Kansallismuseoon toteuttamassa projektissa.
Metsälä kokee, että tässä ajassa Inkeri asian edistäminen on ennen kaikkea sitä, että kerätään talteen muistoja, ennen kuin se on liian myöhäistä.
Metsälä kokee inkeriläisyyden olevan osa hänen identiteettiään.
– Monesti on sanottu, että inkeriläisyyden ytimessä on suomenkieli ja luterilainen usko. Sellaiset asiat näkyvät muutoinkin väistämättä elämässäni, mutta ehkä identiteettiini kuuluu myös eräänlainen kahden maailman välissä oleminen. Inkeriläiset olivat Venäjällä liian suomalaisia ja Suomessa liian venäläisiä. Omassa identiteetissäni tämä ei ole konkreettinen juttu, mutta se on mukana jonkinlaisella ajatuksen tasolla.
Kun Metsälältä kysytään juurista, hän nostaa aina mielellään esiin inkeriläisyyden.
– Olen ajatellut, että jos en

muuta osaa tehdä Inkerin hyväksi, voin ainakin avoimesti kertoa, että juureni ovat Inkerissä. Minä puhun juuristani, koska voin. Isovanhempani eivät sitä voineet tehdä.

Metsälä kertoo inkeriläisyydestä myös tyttärilleen. Lapsista vanhempi on osallistunut inkeriläisten kesäjuhlillekin. Viime vuonna tämä innostui kovasti Piikkiön juhlien tanssiesityksistä.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

- Inkeriläisten sivistyssäätiön säädekirja allekirjoitettiin 30.6.1965 Helsingissä.
- Oikeusministeriö vahvisti säätiön säännöt 27.7.1965.
- Säätiön tarkoituksena on inkeritietouden kerääminen ja tallettaminen sekä Suomessa asuvien inkeriläisten ja heidän jälkeläistensä toiminnan tukeminen ja kehittäminen.
- Säätiön hallituksen puheenjohtajana toimii Antti Kokkinen, jonka yhteystiedot löytyvät lehden sivulta 2.

TUOKIOKUVIA INKERINMAALTA

Majuri evp. Seppo Tuomi kertoi helmikuisessa Inkeri-iltapäivässä matkoistaan Inkerinmaalle ja esitteli siellä ottamiaan valokuvia. Ohessa Tuomen ottamia kuvia ja mietteitä Inkerin matkoilta ja inkeriläisyydestä:

”Miten usein onkaan käynyt mielessä, kuinka paljon jälkipolvien elämään on vaikuttanut esi-isien päätös lähteä Suomesta mielessään parempi elämä. Joidenkin kannalta ratkaisu on ollut onnistunut, toisten taas ei. Ulkosuomalaisista ehkä kiinnostavin joukko ovat inkeriläiset. Heidän maastamuutostaan on kulunut jo satoja vuosia, ja he ovat tässä aivan vieressä rajamme tuntumassa. Lisäksi inkeriläisiä on ollut niin runsaasti, että heillä on ollut mahdollisuus luoda aivan oma kulttuuri. Tätä kaikkea on ollut mielenkiintoista käydä aistimassa Inkerinmaalla.

Oheiset kuvat on otettu viime vuonna Inkerinmaalta. Poikkeuksen tekee kuva Karstalasta, jossa naapurukset Valentina Petrova, os. Koivistoinen ja Hietamäen seurakunnan kirkkoherra Väinö Kuosti keskustelevat keskenään. Varsinkin Inkerin Kirkon kautta olen saanut tutustua useisiin inkeriläisiin. Se on tuntunut todella rikastuttavalta.”

Tästä talosta saa ostaa perunoita

Tallinnan valtatien varrelle on pystytetty sienien ja sipulien myyntipiste.

Viitassa oleva teksti "moloko" kertoo, että talossa myydään maitoa."

"Nämä mehiläiset elävät värikkäissä kodeissa. Hunajaa tuotetaan myyntiin asti."

MIEHIKKÄLÄN KESKITYSLEIRIÄ ETSIMÄSSÄ

Teksti ja kuvat: Pirkko Koso

Lahdessa asuvan **Riitta Pekkolan** äiti **Elsa Akkanen** saapui Miehikkälän leirille syksyllä 1941 nuorempien siskojen kanssa. Sinne saapui myös heidän Mikko-setänsä perhe Valkeasaaren Myllynkylästä. Myllynkyläläiset – lähinnä vanhukset, naiset ja lapset – olivat piiloutuneet maakuoppiin syyskuun 3.päivänä odottamaan rintaman lähestymistä lännestä.
Suomalaisten sotilaiden hämmästys oli suuri, kun antautuneet puhuivatkin suomea. Heille annettiin ohjeeksi ottaa mukaansa parin päivän muonatarpeet, koska he pääsivät pian palaamaan koteihinsa, kun Leningrad olisi vallattu. Rintaman eteneminen pysähtyi kuitenkin vanhalle rajalle Rajajoelle. Rajan toiselta puolen löytyneiden Valkeasaaren inkeriläisten taival alkoi suomalaisten sotilaiden selustassa Kannasta pitkin kohti Miehikkälää, jonne saavuttiin syyskuun lopulla.
Elsa pääsi melko pian leiriltä Hausjärven Hikiälle. Sinne toivottiin myös Elsan siskoja. Tämä asia selvisi Riitalle asiakirjasta, joka löytyi **Seppo Jyrkisen** Internetiin laittamista artikkeleista ja dokumenteista.

Hausjärvellä 22.5.1942
Kotijoukkojen esikunta, Sotavankitoimisto, Helsinki.
Haluamme ottaa Taavetissa Miehikkälän Työleirillä olevan Elsa Akkasen, s. 1921 meille työhön ja saisi hän tuoda pienen siskonsa Aino Akkasen, s. 1931 mukaansa. Jos tämä käy päinsä, niin pyydän, että olkaa hyvät ja lähettäkää heille passit.
Kunnioittaen J. Lepomäki, maanvilj. Hikiä

Kesäkuussa 2019 otetussa kuvassa ovat Riitta Pekkola ja Harri Hämäläinen keskitysleirin suuremmalla hautausmaalla. Kuvassa näkyy selvästi koholla olevat hautarivit ja käytävät. Itse hautamuistomerkki on tiettävästi kunnostettu 2018.

Varsinaisesti talon työvoimaksi nuorista tytöistä ei vielä tuolloin ollut. Pelkästä lähimmäisyyden rakkaudestako heistä haluttiin pitää huolta? Miten tieto leirillä olevista tytöistä oli kantautunut Hausjärvelle asti? Nämä asiat pyörivät Riitan mielessä. Sieltä inkeriläisille sisaruksille ilmaantui kuitenkin turvasatama ja se oli Riitasta lohduttavaa tietää.
Lepomäen isäntä sai nuoret tytöt vakuuttuneiksi, ettei heidän ole pakko palata takaisin Neuvostoliittoon. Mikäpä heitä siellä entisessä kotipaikassaan olisi odottanutkaan, kun vanhemmat olivat kuolleet ja setäkin oli päättänyt jäädä Suomeen.

Kesällä 2019 Riitta päätti lähteä tutustumaan Miehikkälän leiripaikkoihin ja sai oppaakseen seutua hyvin tuntevan **Harri Hämäläisen** Ylämaalta. Toiveiden mukaisesti opas kierrätti hautausmaat, vei tarpomaan Leirin II sammaloituneiden parakkien raunioille, ajatti Ihakselan koululle ja vei jopa bunkkerein sisätiloihin. Oppaalla oli mukana Piiraisen kirjasta kopioituna pirivotsikka-luku sekä karttalehtiä että kirjallisuusvinkkejä muistoksi ja kotiin vietäväksi.

Väinö Piirainen kuvaa vuonna 1946 ilmestyneessä rakkausromaanissaan ”Internoidut sydämet” hyvin tarkasti elämää leirillä, henkilöitä ja tapahtumia siellä. Kirjaansa hän on keksinyt oivalliset peitenimet henkilöille ja paikoille. Historiaa tuntevat

tietävät, että romaanissa Akkalahti tarkoittaa Miehikkälää, Kattila Kasaria, Kuppi Kippoa jne.
Arkistotietojen mukaan leirillä hukkui samana kesänä kaksi pientä inkeriläispoikaa, mutta kirjassaan Piirainen kertoo venäläisestä[?] äidistä, jota oli kohdannut lapsen menettäminen.
--- Neljän parakin lomitse kolisevat kuormakärryt etenivät tiellä, jonka kamaraa neulaset ja alkava sammalkasvu pehmensivät. Venäläinen vankipoika ajoi hevosta – ajomiehiä tympäisi lähteä ylimääräisiin ajoihin ja lisäksi nyt oli sunnuntai – ja kärryjen perässä kulkivat nämä muutamat ihmiset, jotka hautasivat Zuran poikaa. Jokainen heistä oli pukeutunut sunnuntaisiin vaatteisiinsa. Pirivotsikan perässä kulkien he taivalsivat kilometrin- vaiteliaina ja alistuneina, jollakin kummallisella tavalla toivottomuuden värittäminä aivan kuin elämänilo olisi kadonnut heistä.
Sakeaan tummaan kuusikkoon hakatun aukean laidassa hevonen pysähtyi. Hautarivit kulkivat tien suunnalta aukean perille, metsän reunaan - lohduttomat ja alastomat multakasat, joita oli noussut kuusen juurien ja kantojen väleihin, joiden päällä törrötti maalaamattomia puuristejä tai juomalaseihin ja rivattomiin kahvikuppeihin pistettyjä kuihtuneita kukkasia. Vaalea multa pölisi liikkuvien ihmisten askelista, kun he kiertelivät hautoja, ja haalistunut nauha sateen liottamin venäjänkielisin kirjaimin häilähti ristillä. Pirivotsikka odotti tien reunalla. Loitompana tiellä seisoi pari vartiomiestä, uteliaisuuttansa katsomaan saapuneet, kolmantena kersantti Kuvaja.
”Toinen reuna on suomensukuisia varten” , vartiomies sopotti hänen korvaansa ja osoitti hautojen ryhmittymää, pienempiä, missä valkoisesta kankaasta leikatut seppelenauhat lojuivat alakuloisina risteille nostetuista havuseppeleistä. Tämä toinen reuna on näitä toisiä varten. Leiripäällikkö sen määräsi, etteivät sekaannu.”.
Kersantti nyökkäsi. Leiripäällikkö oli ajatellut myös ylösnousemisen päivää.
Pirivotsikka, lihavahko valkeatukkainen vanha slummisisar avasi paksun virsikirjan vatsansa päällä. Hänen yllänsä oli musta päällystakki, nenällänsä hopeasankaiset lasit. Tasaisella, rauahallisella saarnaäänellä hän alkoi lukea kirkkokäsikirjan mukaista hautauslukua. Pirivotsikka luki hartausluvun ensin suomeksi, sitten venäjäksi, aivan kuin muistuttaen näille ihmisille, että se maa, jonka huomaan he olivat kuolleensa laskeneet, ei ollut heidän omansa.
Pirivotsikka vaikeni lukunsa loppuun lukeneena. Hän odotti hetken, tarkasti seuraten tapaa, joka toistui tässä paikassa aina samanlaisena, kunnes aloitti heleällä vanhan ihmisen äänellä hautausvirren:

Sun haltuus, rakas Isäni,
mä aina annan itseni,
mun sielun, ruumiin, tavaran,
ne ota, Herra, vastahan.

Virsi kohosi pian kimeänä ja kaksikielisenä kuumaan auringon valoon, jossa metsän ja mullan tuoksut henkäilivät. Sunnuntaivaatteissa seisovat ihmiset, joiden saappaat multa oli tahrinut harmaiksi, veisasivat liikkumattomina. He veisasivat kimeillä tai heleillä äänillä pirivotsikan äänen mukaan.
Kersantti lähti kesken virrenveisuun. Hän tunsi itsensä masentuneeksi ja sairaaksi. Hän tunsi kauhua sen tyhjyyden ja mitättömyyden edessä, mikä saattoi tulla ihmisen osaksi. ---

Suomen itärajan turvaksi suunnitellun Virolahden rannikolta Ylämaan ja Luumäen metsien halki aina jäämerelle asti ulottuvan Salpa-linjan rakentaminen oli tuonut tuhatmäärin työmiehiä ja paljon työkoneita Ylämaalle ja Miehikkälään. Tieverkko metsiin muodostui tiheäksi ja majoituspaikkoja työmiesten tarpeisiin tuli paljon. Jatkosodan alettua rakennustyöt hiipuivat ja rakentajia lähti rintamalle. Talvisota oli ajanut evakoita Karjalasta Miehikkälän pitäjänkin läpi länteen, mutta jatkosodan alettua tyhjilleen jääneisiin rakentajien parakkeihin majoitettiin suomalaisten sotilaiden valtaamalta alueelta

Toinen muistomerkeistä sai 100-vuotiaan Inkerin lipun värit.

Karjalan Kannakselta tavatut siviilit, sotavangit sekä Valkeasaarelta maakuopista löytyneet inkeriläiset.

Asuinparakit sijaitsivat järvien lähettyvillä ja teiden varsilla muutamien kilometrin säteellä metsäisellä alueella. Parakkeja alettiin täyttää jo syyskuun puolesta välistä alkaen kansallisuuksien mukaan. Suomensukuisia sijoitettiin etupäässä Leiriin II. Juurakkojärven lähellä oli leiri Juurakko, Syvä-Valkjärveä lähinnä olivat leirit II ja III, Kasarijärveä lähinnä leirit I ja IV sekä Kasarin leiri, Mustalammella ja Vuorisjärvellä oli omat leirinsä. Leirejä on ollut kymmenkunta.

Miehikkälän keskitysleiri, työleiri tai siirtoleiri – millä nimellä sitä sitten halutaankin kutsua – sijaitsee pääosin Ylämaan ja osin Miehikkälän kunnan alueella parin kymmenen kilometrin päässä nykyisestä valtakunnan rajasta. Salpa-linjan panssarivaunuesteitä ja bunkkereita on vielä runsaasti maastosta. Opastauluilla varustettu Salpa-polku luikertelee metsäautoteitä ja -polkuja pitkin. Opastauluihin on merkitty sotavankien hautausmaat muttei entisiä hävitettyjä parakkikyliä.

Leirissä kuten koko maassa ruokatilanne ensimmäisenä sotatalvena 1942 oli heikko. Aliravitsemus ja sairaudet olivat yleisimmät kuolinsyyt ja kuolema kohtasikin etupäässä vanhuksia ja lapsia. Leiriin internoiduista naisista, lapsista ja vanhuksista tuli siellä pisimpään viipyneet asukkaat. Kaikki osallistuivat leirien arkisiin askareisiin, työkuntoiset pääsivät lähialueen maataloihin töihin, lapset aloittivat koulunkäyntinsä ja inkeriläisiä nuoria ohjattiin koulu- ja opiskelupaikkoihin muualle Suomeen mikäli heidän suomen kielen taitonsa oli riittävän hyvä. Kirkko, lotat, Punainen Risti ja eri järjestöt olivat apua antamassa.
Kirjailija Väinö Piirainen kuului leirin henkilökuntaan ja hänen kirjansa kertomuksissa on sisäpiiritietoa. Leirin henkilökuntana oli rintamalle kelpaamattomien miesten lisäksi lottia.

Osalle Miehikkälän asukkaista paikallishistoria on vierasta. Sodan aikaisista tapahtumista jotain tietäviä on enää harvassa ja tarinoiden todenperäisyyskin jo hämärä. Kun keskitysleiri lakkasi olemasta sen asiakirjoja hävitettiin eikä sotaan liittyvä aineisto vuosikymmeniin oikein kiinnostanut ketään.
Suomessa on vielä elossa muutamia henkilöitä, joiden lapsuudesta kolmekin vuotta kului Miehikkälän keskitysleirillä. Leirillä olleita tai heidän jälkeläisiään asuu Suomen lisäksi rajojemme ulkopuolella. Kuinka meni heistä mahtaa tietää vanhempaansa tai isovanhempaansa kohdistuneista jatkosodan aikaisista väestön siirroista?

Kaakonkulmalla Harri Hämäläinen, **Veikko Husu** ja **Pertti Mankki** olivat kesän aikana keskenään pohtineet leiriasioita. Pertti Mankin äiti muistaa, että Mustalammella oli hukkunut noin kolmevuotias lapsi ollessaan saunarannassa äitinsä kanssa pyykillä. Arvoitus on, mitä kansallisuutta lapsi oli. Oletettavaa on, että kirjailija Piirainen on muunnellut kerrontaansa hautajaismenoista henkilöiden identiteetin suojaamiseksi.
Riitta etsi käsiinsä Piiraisen kirjan Internoidut sydämet. Kirjasta löytyi tarinoita, joita hän oli kuullut lapsuudessaan kotonaan muisteltavan. Tietysti kersantti Kuvajan ja inkeriläistyttö Outin taustat piti selvittää. Kirjan ”Kirjeitä sodasta” antina tuli vielä tietoa leirin ulkopuolisista asioista.

Hautamuistomerkkien kunnostaminen oli ilahduttavaa huomata, mutta mahtaako kukaan hoitaa näitä hautoja säännöllisesti vai käydäänkö paikalla vain satunnaisesti jonain juhlapäivänä joidenkin yhdistysten tai järjestöjen toimesta? Ainakin sinne tuodut muoviset kukkalaitteet kestävät talven pakkaset paleltumatta!

Lähteet:
Seppo Jyrkinen: Miehikkälän siviilileiri, työleiri, keskitysleiri 2.8.2015 (alk. 4.3.2012) http://www.jyrkinen.fi/historia/miehikkalan-internointileiri.html
Miehikkälän siviilileirillä 1941–1944 kuolleet (luettelosta löytyy vain 138 vainajan nimi) http://kronos.narc.fi/miehikkala/fi/
Terho Ahonen: Inkeriläisiä Miehikkälän keskitysleirissä. Inkeriläisten Viesti 2015/2
Miehikkälän leiri, … osa1, osa 2 (2017-) http://salpalinjansalat.blogspot.com/

Kirja

TÄYTETTÄ HISTORIAN AUKKOIHIN

Reijo Rautajoki kiersi 2 vuotta Suomea ja etsi arkistoista tietoa Inkeriläisten karanteenileireistä vuosilta 1942–1944.
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

"Projekti oli haastava ja mielenkiintoinen. Olen hyvin tyytyväinen, että ryhdyin tähän hommaan. Tämä on minulle sellainen loppuiän harrastus tämä inkeriläisyys. Olen nyt vajaat 20 vuotta harrastanut inkeriläisyyttä", 73-vuotias Reijo Rautajoki sanoo.

Helsingin Kansallisarkistossa piti olla maaliskuussa mielenkiintoinen tapahtuma. FT **Reijo Rautajoen** teos Vaiettu vaellus: inkeriläisten leirit 1942–1944 oli juuri tullut painosta ja julkaisutilaisuuteen olivat tulossa puhumaan kirjailija-tutkijan lisäksi muun muassa teoksen kustantaneen Siirtolaisinstituutin edustaja ja Kansallisarkiston johtaja. Suunnitelmat muuttuivat kuitenkin koronakevään takia. Kirja kyllä julkaistiin, mutta tapahtuma jouduttiin perumaan.
– Mietimme ensin Siirtolaisinstituutin kanssa tapahtuman siirtämistä syksyyn, mutta sitten päätimme vain laittaa kirjan heti julki ja myyntiin, Rautajoki sanoo.

Rautajoen teos tarkastelee inkeriläisten väestönsiirtoja toisen maailmansodan aikana keskittyen inkerinsuomalaisten vaiheisiin vastaanotto- ja karanteenileireillä vuosina 1942–1944. Tutkimus nostaa esiin paikallistasolta kerättyä monitahoista alkuperäisaineistoa leirien arjesta, inkeriläisten kotiutumisesta ja suhteista paikalliseen väestöön.
– Teos sai alkunsa väitöskirjatutkimuksestani. Törmäsin tutkimusta tehdessäni jatkuvasta leireihin, ja ajattelin, että näihin voisi perehtyä myöhemmin.
Nyt takana on kahden vuoden kiertely ympäri Suomea ja kymmeniä ja taas kymmeniä tunteja eri paikkakuntien arkistojen uumenissa.
– Kuvasin myös kaikki yhä pystyssä olevat leiripaikat. Jo puretuista rakennuksista löytyi hyviä valokuvia esimerkiksi Puolustusvoimien arkistosta ja Tampereen Vapriikin arkistosta.

Tietojen löytämiseksi piti käyttää astetta vilkkaampaa mielikuvitusta ja salapoliisin lakkiakin. Leiritietoja löytyi esimerkiksi muistelmista, vanhoista sanomalehdistä ja nuorisoseurojen ja työväenyhdistysten vuosikirjoista.
– Vaikeinta oli että kaikki materiaali oli niin hajallaan. Se piti todellakin kaivella esiin.
Rautajoki hyödynsi aiempia, aihetta sivunneita teoksia. Esimerkiksi **Erkki Tuulen** muistelmista löytyi tietoa paikkakunnista, joissa leirejä on ollut. Samoin **Toivo Flinkin** ja **Pekka Nevalaisen** kirjat olivat hyviä peruslähteitä.
Joskus tutkimus tuotti vesiperiä, mutta Rautajoki törmäsi myös moneen kiinnostavaan tarinaan, joka oli hukkua arkistojen kätköihin.
– Löysin tarinoita, joita ihmiset ovat kertoneet ja puhuneet paikallislehdille. Esimerkiksi Perniöstä löytyi teos Perniön joulu, jossa ihmiset olivat muistelleet inkeriläisten leiriä paikkakunnalla.
Vaikka Rautajoen teoksessa on tieteellinen taustoitus ja viitteistö, kirja on tehty ennen kaikkea suuren yleisön, ei tiedeyhteisön luettavaksi.
– Itseänikin rasittaa joskus akateeminen, peritieteellinen teksti. Olen siksi yrittänyt tehdä tästä helposti luettavan ja populaarimman tutkimuksen.
Lukemisesta tekee kiinnostavan myös teoksen sisältämä kuvitus.

Inkeriläisleirit olivat läpikulkupaikkoja, joissa oltiin muun muassa pilkkukuumeen, lavantaudin ja tuberkuloosin takia karanteenissa kolme viikkoa. Kaikki leirille tulijat ja heidän vaatteensa laitettiin täisaunaan,

kiusallisen elukan eliminoimiseksi.
– Useimmat olivat leirillä vain karanteeniajan, mutta jos töitä ei löytynyt, saattoi karanteeni kasvaa vielä useammalla viikolla. Perusolot leireillä olivat hyvät, mutta jos jostain löytyi töitä, lähdettiin leireiltä tietysti mielellään rakentamaan omaa elämää muualle. Lapset laitettiin kouluun ja koti perustettiin sinne mistä töitä löytyi.
Leirit olivat pääosin lyhytaikaisia. Useimmat olivat pystyssä vain muutaman kuukauden ja pisimmillläänkin vain puolitoistavuotta.
– Paikkojen vastaanotto oli pääosin hyvää. Toisenlaisiakin kokemuksia tietysti löytyi. Jotkut saivat ennakkoluulojen takia osakseen ryssittelyä ja kaikki eivät olleet tyytyväisiä saamaansa työhän. Jos vaikka koneteknikko joutui peltotöihin, ei hän ollut siitä välttämättä iloinen. Samoin jos maamies joutui tehdastöihin, kaipasi hän pellolle.
Pääleirejä oli 15 ja näillä oli apuleirejä, jotka saattoivat sijaita pitkienkin matkojen päässä. Leirien rakennuksista moni on yhä paikallaan.

Kun Neuvostoliitto hajosi, suomalainen väestö ei tiennyt inkeriläisistä mitään kun oli ollut niin monta vuosikymmentä, ettei heistä oltu puhuttu. Nyt vaatimus inkeriläisten ja muiden suomalaisten kohtaloiden selvittämisestä Venäjällä on noussut viime aikoina ajankohtaiseen keskusteluun. Näin esimerkiksi **Unto Hämäläinen** nosti asian esiin Helsingin Sanomissa ja presidentti **Sauli Niinistö** antoi ajatukselle tukensa. Inkeriläistutkimus näyttääkin olevan nyt eräänlaisessa nosteessa ja näkyvämmin esillä mediassa.
Rautajoki on luennoinut paljon inkeriläisyydestä tutkimuksiensa vuoksi ja kertoo havainneensa, että suomalaiset tietävät keskimääräisesti hyvin vähän inkeriläisistä. Vaikeneminen on jättänyt pysyviä aukkoja historiaan ja näkyy yhä nykyisinkin esimerkiksi inkeriläisyyden varsin puutteellisessa käsittelyssä peruskoulussa. Inkeriläisyys tulee peruskoulun historiassa esillä lähinnä vain valinnaisina opintokokonaisuuksina, jotka eivät siis kuulu automaattisesti kaikkien oppilaiden opintoihin.
– Lähihistoriaa saisi olla enemmän ja vähän vähemmän Antiikin Kreikkaa, vaikka sekin on tietysti tärkeä asia ihmiskunnan historiassa, Rautajoki pohtii.

Rautajoki arvelee inkeriläisyyden kiinnostavan ihmisiä nyt kahdestakin syystä. Toinen on se, että ihmisillä on vanhetessaan tapana kiinnostua uudella tavalla omista juuristaan. Toinen syy löytyy siitä, että historian valkoisia aukkoja on ryhdytty täyttämään. Tämä tutkimus saa helposti näkyvyyttä mediassa.
– Jos otetaan vaikka natsisaksan tilanne, niin Saksahan on tehnyt tiliä menneisyytensä kanssa, mutta vastaavasti esimerkiksi Turkki tai Neuvostoliitto/Venäjä ei ole. Turkki ei esimerkiksi vieläkään myönnä 1900-luvun alun armenialaisten kansanmurhaa jossa sai surmansa 1.5 miljoonaa ihmistä. Vähälle huomiolle jää myös se, että Maon Kiinassa 70 miljoonaa kiinalaista kuoli tauteihin, sotiin ja surmaamiseen. Se on selvästi enemmän kuin Stalin ja Hitler yhteensä, eikä sitäkään nosteta juurikaan esille. Se, että inkeriläisten kokema sorto on jäänyt vähälle huomiolle Suomessa, on Rautajoen mukaan osin entisen pääministerin, sittemmin presidenttinä toimineen Juho Kusi Paasikiven syytä.
– Hänen ja Kekkosen linja oli vaieta asiasta. Paasikivi ei tehnyt mitään inkeriläisten hyväksi. Vielä vuonna 1953 hän totesi, pääministerinä olleelle Kekkoselle, että parempi olisi jos nämä loputkin inkeriläiset lähtisivät Suomesta pois. Tämä oli Paasikiven asenne, Rautajoki sanoo.
Paasikiven tyly toteamus löytyy hänen omista päiväkirjoistaan.

Nyt kun teos inkeriläisten karanteenileireistä on valmis, on aika miettiä seuraavaa projektia. Sekin Rautajoella on jo mielessä.
– Aion käsitellä seuraavaksi inkeriläisen isoisäni ja tämän veljen käsinkirjoitettuja muistelmia. Molemmat olivat mukana ensimmäisessä maailmansodassa ja näkivät kolhoosin ja Stalinin ajan. He pakenivat Suomeen ja menivät sodan päätyttyä Ruotsiin.
Rautajoki suunnittelee tekevänsä muistivihkojen kirjoituksista tiivistelmän ja kääntävänsä sen englanniksi.
– Koska sukuani on ainakin Ruotsissa, Tanskassa, USA:ssa ja Virossa, olisi hyvä, että teksti on englanniksi, jotta hekin voisivat sen lukea.
Rautajoki sanoo kokevansa inkeriläisyyden osaksi itseään.

Reijo Rautajoki on Suomen Akateemisen Inkeri-seuran puheenjohtaja

OHJELMIA INKERISTÄ

Korona ja siihen liittyvä sosiaalinen eristäytyminen ovat estäneet tehokkaasti kaikenlaisten tapahtumien ja kokoontumisten järjestämisen. Näin myös Inkeri-liiton kevään ohjelmat, samoin kuin kesän juhlat on jouduttu perumaan. Internetissä on onneksi kuitenkin tarjolla runsasmäärä Inkeri asiaa. Olemme koonneet oheiseen listaan ilmaisia ohjelmia, joita löytää netin kautta Areenas, radiosta ja lehtien sivuilta. Kirjoita ohessa olevat osoitteet netin hakukentään ja seuraa ohjelmaa kotisohvalla. Nämä vinkit, muutamalla lisälinkillä löytyy myös liiton sivuilta osoitteesta: https://www.inkeriliitto.fi/ajankohtaista/dokumentteja-inkerilaisista.html

TV Areena Yle.fi

Inkerinmaa
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-3856834
Greger Grönqvistin sarjassa saamme tutustua Inkerinmaan historian eri vaiheisiin. Inkeriläiset kertovat bolsevikien hirmuvallasta, kuinka viattomia vietiin, useimmiten keskellä yötä. Tapaamme myös viimeisiä vatjalaisia ja inkerikkoja, varsinkin vatjalaiset ovat harvalukuisia, muutaman vuoden päästä vatjan kielen puhujia tuskin enää on. (ohjelma valmistunut vuonna 2016, puituus 29 minuuttia)

Tulkoon sota ja veriset vaatteet
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-3857353
Kertomus Heimosodista 1918–1922. Sotaretkiä Petsamoon, Vienaan, Eestiin, Aunukseen ja Inkerinmaalle. **Greger Grönqvistin** dokumentti. (2016, 59 min)

Ryssä perkele-sotavankina Suomessa
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-1958761
Noin 64 000 neuvostoliittolaista päätyi jatkosodan aikana Suomeen sotavangiksi, lähes 200 heistä oli naisia. He viettivät täällä keskimäärin kolme vuotta. Kuolleisuus vankileireillä oli suuri; kolmannes menehtyi vankeusaikana. Venäjällä elossa olevien entisten sotavankien määrää ei tiedetä, sillä heitä ei ole rekisteröity. Ohjelmassa venäläiset muistelevat ankeita leirioloja ja eloon jäämisen usein turvannutta työrupeamaa suomalaisissa maalaistaloissa. Haastateltaviksi löytyi myös kaksi naissotavankia Pietarista. Toimittaja **Reijo Nikkilä**. (2000, 57 min, katsottavissa myös ulkomailla)

Inkerinsuomalainen Tamara Jalonen
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-2752729
Inkerinsuomalainen **Tamara Jalonen** kertoo elämästään ennen ja jälkeen Suomeen muuttamisen (2015, 4 min). Yle Uutiset, Kaakkois-Suomi.

Kommentti inkeriläisistä
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-50166508
Presidentti **Mauno Koivisto** Ajankohtaisen kakkosen haastattelussa 1990. (2011, 20min, katsottavissa myös ulkomailla)

Suomalaiset sotavankileirien saaristossa
https://areena.yle.fi/1-437410 Noin 4 500 suomalaista joutui vangiksi Neuvostoliittoon talvi- ja jatkosodassa. Suomeen heistä palasi vajaa 3 000. Palkitun dokumentin on ohjannut **Reijo Nikkilä**. (2000, 59 min, katsottavissa myös ulkomailla)

Aamusydämellä: Inkerinsuomalaiset orvot
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-50207519
Jatkosodan aikana Suomeen saapui satoja inkerinsuomalaisia orpoja. Sodan jälkeen suurin osa heistä palautettiin vastoin tahtoaan Neuvostoliittoon. Mitä heille tapahtui? Siitä kertovat **Lilja Huttunen** ja **Niina Olonen**. (2008, 30 min, katsottavissa myös ulkomailla)

Aamusydämellä: Vankileirien lapset
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-50149455
Vankileirien lapset. Toisen maailmansodan jälkeinen internointi sulki 13-vuotiaan **Ann-Lily Sutisen** ja 11-vuotiaan **Hans Jaekelin** vankileirille. Myös perheiden omaisuus vietiin. (2011, 34 min, katsottavissa myös ulkomailla)

Silminnäkijä: Vankileirien Suomi - pitkä versio
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-50149448
Suomi telkesi sodan jälkeen vuonna 1944 internointileireihin suomalaisnaisia ja heidän lapsiaan. Syynä oli se, että suomalaisnaiset olivat perusta-

Jatkuu takakannessa

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITON OHJELMA:

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulle ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Koronavirustilanteen vuoksi Helsingissä pidettäväksi tarkoitettu kesäjuhla on peruttu.

Kuluvan vuoden kevätkokous pyritään pitämään maamme hallituksen ohjeistuksen mukaan syyskuun aikana.Ilmoitus julkaistaan lehtemme numerossa 3, nettisivuillamme sekä sähköpostitse.

Koska tällä hetkellä ei vielä tiedetä syksyn ohjelmista, pyrimme ilmoittamaan niistä nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä sähköpostitse. Ohjelmista voi tiedustella myös puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Mikäli et ole ilmoittanut toimistoomme s-postiosoitettasi, mutta haluat saada tiedotteita sähköpostitse, ole ystävällinen ja ilmoita nimesi ja sähköpostiosoitteesi suomeninkeriliitto@gmail.com

Kansallismuseossa oleva Lea Pakkasen ja työryhmän Inkeriläiset – unohdetut suomalaiset -näyttely on saanut jatkoaikaa 26.7.2020 asti. Museo on kuitenkin toistaiseksi suljettu.

Hyvinkään Inkeri-kerho
Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com
Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura
Vuoden 2020 tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat klo 14.00:
La 26.9. Syyskokous
La 31.10. Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä klo 12 ja kahvitarjoilu Varissuon kirkossa klo 14
La 26.12. Tapaninpäivän Joulujuhla

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan
Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, Facebookista ja puh. 045 668 7628.

Yhteystiedot:
puhelin 045 668 7628
sähköposti tsis.turku@gmail.com
Facebook Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

neet perheen saksalaisen kanssa. Toimittaja **Mikko Määttälä.** Stereo. (2005, 47 min, katsottavissa myös ulkomailla)

Dokumentti - Kadonnutta Inkeriä?
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-50173678
Tällä kertaa Basaari kertoo inkerinsuomalaisen paluumuuttajan **Maria Ivanovan** ja hänen sukunsa tarinan. Ohjaus **Irina Kazonen** & **Maria Lackhina**. (2007, 17 min, katsottavissa myös ulkomailla)

RADIO Areena Yle.fi

Elämää Inkerinmaalla
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-2159429
Viime vuosisadan alussa inkeriläiset olivat varsin perinnetietoista väkeä. Maanviljelys tapoineen ja juhlineen eli väkevänä mutta Pietarin läheisyys synnytti myös muunlaista toimeliaisuutta kaupan ja teollisuuden alalla. Toimittajana **Marianne Ekman**. (2014, 49 min)

Raamattukuriirit
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/audio/1-3872168
Kolmeosainen historiasarja: Suomesta salakuljetettiin Raamattuja Neuvostoliittoon 1960-luvulta alkaen. Millaista kirjallisuuden salakuljettaminen oli ja mitä kuriirit matkoillaan kokivat? Sarjaan on haastateltu kuriireja, jotka ovat salakuljettaneet Raamattuja ja toimineet postinkantajina rautaesiripun yli eri vuosikymmeninä. Sarjan on toimittanut **Piia Latvala**. (2013, 9 min)

Jakso 5: Maahanmuuton historiaa: Sodanaikaiset inkeriläiset
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-1518412
Puhutaan sodan aikana Suomeen tulleista inkeriläisistä ja heidän palauttamisestaan takaisin Neuvostoliittoon. Haastateltavina Itä-Suomen yliopiston Suomen historian dosentti **Pekka Nevalainen** ja maahanmuuttoviraston tutkija **Antero Leitzinger**. Toimittajana **Seppo Heikkinen**. (2012, 42 min)

Arkisto: Persoonallisuuksia Inkerissä
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-1597572
Rovasti **Akseli Kajanti** kertoo. Äänite vuodelta 1960.(2012, 18 min)

Tulkaa Neuvostoliittoon, pauhasi radio – propaganda houkutteli tuhansia suomalaisia paratiisiin, jota ei ollutkaan
Nettiosoite: https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/12/13/tulkaa-neuvostoliittoon-pauhasi-radio-propaganda-houkutteli-tuhansia

Kun isoäiti Neuvostomaahan hiihti
Nettiosoite: https://areena.yle.fi/1-50310731
Hilja Eloranta hiihti tuoreen aviomiehensä kanssa Neuvostoliittoon 1932. Hän oli yksi arviolta 15 000 suomalaisesta, jotka lähtivät laittomasti Neuvostoliittoon laman ja työttömyyden vaivaamasta Suomesta. Ohjaaja **Kimmo Saares**. (1994). (2019, 29 min, katsottavissa ulkomailla)

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

3 / 2020

KANSIKUVA

Kansikuva: Historian lehtien havinaa: Veljekset Martti ja Pekka Kurvinen, molemmat oman sarjansa juoksukilpailun voittajia Turun kesäjuhlilla vuonna 1971. (Inkeriläisten sivistyssäätiön digitoimia kuvia, jotka nähtävissä Inkeri liiton sivuilla.)

Numero 4/2020 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukseen 27.11. mennessä.
Numero 1/2021 ilmestyy viikolla 9. Aineisto toimitukseen 3.2. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 3 / 2020

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2020
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 31916602
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Pakkoloma pöntössä –
pönttö lomailee
Juhani Valo

Outo otsikko, mutta minun tapauksessani erittäin todellinen aihe.

Pönttö-sanalla tarkoitan kahta asiaa, kuulunhan riskiryhmään vaarallisten virusten suhteen: Tarkoitan kotiin sulkeutumistani viruksen vuoksi, jolloin koen olevani ja eläväni eristäytyneenä kuin lintu pöntössään sekä toisena asiana sitä, että seurustellessani vain kotiseinien, katon ja lattian kanssa, aivoni (tai mitä niistä on aivoinfarktin jälkeen jäljellä) tuntuvat surkastuneen. Vastaan yhä yksitavuisemmin vaimolleni ja pelkään meidän vielä keskenämme järjestävän asuntomme seinille, lattioille ja katoille oman nimikilpailun vaimoni kanssa.

Ai tylsääkö? Ei, ehei, vaan terveellistä varovaisuuttani on tämä kotona pysyminen, enintään kaupassa käyminen.
Aina tai yleensä usein meistä toinen käy maskeineen kaupassa. Olemme kokeneet sen, kuinka ulkoillessamme kuulumme vastaantulijoiden mielestä sarjaan ”vainoharhaiset”, ”jo tartunnan saaneet” tai muuten vain hörhöt hahmot.
Maskiemme vuoksi. Kansa kaiken kestänyt viis veisaa turvaväleistä, suojautumisesta, käsien pesusta kaupan eteisessä, kunhan pääsee rohkeasti ruuhka-aikaan ostamaan vaikka sen tärkeän iltapäivälehden. Kansa haluaa olla kuin nuori, villi, vapaa, vastuuton.
Me eristäydymme, suojaudumme, varjelemme läheisiämme ja he varjelevat meitä.

Olen muuttanut olosuhteiden pakosta monia tapojani, enkä koe joutuneeni luopumaan mistään, koen saaneeni kokonaan uuden ulottuvuuden elämääni, asummehan luonnon yhteydessä. Nyt erotan jo sen, että ilmassa lentelee monenlaisia lintuja, pörriäisiä ja pistiäisiä. Viimemainituista ovat näkyvät merkit vasemmassa kädessäni.

Pääkirjoituksen aihe liittyy, jos sitä joku edes epäilee, inkerinsuomalaisiin hyvinkin paljon. Ajatelkaamme inkerinsuomalaistemme keski-ikää, terveydentilaa ja näiden vääjäämättömänä seurauksena yleistä terveydentilaa ja jaksamista.
Jos itse olen useita inkerinsuomalaisia nuorempana kokenut pönttöineni ylläkirjoittamani, niin kuinka ovat selviytyneet varsinaiset seniori-ikäiset inkerinsuomalaiset? Kaikki elämässä koetut vaikeudet ja raskaudet kertautuvat iän mukana kehoissamme ja mielissämme.

Kriisin keskellä, vailla tietoa tulevasta, tulkitessamme asiantuntijoiden keskenään ristiriitaisia lausuntoja, olemme kokeneet yllättävän ja vaikean kriisiajan, koko maailmanlaajuisen katastrofin, johon emme osanneet mitenkään varautua. Pahinta ei ole mielestäni itse sairastuminen, vaan se epätietoisuus joka hetkestämme, kun kukaan ei tiedä, epätietoisuus muista kriiseistä, kuten luonnonkriiseistä, joiden

keskellä elämme.

Juuri tällä hetkellä, syyskuun alussa, olen lukenut eri valtioiden kuohunnoista, äänestystulosten epäillyistä manipuloinneista, myrkytysepäily opposition ihmisten myrkytysepäilyistä, tiettyjen valtioiden oudoista viruksentorjuntametodeista, onpa muuan valtionpäämies ehtinyt ehdottaa maansa ostavan Tanskalle kuuluvan Grönlannin suuren saaren. Koronaviruskin vaeltaa lattianraosta irvistellen ähäkuttia – tarve luottaa toinen toisiimme, huolehtia toisistamme kasvaa jatkuvasti. Maailman menoille emme voi mitään, mutta yhdessä voimme tukea ja auttaa toisiamme.

Minusta todellakin tuntuu, että ainoa, mitä meillä on ja mihin ihmisinä voimme fyysisesti turvautua, ovat toistemme lisäksi läheisemme ja sukulaisemme, kansamme. Pysyvät perusarvomme.
Tätä toisiimme turvautumisen kokemusta, jota itselläni ei ole ollut, olen oppinut inkerinsuomalaisilta heidän elämästään, kokemastaan. Silti, kuten alussa kirjoitin ”pakkolomasta pöntössäni”, ehkä opin jotain arvokasta ajan mittaan, joista yksi voisi olla itselleni sopiva: ”Miksi murehtia asioista, joille ei mitään voi?”

Oman pönttöni pakkoloma ei taidakaan olla niin kamala asia!

IHMISIÄ INKERILÄISASIAN TAKANA, osa 2

Jatkoa juttusarjalle, jossa esitellään ihmisiä, jotka ovat mukana ajamassa inkeriläisten asiaa. Tällä kertaa esittelyvuorossa ovat Inkeriläisten Sivistyssäätiön jäsenet **Antti Kokkinen** ja **Aliisa Majava**.
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

SUVUN VIIRINKANTAJA

Rahoitusalalla työskentelevä Antti Kokkisen mielestä on hyvä, että säätiössä on mukana eri alan ihminen. "Säätiön pitäisi edustaa intressipiiriä mahdollisimman laajasti ja siitäkin on hyötyä, että mukana on monenlaista ammattiosaamista."

Espoolainen **Antti Kokkinen**, 56, on toiminut nelisenvuotta vuotta (kevättalvesta 2016) Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtajana. Hänet imaisi mukaan toimintaan sukujuuret ja velvollisuudentunne.
– Olen itse ollut aina kiinnostunut historiasta ja olin perehtynyt ennakolta paljon Inkeriläisasiaan. En kuitenkaan ole kova järjestömies, eikä itselleni olisi tullut edes mieleen sellaiseen toimintaan pyrkiä. Lähdin kuitenkin mukaan kun vanhempi kaarti kaipasi ihmistä kantamaan viiriä eteenpäin. Toimeen tarttuminen tuntui luontevalta ja samalla myös eräänlaiselta velvollisuuden täyttämiseltä.
Sivistyssäätiön puheenjohtaja oli ennen Kokkista hänen enonsa **Toivo Iho**, joka toimi myös Inkeriläisten Viestin päätoimittajana.

Inkeriläisyys tulee Kokkiselle hänen äitinsä kautta. Hänen isoäitinsä tuli 20-luvulla Suomeen Toksovan Himakkalasta ja isoisä Hietamäestä.
– Perheen lapsista kaksi syntyi jo Inkerissä, mutta äitini syntyi Suomessa.
Kokkinen sanoo inkeriläisyyden olleen suvussa arvostettu asia, joka toi mukanaan joitakin perinteitä ja perinneruokia. Arkielämässä inkeriläisyys ei kuitenkaan juurikaan näkynyt.
– Ehkä kiinnostus omaan historiaan oli perheessä vähän vahvempi kuin muilla suomalaisporukoilla. Mieleeni ovat jääneet lapsuudesta Inkeriläiset kesäjuhlat. Siellä se niin sanottu inkeriläisyyden väri näkyi paremmin kuin arjessa.

Kun inkeriläisiä pakeni Suomeen 40-luvulla, suvun pääluku täydentyi äidin puolelta ja maahan tuli myös muita inkeriläisiä perhetuttuja. Suurin osa inkeriläisistä palasi sodan jälkeen takaisin itään. Jääneistä noin puolet jatkoi Ruotsiin ja osa sieltä edelleen eteenpäin. Kokkisen Antti-eno auttoi pohjoisessa salakuljettamaan suuren määrän inkeriläisiä Ruotsiin.
– Hän oli ollut armeija-aikana koulutettavan Ylitorniossa ja luonut siellä hyviä kontakteja salakuljettajiin. Näiden kontaktien avulla inkeriläisiä saatiin siirrettyä Ruotsiin. Muistan tarinan yhdestä porukasta, joka kuljetti mukanaan kirjapainokonetta. Laite osoittautui niin painavaksi, ettei sitä jaksettukaan kantaa. Avuksi tarvittiin vesikelkka, jota lähdettiin yöllä ostamaan jostain talosta. Kelkka maksoi yöllä 20-kertaisen hinnan päivä taksaan verrattaessa. Kelkka kuitenkin ostettiin ja inkeriläiset painokoneineen pääsivät Ruotsiin.
Kokkinen toteaa, että onneksi inkeriläisyys ei ole enää pitkään aikaan ollut vaarallista tai hävettävää vaan ylpeyden aihe.

Vaikka suvussa on puhuttu inkeriläisyydestä ja muisteltu menneitäkin, Kokkinen sanoo, että hänelle kävi samoin kuin niin monelle muullekin – Silloin kun isovanhemmat olisivat olleet kertomassa historiasta, Kokkinen oli liian nuori ymmärtääkseen kysellä. Sitten kun oma kiinnostus heräsi, ei ollut enää ketään jolta asioista kysellä.
– Historia toistaa siinä mielessä itseään, että oma historia ja sen yksityiskohdat alkavat aina kiin-

nostaa ihmistä liian myöhään, hän huokaa.
Kokkinen on iloinen siitä, että hän on saanut säätiön kautta olla mukana mahdollistamassa käynnissä olevaa arkistoprojektia, jossa kerätään inkeriläisten muistoja talteen.
– Se on iso kulttuuriteko ja samalla lailla kuin tämän tyyppiset hommat usein, se alkaa pikkuisen myöhään. Mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Nyt saadaan vielä osa muistoista talteen.

Kokkinen toivoisi toimintaa mukaan uutta verta, mutta ymmärtää samalla tämän olevan vaikeaa. Esimerkiksi nuorison houkuttelu mukaan, on lähes mahdoton tehtävä.
– Inkeriläisyys sinänsä ei välttämättä häviä koskaan, mutta onko se ihmiselle sellainen päällimmäinen identiteetti, on sitten toinen asia. Jos ajattelen vaikka omia lapsiani, niin he tietävät inkeriläisjuuristaan, mutta onko se aktiivinen osa identiteettiä. Vastaan, että ei ole. Ei se ole sitä edes itsellenikään.
Kokkinen sanoo, että tämä on tietysti luonnollista. 20-luvulla Suomeen tulleista inkeriläisistä on vierähtänyt niin monta sukupolvea, että identiteetti on haalistunut vuosien varrella.
– 90-luvun paluumuuttajien aalto olisi voinut tuoda selkeän impulssin, joka olisi nostanut inkeriläisyyden entistä parempaan kukoistukseen. Näin ei kuitenkaan käynyt.
Kokkinen arvelee, että 1920- ja 1940-luvun inkeriläiset olivat niin sanotusti lähempänä toisiaan sekä ideologiselta, koulutukselliselta että sivistystasoltaan. Nyt aiempien paluumuuttajien jälkeläisten ja 90-luvun palaajien väliin on muodostunut eräänlainen juopa. Sekin, että kaikki 90-luvun palaajat eivät puhuneet enää suomea, jakoi inkeriläisiä heihin ja meihin.
– Ehkä nämä olivat omiaan vaikuttamaan siihen, ettei inkeriläisten välinen yhteistyö kasvanut niin tiiviiksi kuin olisi voinut toivoa, Kokkinen pohtii.

ON TIEDETTÄVÄ OMAN HISTORIANSA MENNEISYYS, JOTTA VOI LUODA TULEVAA”

Aliisa Majava sanoo inkeriläisyyden ja sen mukanaan tuoman tietynlaisen ulkopuolisuuden tunteen olevan osa hänen identiteettiään.

”Olen tosi kiitollinen aiemmille sukupolville siitä, että he ovat pitäneet yllä ensin Inkeri seuraa ja sitten liittoa ja puhuneet julkisuudessakin inkeriläisyydestä. Ei minulla olisi mitään, jos edeltäneet polvet eivät olisi tehneet kaikkea sitä työtä jota he ovat tehneet. Inkeriläisyys olisi jäänyt tyttärellenikin vieraaksi ilman heitä”, **Aliisa Majava** sanoo.
Hän lisää vielä kunnioittavansa valtavasti aiempien polvien inkeriläisiä tästä tehdystä työstä.
Majavan mainitsema tytär on viime lehdessä haastateltu inkeriläisten sivistyssäätiön ja Inkeri liiton hallituksen jäsen **Elina Metsälä**. Majava taas on inkeriläisasian pitkäaikainen aktivisti, rahastonhoitaja, ruokavastaava ja nykyisin Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallituksen jäsen. Hän on ollut toiminnassa mukana 90-luvulta lähtien.
Majava palaa vielä inkeriläistoiminnasta saamaansa perinnetietoon.
– 1920-luvulla tulleilta ihmisiltä sai paljon tietoa siitä miten Inkerissä elettiin. He olivat eläneet siellä hyvää ja rikasta aikaa ja heillä oli paljon hyviä muistoja. Toisin oli 1940-luvulla tulleilla. Heidän muistonsa eivät olleet enää niin kovin auvoisia. Isänikin suvusta vietiin mies toisensa jälkeen ja kaikki elivät jatkuvassa pelossa, Majava huokaisee.
Hän lisää, että toki 90-luvulla tulleillakin inkeriläisillä on ollut omat tarinansa kerrottavanaan. Kullakin vuosikymmenellä omanlaisensa.
– Tällä hetkellä inkeriläistoiminnassa on minulle tärkeää, että voin olla mahdollistamassa erilaisten hankkeiden toteutumista, joita sivistyssäätiö rahoittaa.

Majava sanoo tietämättömyyden tuoneen hänet mukaan toimintaan.
– Ihan oikeasti. Tietämättömyyden takia minä lähdin mukaan.
Majava viittaa tällä siihen, että hänen 40-luvulla Suomeen tulleet inkeriläisvanhempansa eivät puhuneet juuristaan. Hän sanoo, että vaikeneminen inkeriläisyydestä – ja sen myötä omista juurista – on jättänyt ulkopuolisuuden tunteen.
– Lapsena on ollut vaikea ymmärtää mistä on kyse ja olen miettinyt mitä kaikkea sellaista vanhempani ovat tehneet ja tienneet, mistä ei voi puhua.
Vanhempien vaikeneminen johtui sekä pelosta, että varmasti myös menneisyydessä kohdatuista murheista. Joskus on helpompi vaieta kuin sanoa vaikka historian siiville kadonneet pojan, siskon tai äidin nimi ääneen.

Majavan isä, **Aabrahas Aniainen**, oli Toksovan kirkonkylältä ja äiti, **Helena Kolomainen**, Venjoelta. (Isän sukunimi muutettiin suomessa Anijaiseksi.)
– Muistan kuinka meillä oli talossa karjalaisia vuokralla ja he puhuivat aina siitä kaikesta mitä he menettivät jouduttuaan lähtemään Karjalasta. Kysyin äidiltä, miksi me ei voida puhua omasta tilanteestamme. Äiti sanoi, että "se on ehto sille, että saamme olla täällä". Silloin kuin et tiedä, ei ole mitään mistä puhua.
Majava arvelee vanhempien myös suojelleen puhumattomuudella lapsiaan. Menneisyyden taakkaa ei halutta jakaa.
– Isä oli ollut siviiliavioliitossa Inkerissä. Hänellä oli kaksi poikaa, Juho ja Ilmari. Juho karkotettiin 12:n vanhana vuonna 1942 isoäitinsä kanssa Jakutian Bulunskin Bykov Mys kylään, josta hänet vapautettiin 1947. Hänen liikkeistään ei ole tietoa tämän jälkeen. Nuorempi veli Ilmari taas vietiin jonnekin toiselle leirille äitinsä kanssa. Isä oli viety jo tätä ennen leireille, josta hänet oli kuljetettu edelleen muun muassa Siperiaan. Hän kuitenkin karkaili leireiltä ja päätyi lopulta Kloogan-leirille, josta hän pääsi Suomeen.
Majava menetti isänsä olleessaan vain 15-vuotias. Hän sanoo miettivänsä välillä sitä, eleleekö Venäjällä jossain hänen velipuoliaan tai näiden lapsia.

Majavan äiti taas joutui Inkeristä Saksaan, jossa hän oli kaksi vuotta maatalossa työssä, ennen Suomeen tuloa.
– Muistan kun 1970-luvulla alettiin näyttää televisiosta keskitysleireiltä ohjelmia, joissa kuljetettiin
ruumiita joukkohautoihin. Äiti sanoi, ettei pysyt katsomaan tällaista. Hän kertoi, että maataloon, jossa hän teki Saksassa maatöitä, kantautui kauhea ruumiiden haju.
Äidistä on tallella tuosta ajasta kertova passikuva, jonka päälle on lyöty hakaristileima. Vaikka häntä kohdeltiin hyvin maatilalla, oli ympäröivä maailma kauhea.
– Olen ajatellut usein sitä, että vaikka vanhempani vaikenivat, he eivät olleet mitenkään katkeria. Ajattele nyt vaikka sitäkin, että meillä saattoi asua vuokralla kommunisteja. Isä sanoi näille, että me ei olla kommunisteja, mutta jos sinä haluat sitä olla niin ole vaan, mutta meillä ei puhuta politiikkaa.
Majava sanoo vuonna 1984 menehtyneen äitinsä puhuneen inkeriläisyydestä vasta elämänsä ehtoopuolelle. Silloin yritettiin myös löytää hänen kadonnutta siskoaan, mutta etsinnät eivät tuottaneet tulosta. Majava on jäljittänyt myös Heimopataljoonaan kuullutta isänsä serkkua, mutta jäljet ovat kadonneet tyhjään.
– Aniainen on sukuna pieni ja Stalinin vainoissa tuhoutunut. Tiettävästi suvusta
isäni on ainoa eloon jäänyt, kuten myös äitini omasta suvustaan.

"Olen ajatellut usein sitä, että vaikka vanhempani vaikenivat, he eivät olleet mitenkään katkeria."

Majava kertoo, että hänen isällään ei ollut koskaan Suomen oleskelulupaa ja osa hänen sisaruksistaankin eli pitkään muukalaispassilla.
– Olen yrittänyt saada isääni liittyviä papereita ja joitakin kuulustelupöytäkirjoja on löytynyt. Minulle on selitetty, että joidenkin henkilöiden papereita ei vain ole olemassa.
Suomen kansalaisuuden isä sai vasta 1963, vain 5 vuotta ennen kuolemaansa.
– Isäni ei ollut anonut oleskelulupaa ja kuulostaisi todennäköiseltä, että hän jätti sen tekemättä välttääkseen pakkoluovutuksen.
Ehkä tästä johtuen hän haki kansalaisuuttakin vasta 60-luvulla, Majava pohtii.

Majava on käynyt sekä isänsä että äitinsä kotipaikoissa. Isän talo Toksovan kirkonkylässä seisoi vierailunaikaan vielä pystyssä, mutta sitä asuttivat venäläiset. Äidin kotitaloa ei enää ollut Venjoen Someristonkylässä.
– On tärkeää tietää missä vanhemmat ovat asuneet ja nähdä ne seudut. Kysymykseen kokeeko Majava itsensä inkeriläiseksi, hän vastaa vahvasti ”Koen olevani
inkeriläinen, Suomessa syntynyt ja kasvanut. Olen 1940 luvulla tulleiden vanhempien jälkeläinen, kuulun siihen pieneen vähemmistöön, jotka palautusten pelossakaan eivät suostuneet palaamaan takaisin. On tärkeää tietää oman historiansa menneisyys, jotta voi luoda tulevaa.”

Hän sanoo miettivänsä usein sitä, kuinka ihmeellistä on, että hänen vanhempansa ovat kokemuksistaan huolimatta pystyneet rakentamaan elämäänsä ja uskoneet yhä parempaan huomiseen.
– Koen, että sieltä se on minuunkin tullut sellainen asenne, että turhasta ei tarvitse valittaa. Majava sanoo murheellisena, että valitettavasti hirmuteot ja joukkomurhat eivät ole nykypäivänäkään vain historiaa.
– Töissäkin oli ihmisiä kymmenestä eri kansalaisuudesta ja moni oli tullut maahan humanitaarisista syistä.
Majava, 66, on tehnyt työuransa ruokahuollon vastuutehtävissä eri sairaaloissa.

OIKAISU

Reijo Rautajoen kirjaa koskevan artikkelin tekstiin oli lipsahtanut nolo lapsus lehdessä 2/2020. Kirjoitusvirhe Juho Kusti Paasikiven nimessä oli puhtaasti vahinko. Ei minkäänlainen toimituksen tai haastatellun mielipiteen ilmaisu. Pahoittelut tästä.

Kokouskutsut

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään
lauantaina, lokakuun 3. päivänä 2020 klo 14.00
Karjalatalolla
Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1
00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä kevätkokoukselle määrätyt asiat.

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään
lauantaina, lokakuun 3. päivänä 2020 välittömästi klo 14.00 alkavan kevätkokouksen jälkeen
Karjalatalolla
Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1
00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä syyskokoukselle määrätyt asiat.

Molemmissa kokouksissa äänivaltuutettuja ovat v. 2020 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet v. 2020 jäsenmaksunsa.

Hallitus

"SAIN LAHJANA INKERIN KIELEN"

Näkemiin Neuvostoliitto -elokuvan ohjaaja Lauri Randla sai elokuvakärpäsen pureman isoäidiltään.

Riikka Mahlamäki-Kaistinen
Kuvat: Elen Lotmat ©Exitfilm

Inkerinsuomalaisen Näkemiin Neuvostoliitto -elokuvan piti nähdä päivänvalo keväällä. Korona sotki kuitenkin elämän niin perusteellisesti, että ensi-iltakin siirtyi heinäkuulle. Filmi pääsi levitykseen lopulta 10.7.

Elokuva kertoo inkeriläisen Tarkkisen perheen vaiheista murtuvan Neuvostoliiton pyörteissä. Elokuva pohjaa vapaasti inkeriläisen ohjaaja-käsikirjoittaja **Lauri Randlan** omiin kokemuksiin 1980- ja 1990-luvun Neuvosto-Virossa.

– Me muutimme Tartosta Suomeen kun olin 9-vuotias eli vuonna 1991. Muistan kuinka katsoimme noihin aikoihin Suomessa telkkarista tapahtumia jotka kaatoivat Neuvostoliiton. Vaikka itse en ymmärtänyt asioiden merkitystä, niin se, että vanhemmat ja isovanhemmat olivat koko ajan telkkarin äärellä ja kovin huolestuneita, sai minut käsittämään, että meneillään oli jotain vakavaa.

Randlan isoäiti toimi elokuvannäyttäjänä Siltamäen kulttuurisalissa. Valokuvassa hän seisoo kinoprojektorin äärellä. (Kuva perhealbumista)

Randla sanoo, ettei hän ollut nähnyt koskaan perhettään sellaisessa tilassa. Huoli kaiversi erityisesti isoäitiä.

– Häntä pelotti, etteivät asia etene verettömästi, sillä niin ei ollut koskaan ennenkään historiassa käynyt. Meillä oli yhä sukulaisia Venäjällä ja Virossa ja heidän kohtalonsa huoletti perhettä.

Randla innostui elokuvista aikoinaan lukiokaveriensa innoittamana. Nämä kuvastivat 8 millimetriselle kaitafilmille lyhytelokuvien, joissa Randla näytteli usein venäläistä kovanaamaa nimeltä Sergei. Randla sanoo elokuvan tosin kiehtoneen häntä jo paljon tätä aikaisemmin, sillä hänen isoäitinsä toimi elokuvan näyttäjänä aluksi Karjalassa, kiertävänä elokuvan näyttäjänä ja sitten Viivikonnassa ja lopulta Sillamäen kulttuuritalolla. Randla katsoi isoäidin kanssa esimerkiksi Kulkurinvalssi-elokuvan aina uudestaan ja uudestaan.

Kaverien filmeistä Randla eteni isommillekin näyttämöille ja kuuli jopa Caisan Komediaklubiin. Näyttelemisen rinnalle tuli kirjoittaminen.

– Huomasin sitten, että halusin vaikuttaa siihen miten kirjoittamani tarinat tehdään. Yhdessä pienessä lyhytelokuvassa toiminkin sekä näyttelijänä että ohjaajana, mutta ymmärsin sitten, että on keskityttävä toiseen. Kaikkea ei voi tehdä ainakaan hyvin yhtä aikaa.

Helsinkiläinen Randla valitsi kirjoittamisen ja ohjaamisen ja pääsi taideteolliseen korkeakouluun opiskelemaan alaa. Ennen Näkemiin Neuvostoliitto -filmiä, hän on tehnyt seitsemän lyhytelokuvaa.

"Halusin vaikuttaa siihen miten kirjoittamani tarinat tehdään."

Tuore kokopitkä elokuva sai alkunsa vanhasta korkeakoulunaikaisesta tekstistä. Tehtävänantona oli kirjoittaa arkin verran fiktiivistä tarinaa, jonka keskiössä on oman elämän dramaattisimmat vaiheet. Elettiin vuotta 2008 ja Randla kirjoitti siitä, kuinka hän oli syntynyt keskosena, kokenut Tarton asuntopulan ja elänyt tämän takia lapsuutensa isovanhempiensa luona suljetussa Siltamäen kaupungissa.

A4-kokoinen tarina kasvoi ja tiivistyi ajan lopulliseen muotoonsa. Nyt elokuva on ensimmäinen inkerinsuomalaisena kokopitkä näytelmäelokuva.

– Me olemme kissojen ja koirien kanssa etsineet toista pitkää inkeriläiselokuvaa, mutta emme ole sellaista onnistuneet löytämään.

Randla muistuttaa, että vaikka filmissä on hänen omaa histo-

riaan, on filmi kokonaisuutena kuitenkin fiktiivinen. Elokuvaa ovat rahoittaneet Eesti Filmi Instituut, Suomen elokuvasäätiö, Eurimages ja Eesti Kultuurkapital, ja se on toteutettu yhteistyössä Yleisradion kanssa.

– Taisi olla ihan niin, että tämä on eniten koskaan tukea Virolta saanut elokuva, Randla kertoo.

Elokuva kuvattiin entisessä suljetussa Sillamäen kaupungissa sekä Tallinnassa. Näyttelijöistä valtaosa osa on Viron venäläisiä, mutta pääosissa nähdään Suomessa asuva Inkeri-taustainen **Niklas Kouzmitchev** ja suomenvenäläinen **Nika Savolainen.**

– Arvelin, että jos näyttelijä on venäjän ja suomenkielentaitoinen, pystyn rakentamaan siitä uskottavasti inkeriä puhuvan näyttelijän, Randla sanoo naurahtaen.

"Tämä on eniten koskaan tukea Virolta saanut elokuva."

Randla kirjoitti elokuvasta myös version, jossa puhutaan puhdasta 30-luvun inkeriä. Se ei kuitenkaan täysin toimivan filmissä, joten kieleksi otettiin inkeri, jota Randlan omat isovanhemmat puhuivat.

– Siinä inkerissä on mukana venäläisiä lainasanoja. Isovanhemmillani oli myös tapana vaihtaa kieltä joskus ihan lennossa inkeristä venäjään.

Randla sanoo ymmärtäneensä sekä inkerin kielen että ylipäätänsä inkeriläisyyden merkityksen vasta vanhempana.

– Aikaisemmin, Neuvosto-Virossa eläessäni on osannut pitää inkeriläisyyttä kovin tärkeänä. En ainakaan osannut arvostaa sitä, sillä koin että siitä oli pikemminkin haittaa, eikä se Suomessakaan ollut bonus-asia. Myöhemmin kun olen kasvanut ja saanut asiaan vähän etäisyyttä, olen ymmärtänyt, ettei omia juuriaan kannata inhota.

Randla sanoo puhuneensa lapsena inkeriä oikeastaan vain silloin kun hän matki isovanhempiaan, jotka moittivat häntä.

– En ymmärtänyt silloin vielä kuinka suuri lahja on, että osaan inkeriä. Kun tajusin tämän myöhemmin korkeakoulussa, soitin heille heti ja kiitin, Randla kertoo.

Kahden vuoden kuvaussessio Virossa toi inkerin takaisin Randlan kieleen, mutta paluu Suomeen pyyhkäisi sen taas pois. Randla sanoo rakastavansa ylipäätä aksentteja ja murteita ja omaksuvansa näitä helposti.

– Jos olen savolaisten kanssa, alan pian vääntämään savoa ihan vahingossakin, hän naurahtaa.

Parhaillaan Randla kirjoittaa tv-sarjaa, joka pohjaa niin ikään suvun tarinaan. Sen keskiössä on hänen isoäitinsä, **Ella Virolaisen** tarina.

– Se lähtee siitä kuinka isoäitisi isä haettiin 30-luvulla kyyditettäväksi inkeriläisistä häistä.

Isoäiti sisarineen vältti isänsä tämän kohtalon sujuvalla venäjänkielen taidolla. Elämä oli kuitenkin koko ajan vaakalaudalla. Kun saksalaiset piirittivät Leningradia 1940-luvulla, tutkivat sotilaat isoäidin talon. Joku löysi suomalaisluterilaisen virsikirjan ja tämän ansiosta perhe sai jäädä Popovin kylään, Leningradin kupeeseen. Pelastus oli kuitenkin hetkellinen, sillä kun SS-joukot myöhemmin etsivät partisaaneja, heille virsikirja ei enää riittänyt todisteeksi etnisyydestä. Koko perhe kuljetettiin Auschwitziin ja heidät leimattiin venäläisiksi. Siitä lähtien, inkeriläisiä perhettä yritettiin alistaa joko ihmisestä eläimeksi, tai sivistää takaisin eläimestä ihmiseksi.

Elokuvan filmaustauolla.

Heidät laitettiin pakkotöihin saksalaisperheisiin ja ripoteltiin ympäri maata. Kun suomensukuisuus lopulta ymmärrettiin, kuljetettiin heidät vuonna 1943 Suomeen. Pakkopalautusten aikaan nämä inkeriläiset laitettiin taas junaan. Tällä kertaa suuntana oli vanhojen kotien sijaan paikkakunta nimeltä 101. kilometriä.

– Mummo karkasi palautusjunasta, mutta hänet saatiin kiinni, Randla kertoo.

Tässä tulevassa tv-produktiossa puhutaan ajankuvaan kuuluen 1930-luvun inkeriä.

– Sen kanssa on oltava tarkempi, sillä 30-luvulla lainasanoja oli vähemmän ja moni inkeriläinen tuli toimeen puhumalla yksinomaan inkeriä. Nyt tilanne on toisenlainen. Inkerinpuhujia on Inkerinmaalla enää ehkä prosentin verran ja heidän keski-ikänsä on 70 vuoden paikkeilla, Randla sanoo.

”30-luvulla lainasanoja oli vähemmän ja moni inkeriläinen tuli toimeen puhumalla yksinomaan inkeriä.”

Näkemiin Neuvostoliitto -elokuvan on tuottanut virolainen Exitfilm yhdessä suomalaisen tuotantoyhtiö Bufon kanssa.

Välillä kylmälläkin kelillä täytyy synnyttää illuusio kesäpäivistä. Näyttelijät lämmittelevät toppatakeissa kuvaustauolla ohjaajan opastaessa heitä seuraavaan kuvaukseen.

Elokuvaohjaaja Lauri Randlan ja Näkemiin neuvostoliitto -elokuvan näyttelijöitä.

ELOKUVA-ARVIO

Lauri Randlan elokuva kertoo inkeriläisistä, mutta ei inkeriläisyydestä

Näkemiin Neuvostoliitto
Ensi-ilta: 10.7.2020
Kesto: 1 t 26 min
Ohjaaja: Lauri Randla
Pääosissa: Niklas Kouzmitchev, Nika Savolainen, Pääru Oja, Elene Baratashvili, Ülle Kaljuste, Tõnu Oja, Jekaterina Novosjolova

Suomalainen elokuvankatsoja on niin kyllästetty Hollywoodilla, että kun valkokankaalla puhutaan jotain muuta kuin englantia (tai vaihtoehtoisesti suomea) tuntuu asetelma melkeinpä eksoottiselta. Jo tämä asia tekee **Lauri Randlan** varsin viihdyttävästä Näkemiin Neuvostoliitto -elokuvasta tervetulleen tulokkaan elokuvarintamalle. Randlan filmissä puhutaan iloisessa sotkussa suomea, venäjää, inkeriä ja viroa.

Näkemiin Neuvostoliitto -elokuvaa koskevissa lehtijutuissa on korostettu usein sitä, että käsillä on ensimmäinen inkerinsuomalaisen tekijän elokuva. Tämä on toki historiallinen fakta, mutta inkeriläisyys itsessään ei ole kuitenkaan teoksessa kovin korostetussa asemassa tai erityisesti esillä. Päähenkilöt ovat inkeriläisiä ja puhuvat inkeriä, mutta inkeriläisyyteen sellaisenaan ei pureuduta.

Ehkä selvin inkeriläisyyden ilmentymä elokuvassa on pariin otteeseen toistunut kohtaus, jossa päähenkilöitä luullaan venäläisiksi, jolloin nämä ilmoittavat napakasti olevansa inkeriläisiä. Äänessä on tällöin sitä sellaista hienoa, kulttuurillista ylpeyttä, jota inkeriläisten kesäjuhlillakin usein aistii. Inkeriläisyys on kunnia-asia – jotain, jota ei haluta enää piilottaa vakan alle.

Inkeriläiset ovat tarinan keskiössä, mutta filmi ei kerro inkeriläisyydestä. Jos asiaa heijastelee siihen, kuinka vähän inkeriläisyydestä Suomessa tiedetään, on toki harmi, ettei elokuva juurikaan kasvata suomalaisten Inkeri-tuntemusta. Toisaalta koska kyse on nimenomaan fiktiivisestä elokuvasta – ei dokumentista – olisi faktuaalisen historiatiedon vaatiminen perusteetonta.
Randlan elokuva on ennen kaikkea tarina nuoresta Johanneksesta (Niklas Kouzmitchev) ja ajanjaksosta, jolloin maailma muuttui. Elokuvan viitekehyksessä Neuvostoliitto vaipuu polvilleen ja lopulta murtuu. Elokuvalla on vahvasti omaelämäkerrallinen taustansa, vaikka filmi kokonaisuudessaan onkin fiktiota. Sinänsä on melkeinpä erikosita, että Randla on tahtonut käsitellä perheensä vaiheita juuri komedian kautta. Toiseuden tunteessa, ulkopuolisuudessa ja koneiston tahtoon alistumisessa kun olisi reilusti ainesta draamaankin.
Toisaalta elokuvan keskiössä on kuitenkin ennen kaikkea rakkaus. Kaiken myllerryksen ja muutosten keskelläkin Johanneksen elämää pyörittävät ennen kaikkea rakkaus äitiin (Nika Savolainen), läheisiin ja naapurin tyttöön.

Näkemiin Neuvostoliitto -elokuvassa on paljon neuvostoromanttisia aineksia ja nostalgista historian sivujen havinaa. Väritys vie menneeseen, samoin esimerkiksi radiosta kuuluva Alla Pugatsovan ääni. Randla ei kuitenkaan sorru Timo Koivusalon historiallisten elokuvien kaltaiseen alleviivaamiseen, jossa tekijät ovat läsnä vain korostaakseen esitettyä aikakautta. Tämä on taitavaa elokuvan tekemistä sekä puvustukselta, lavastukselta, että ohjaajalta itseltään. Tarinan kulissien ei tule nousta elokuvan päärooliin, vaan niiden tulee tukea juonta ja kuvausta. Juuri näin tapahtuu Randlan filmissä.

Annan Näkemiin Neuvostoliitto elokuvalle neljä tähteä viidestä. Sen parissa viihtyy hienosti, tarinassa on imua ja ripaus suloista herkkyyttä Ja kuten alussa mainitsin – on myös vallan ihastuttavan raikasta kun elokuvassa puhutaan inkeriä.
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

INKERILÄISTÄ VIERAANVARAISUUTTA

Jämsän Gasthousen tiskin takaa löytyvät inkeriläiset Elvira Alekseeva ja Robert Savolainen. He ovat pyörittäneet Jämsän perinteistä majataloa nyt 20 vuotta ja järjestäneet siinä sivussa esimerkiksi lukuisia kulttuuritapahtumia, joihin esiintyjät ovat tulleet itärajan tuolta puolen.

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Jämsän Gasthouse oli Keski-Suomessa sijaitsevan Jämsän ensimmäinen hotelli kun se vuonna 1952 aloitti toimintansa. Nyt sitä ovat pyörittäneet jo 20 vuotta inkeriläiset **Elvira Alekseeva** ja **Robert Savolainen**. Moni hotellissa yöpyvä luulee omistajia pariskunnaksi, mutta kyse on vain työkumppanuudesta.

– Usein joku sanoo, että ”miehesi kertoi” tai ”puolisosi sanoi minulle”. Tiedän kyllä ketä he silloin tarkoittavat, Alekseeva naurahtaa.

Majatalon omistajat ovat naimisissa tahoillaan. Savolaisen nuorimmalla lapsella on ikää vasta 3 vuotta, mutta Alekseeva kehuu olevansa jo isoisomummo.

Sitten hän kantaa pöytään kahvia ja keksejä. Toimittajalla on kotoisan tervetullut olo jutustellessa aulan nahkasohvalla Alekseevan ja Savolaisen elämästä.

Alekseeva ja Savolainen muuttivat Inkeristä Suomeen kolmisenkymmentä vuotta sitten. Alekseevan tuli Pietarhovin alueelta ja Savolaisen Kuntopohjasta Petroskoin läheltä. Molempien kotona puhuttiin suomea, mutta koulun ja ympäröivän elämän myötä toiseksi vahvaksi kieleksi vakiintui venäjä. Kielitaidosta on ollut hyötyä yrittäjyydessä. Venäjänkieli on tuonut mukanaan itäturisteja, jotka arvostavat sitä, että voivat tarvittaessa asioida myös äidinkielellään. Kysyttäessä kuinka suuri prosentti yöpyjistä tulee Venäjältä ja muista Balkanin maista, omistajat sanovat määrän vaihtelevan.

– Ja Venäjällä on kahdessakymmenessä vuodessa ehtinyt olla jo niin monta kriisiä, että kävijämäärät ovat siksikin vaihdelleen, 53-vuotias Savolainen naurahtaa.

Vakavasti puhuen Savolainen

Työjako on selvä. Molemmat tekevät kaikkea, mutta Alekseevalla on astetta isompi vetovastuu keittiön puolella ja Savolainen taas tarttuu useammin talonmiehen tehtäviin. Gasthouse tarjoaa asukkailleen aamiaista ja tarvittaessa iltapalaa.

arvelee, että itäturisteja on vähän enemmän kuin muissa hotelleissa, muttei mitenkään erityisen paljon.

On hienoa, että lapset ovat kiinnostuneita juuristaan ja kyselevät niistä vanhemmiltaan."

Savolaisen toi Jämsän seudulle hänen kotikaupunkinsa. Jämsänkoski on nimittäin Kuntopohjan ystävyyskaupunki ja toiminta kaupunkien välillä ajoittain vilkastakin.
Savolainen kertoo ostaneensa itselleen työpaikan ryhtyessään Gasthousen yrittäjäksi. Paikkaa aiemmin pyörittänyt yrittäjä oli siirtymässä eläkkeelle ja hän arveli toimintaa kannattavaksi. Toiseksi osakkaaksi tuli inkeriläinen ystävä Alekseeva.
Sekä Savolainen että Alekseeva kiittelevät Jämsän seutua. Luonto on erityisen kaunis ja vehreä ja paikkakunnalta on löytynyt monta hyvää yhteistyökumppania ja ystävää.
– Joskus houkuttelivat minua muuttamaan muualle töitten perässä, mutta en halunnut lähteä. Täällä on niin hyvä olla, Savolainen sanoo.
Nyt 71-vuotias Alekseeva on uhannut jäädä piakkoin eläkkeelle. Savolainen arvelee, ettei tämä ihan kokonaan malta jäädä pois. Ei ainakaan ihan heti. Gasthousesta on muodostunut toinen ja rakas koti, jolla on erityinen paikka sydämessä.

Nyt hotellilla on ollut koronan takia melko hiljaista. Epidemia tyhjensi huoneet melkein kolmeksi kuukaudeksi ja hotellilla keskitytttiin paikan kunnostukseen. Vaikka korona-ajat ovat hellittäneet, kesäkausikin tuntuu poikkeukselliselta. Jämsän Gasthouse saa ison määrän yöpyjistä Jämsässä sijaitsevasta laskettelu- ja tapahtumakeskus Himoksesta. Kesäisin tämä on tarkoittanut sitä, että paikka on viikonloppuisin täynnä. Nyt kun festivaalit ja myös Keski-Suomessa vuosittain järjestettävä Neste Rally on peruttu, on hotelin 21 huoneesta iso osa tyhjänä.
– Sen sijaan mökkejä, jotka rakensimme kymmenen vuotta sitten, on kyselty enemmän kuin tavallisesti, Savolainen sanoo.
Mökeistä – tai pikemminkin huviloista – yksi on nimeltään Inkeri. Inkeriläisyys on olennainen osa Gasthousen omistajia, vaikka Savolainen sanookin tuntevansa itsensä sekä suomalaiseksi, inkeriläiseksi että venäläiseksi. Passissa hänellä, samoin kuin Alekseevalla, lukee Suomen ja Venäjän kansalainen.
– Se on aina yllättävää kuinka vähän Inkeristä tiedetään täällä Suomessa. Moni ei ymmärrä sitä, että Venäjällä asuu yli 300 kansalaisuuden edustajia.
Vuonna 2002 toimitetun väestölaskennan mukaan venäjän väestöstä 79,8 % on venäläisiä. Muita kansallisuusryhmiä ovat esimerkiksi tataarit (3,8 %), ukrainalaiset (2 %), baškiirit (1,2 %), tšuvassit (1,1 %), mordvalaiset ja valkovenäläiset. Alle 0,5 % väestönosuuden muodostavia kansallisuuksia ovat muun muassa armenialaiset, avaarit, tšetšeenit, saksalaiset, juutalaiset, kazakit, marit ja udmurtit. Venäjällä asuu noin 19 000 inkeriläistä eli osuus 142 122 776 asukkaan määrästä on häviävän pieni.

"Se on aina yllättävää kuinka vähän Inkeristä tiedetään täällä Suomessa."

Savolainen ja Alekseeva ovat osallistuneet joitakin kertoja Inkeriläisten Kesäjuhlille, mutta useimmiten juhlat ovat jääneet väliin. Tähän on selvä syynsä. Kesäjuhlat järjestetään yleensä juuri niihin aikoihin, jolloin Gasthousessa on kaikkein kiireisintä. Silloin ei ole aikaa irtautua töistä vaan tehdään pitkää päivää. Tänä vuonna aikataulut tosin olisivat mahdollistaneet kesäjuhlille osallistumisen, mutta koronarajoitusten takia juhlia ei nyt järjestetä.
– Jyväskylässä taas ei juurikaan ole inkeriläisten toimintaa, Savolainen harmittelee.
Inkeriläistoiminnan sijaan Savolainen on aktiivisesti mukana Jämsän Suomi-Venäjä seurassa.

Jämsän Gasthouseen tehdään vuosittain myös laskettelu ja pyöräretkiä Pietarista. Polkemalla turistit eivät sentään tule paikalle, vaan tuovat pyörät auton kyydissä ja tutustuvat sitten paikkakunnan kauniisiin maastoihin.

Hän toimii parhaillaan myös seuran varapuheenjohtajana.

Hotellinpitäjät kertovat siirtäneensä inkeriläisyyttä lapsilleen. Alekseevan kohdalla tämä on tapahtunut muun muassa konkreettisen tarinan muodossa, sillä hänen äitinsä, Helmi Haikonen, kirjoitti kokemuksistaan muistelman. Tarina on jaettu kaikille lapsille ja sen kautta isoäidin matka Inkeristä Saksaan ja edelleen Suomeen on tullut kaikille tutuksi.

– On hienoa, että lapset ovat kiinnostuneita juuristaan ja kyselevät niistä vanhemmiltaan. Oman historian tunteminen on tärkeää, he sanovat melkein yhdestä suusta.

Gasthousen vastaanottoaulan seinällä komeilee pitkä rivistö kehystettyjä ja perin virallisen näköisiä papereita. Yhdessä lukee kunniakirja toisessa diplomi. Myöntäjinä ovat muun muassa Jämsän kaupunginhallitus, kaupungin kulttuuritoimi, Jämsänkosken Venäjä seura ja Himos Holidays. Osa kunniakirjoista on venäjäksi. Tunnustukset ovat peräisin talvikarnevaaleista ja festivaaleista, joita Savolainen ja Alekseeva ovat järjestäneet Jämsässä. Tapahtumiin on tuotu pietarilaisen yhteistyökumppanin avulla muusikoita, kuoroja ja tanssijoita ympäri Venäjää, jopa aivan Siperiasta asti. Taiteilijat ovat yöpyneet Gasthousessa ja esiintyneet paikallisille majatalon järjestämissä tapahtumissa. Aktiivisimmillaan näitä pieniä festivaaleja oli kolmekin kertaa vuodessa. Nyt määrä on vähentynyt Pietarin pään vetovastuun vaihdettua, mutta toimintaa on kuitenkin yhä. Tarkoituksena on järjestää seuraava tapahtuma sitten kun koronasta päästään eroon ja matkustus ja kokoontumisrajoituksia puretaan. Jos hyvin käy, tämä tapahtuu jo syksyllä.

Lopuksi Alekseeva ja Savolainen poseeraavat toimittajan kameralle. Heidän välillään vallitsee selvästi hyvä henki ja jollain tapaa lämmin ja sisaruksellinen suhde.

– Kai minä palkkaan jonkun Elviran tilalle, kun hän lähtee pois, Savolainen sanoo mietteliääni. Yrittäjäkumppanin siirtyminen eläkkeelle taitaa olla oudolta tuntuva asia kumpaisellekin.

www.jamsangasthaus.fi, p 014 718177, info@jamsangasthaus.fi

Elvira Alekseeva ja Robert Savolainen ovat jatkaneet perinteisen majatalon toimintaa ja kasvattaneet sitä edelleen vuokramökki tarjontaan.

SATTUIPA KERRAN KESÄJUHLILLA

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Syyskuun Inkeriläisten viestissä on perinteisesti kerrottu aina Kesäjuhlien tunnelmista, muisteltu hauskoja hetkiä ja jaettu kuvia tapahtumasta. Vuosi 2020 on kuitenkin monella tapaa poikkeuksellinen ja toivoa saa, ettei ensi vuosi mene samalla kaavalla. Kesäjuhlien muisteleminen on kuitenkin aina mahdollista, vaikkei niitä tänä vuonna järjestettykään. Ainahan sitä voi nimittäin muistella aikaisempia kokoontumisia.

Olen osallistunut itse kyseisille juhlille vasta varsin vähän aikaa verrattuna moniin konkareihin. Minulle on kuitenkin kymmenessä vuodessa syntynyt vahva tunne ja ymmärrys siitä, mikä juhlilla on tärkeintä. Vaikka puheet ovat usein mielenkiintoisia, esitykset liikuttavia ja ratkiriemukkaitakin, ruoka hyvää ja tunnelma usein harraskin, niin tärkeintä nähdäkseni on yhteentuleminen. Mieleeni on piirtynyt lämmin kuva kymmenistä ja kymmenistä jälleennäkemisistä. Lämpimistä syleilyistä, naurusta, kättelystä, olalle taputtamisesta, kyyneleistä ja inkeriläisväritteisten helmojen heilahduksista.

Ohessa muutamia kuvia muutamista kokemistani juhlista. Kuvissa esiintyy jo poismenneitäkin inkeriläisiä.

Toivokaamme, että ensi vuonna voimme taas juhlistaa inkeriläisyyttä ja kapsahtaa pelotta tuttujemme kaulaankin!

Terveisin
Riikka Mahlamäki-Kaistinen
Inkeriläisten Viestin
toimitussihteeri

Helsingissä, Oulunkylän kirkossa järjestetyillä kesäjuhlillä 2017 kuultiin mm. Armas-yhtyeen paimenmusiikkia.

JUHLIEN KIRJO SUOMESSA

Sodan jälkeen Suomessa inkeriläiset viettivät hiljaiseloa, mutta v. 1956 pidettiin kesäjuhla Järvenpäässä, jonka jälkeen vuosittainen traditio on jatkunut liki katkeamatta.

Juhlapaikka / jumalanpalvelus
1956 Järvenpää Seurakuntaopisto
1957 Lohja Kanneljärven kansanopisto
1958 Helsinki Munkkiniemen yhteiskoulu

1959 Turku Palokunnantalo / Betel kirkko
1960 Tampere Tammelan kansakoulu / Tuomiokirkko
1961 Lahti Lahden ammattikoulu / Lahden kirkko
1962 Turku Palokunnantalo / Tuomiokirkko
1963 Helsinki Munkkiniemen yhteiskoulu / Meilahden kirkko
1964 Helsinki Munkkiniemen yhteiskoulu / Munkkivuoren kirkko
1965 Turku Palokunnantalo / Mikaelin kirkko
1966 Tampere Tammelan kansakoulu / Tampereen tuomiokirkko
1967 Helsinki 8-9.7. Munkkiniemen yhteiskoulu / Johanneksen kirkko
1968 Turku VPK:n talo / Martin kirkko
1969 Helsinki Munkkiniemen yhteiskoulu / Johanneksen kirkko
1970 Tampere Tammelan kansakoulu / Kalevan kirkko
1971 Turku Puolalan kansakoulu / Martin kirkko
1972 Helsinki Munkkiniemen yhteiskoulu / Munkkivuoren kirkko
1973 Tampere Tammelan kansakoulu / Tampereen tuomiokirkko
1974 Turku Puolalan kansakoulu / Turun tuomiokirkko
1975 Helsinki Karjalatalo / Agricolan kirkko
1976 Turku Puolalan kansakoulu / Martin kirkko
1977 Helsinki Karjalatalo / Agricolan kirkko
1978 Tampere Tammelan kansakoulu / Kalevan kirkko
1979 Lahti Kiveriön ala-asteen koulu / Joutjärven kirkko
1980 Turku Puolalan kansakoulu / Mikaelin kirkko
1981 Helsinki Karjalatalo / Munkkivuoren kirkko
1982 Lahti Joutjärven kirkko / Joutjärven kirkko
1983 Turku Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntasali / Turun tuomiokirkko
1984 Helsinki Karjalatalo / Munkkivuoren kirkko
1985 Lahti Keski-Lahden Ristinkirkko / Keski-Lahden Ristinkirkko
1986 Turku Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntasali / Turun tuomiokirkko
1987 Helsinki Karjalatalo / Munkkivuoren kirkko
1988 Lahti Lahden yhteiskoulu / Keski-Lahden Ristinkirkko
1989 Turku Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntasali / Turun tuomiokirkko
1990 Helsinki Karjalatalo / Munkkivuoren kirkko
1991 Hyvinkää Hyvinkään seurakuntakeskus / Hyvinkään kirkko
1992 Lahti Ristinkirkko / Ristinkirkko
1993 Turku Rantasipi Ikituuri / Turun tuomiokirkko
1994 Helsinki Karjalatalo, Helsingin tuomiokirkko
1995 Hyvinkää Hyvinkää-Sali / Hyvinkään kirkko
1996 Rauma Kauppaoppilaitos / Pyhän Ristin kirkko
1997 Lahti Ristin kirkko seurakuntasali / Ristin kirkko
1998 Turku Wäinö Aaltosen koulu / Turun tuomiokirkko
1999 Helsinki Karjalatalo / Helsingin tuomiokirkko
2000 Lahti Ristinkirkko / Ristinkirkko
2001 Rauma Raumanmeren koulu / Pyhän Ristin kirkko
2002 Tampere Sampolan koulu / Tampereen tuomiokirkko
2003 Helsinki Karjalatalo / Helsingin tuomiokirkko
2004 Helsinki Rudolf Steiner-koulu / Helsingin tuomiokirkko
2005 Lahti Lahden yhteiskoulu / Ristinkirkko
2006 Hyvinkää Hyvinkään kirkko / Hyvinkään kirkko
2007 Helsinki Karjalatalo / Helsingin tuomiokirkko

2008 Ei juhlia
2009 Lahti Joutjärven kirkko / Joutjärven kirkko
2010 Helsinki Karjalatalo / Helsingin tuomiokirkko
2011 Ei juhlia
2012 Lahti Joutjärven kirkko / Joutjärven kirkko
2013 Turku Varissuon kirkko / Varissuon kirkko
2014 Helsinki Malmin kirkko / Malmin kirkko
2015 Lahti Joutjärven kirkko / Joutjärven kirkko
2016 Hyvinkää Hyvinkään kirkko
2017 Helsinki Oulunkylän kirkko
2018 Lahti Mukkulan kirkko
2019 Turku Willa Baltica, Piikkiö

2019 Piikkiössä tanhuttiin, laulettiin, heitettiin saapasta ja mietittiin tulevatko taivaan synkät pilvet päälle - Eivät tulleet, vaikka välillä kaukaa kuului jyrinää.

Kesäisessä Lahdessa juhlittiin myös vuonna 2018 ja kuunneltiin muun muassa Kaukopartion miehiä.

Vuonna 2012 kesäjuhlia vietettiin Lahdessa. Pääjuhlaan osallistui tuolloin 340 henkeä.

Lahti toimi isäntänä vuoden 2015 juhlille.

Vuonna 2014 kesäjuhlilla oltiin Helsingissä. Tapahtumassa juhlistettiin myös Suomen Inkeri liitto ry:n 80-vuotista taivalta.

Aurinkoisia vuoden 2013 juhlia vietettiin Varissuon kirkossa, Turussa. Kuvassa monilta juhlilta tutut Mesimarjat.

KANSALLISARKISTO TUTKII SUOMALAISTEN KOHTALOITA VENÄJÄLLE 1917–1964

Kansallisarkistossa käynnistyi syyskuussa viisivuotinen tutkimushanke, jossa selvitetään suomalaisten vaiheita Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen.
Kansallisarkiston tutkimussuunnitelmassa nostetaan esiin se, kuinka ennen Venäjän suurta vallankumousta vuonna 1917 Venäjän keisarikunnassa, Suomen suuriruhtinaskuntaa lukuun ottamatta, asui arviolta yli 400 000 kieleltään tai etniseltä taustaltaan suomalaisiksi luokiteltua kansalaista. Suurimmat ryhmät muodostivat inkerinsuomalaiset (noin 160 000), karjalaiset (Karjalan autonomisessa neuvostotasavallassa oli vuoden 1926 väestönlaskennan mukaan 261 000 asukasta, joista suomenkieliset oli suurin ryhmä) ja Pietarin suomalaiset, joihin laskettiin myös Pietarin kaupungissa asuneet inkeriläiset.

Kansallisarkiston tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa lisätietoa suomalaisten vaiheista ja asemasta Venäjällä ja entisessä Neuvostoliitossa. Samalla tutkimus selvittää suomalaisten kohtaloita Stalinin ajan vainoissa. Tietoja kootaan vuodesta 1917 alkaen, jatkuen aina Nikita Hruštšovin pääsihteerikauden loppuun vuoteen 1964.

Hankkeessa toteutetaan myös interaktiivinen tietokanta Venäjällä vuoden 1917 vallankumouksen jälkeen oleskelleista suomalaisista ja heidän elämäkertatiedoistaan sekä heihin liittyvistä asiakirjoista ja valokuvista.

PUOLESTA JA VASTAAN

Internetin uhkaa ja mahdollisuuksia

Aloitetaan uhkakuvista, jotka historia on mahdollistanut ja opettanut

Emme Suomessa ehkä ymmärrä tietotekniikan kehittymisen aiheuttamien henkilöstösäästöjen todellisia seurauksia, kun paperilla olevien tiedostojen tai henkilötietojen tilalle tarjotaan muka meitä jokaista helpottavine vaihtoehtoineen esitettyä Internetin ihmemaailman käyttöä. Yhä useampi toiminto pyritään saamaan pelkästään vain Internetissä eli netissä sijaitsevaksi. Selityksinä tarjotaan tietokannan nykyaikaisuutta, kustannussäästöjä ja ties´ vaikka mitä. ”Kukaan ei ole kukaan, mikään ei ole mitään” - tilanne voi syntyä hyvin nopeasti tiedostojen joutuessa kyberhakkerointien kohteeksi.

Vihollinen vaanii netin syövereissä, mutta me emme sitä huomaa ennen kuin henkilötietomme ovat kaapatut rikollisiin tarkoituksiin. Mitä herkkupaloja tarjoutuukaan vainoajillemme – niin halutessaan.
Jos inkerinsuomalaisiin kohdistuneiden Stalinin aikaisten vainojen ja massamurhien aikana olisi ollut Internet käytössä

erilaisine, kohteiden sijaintia tarkentavine sovelluksineen, niin tällä hetkellä ei olisi yhtään inkerinsuomalaista elossa – murhaava tappokoneteollisuus olisi jauhanut, SILLÄ NETTI EI UNOHDA. Eipä unohtanut vainolainenkaan uhrejaan ennen sähköisiä tiedostoja – Hitler olisi kätyreineen soveltanut ja kohdentanut väkivaltakoneistonsa aina vain pahempiin täsmäiskuihin.

Mitä tahansa minä olen tehnyt, missä tahansa olen toiminut ja milloin tahansa olen kirjallisesti merkinnyt, kirjoittanut ja tallentanut tai jakanut tai toiminut, niin aivan kuka tahansa löytää menneisyyteni ja nettiin kirjatut ajatukseni. Isoveli pikku apulaisineen valvoo, eri valtioiden pahuuskoneistojen työntekijöiden ei tarvitse tehdä mitään, me netinkäyttäjät teemme sen itse, netti näyttää kaikille kaiken kaikista kaikkialla.

Valvontakoneisto leijuu bittiavaruudessa tiedostojen imukuppeineen.

”Eipä unohtanut vainolainenkaan uhrejaan ennen sähköisiä tiedostoja.”

Kuka tahansa löytää tietomme, ajatuksemme ja tunteemme, poliittiset kirjoitushetken aikaiset näkemyksemme, sen hetkiset mielipiteemme, vaikka itse kehittyessämme johonkin suuntaan muuttaisimme mielipiteitämme vaikkapa asiatietoisuutemme varmistuttua, näkemystemme muuttuessa.

Tietokantojen hakkerointi tai kaappaaminen eivät kuitenkaan saavuta kaikkia ikäihmisiä tai muita nettiä käyttämättömiä henkilö- tai kansanryhmiä, kun taas netinkäyttäjät altistuvat tietojensa urkinnoille kuka vihollismielessä niin haluaa toimia.

Moni haluaa ja sillä toimintahetkellä Internetin ihmemaa on saanut uuden uhrinsa.

Vihollisemme tai yleensä vastapuolellamme toimivat seulovat, lukevat, kaappaavat ja muuntavat tietojamme muulloinkin, mutta etenkin erilaisten kriisien vallitessa, tarvitsematta nousta lepoasennoistaan ja aikaa sekä ruutia säästäen.

Me netinkäyttäjät olemme kriisiaikoina pahantahtoisten, omaa hyötyään etsivien käytettävissä monin tavoin, tietomurroilla, urkinnalla, väärän tiedon jakamisen kohteina ja me itse olemme hyväksyneet asian jakamalla tietojamme ja ajatuksiamme Internetin ihmemaahan, erilaisiin kyselyihin vapaaehtoisesti. MINÄKIN. Olemme tottuneet luottamaan toisiimme.

Tässä ihmisiin luottamisessa meillä on opittavaa inkerinsuomalaisilta, sillä Toisen Maailmansodan aikana Suomeen siirrettiin yli 63 000 inkerinsuomalaista, jotka olivat jääneet Saksan miehitysalueelle, mutta sodan jälkeen Suomi joutui pakkopalauttamaan yli 55 000 inkerinsuomalaista takaisin Neuvostoliittoon, joka oli mm. luvannut näiden pääsevän palaamaan kotiseuduilleen. Historiasta tiedämme, mitä todellisuudessa tapahtui: Kansalaisten tietoja käytettiin väärin, diktatuurin hyväksi, uhrien kohtaloksi.

Erilaisten kansanmurhien mahdollisuus tai niillä uhkaaminen, erilaiset valtioiden väliset kriisitilanteet – puhumattakaan ilmastonmuutoksesta mahdollisesti aiheutuvista seurauksista – moninkertaistuvat, kun toimintamme, tietomme ja lukemattomat muut henkilöihin, organisaatioihin ja viime kädessä valtioihin kohdistuvat uhkakuvat mahdollistuvat tietojen hakkeroinnin tai suoran hyväksikäytön seurauksina.

Ilman nykyaikaista tietotekniikkaakin vähemmistöihin kohdistuneet selvät ja realistiset uhkakuvat olivat hävityn sodan jälkeistä todellisuutta esimerkiksi inkerinsuomalaisille:

Wikipediassa todetaan:

”Moskovan välirauhan jälkeen syksyllä 1944 Suomesta palautettiin 55 000 inkeriläispakolaista Neuvostoliittoon. Heidät asutettiin kuitenkin Sisä-Venäjälle, Kalininin (Tverin), Novgorodin, Pihkovan, Velikije Lukin ja Jaroslavlin alueille, eikä heillä ollut paluuta kotiseudulleen ennen 1950-luvun puoltaväliä. Palautukset tapahtuivat Neuvostoliiton painostuksesta. Neuvostoliiton valvontakomissio huijasi inkeriläisiä, kun heille luvattiin pääsy takaisin kotiseudulleen, mutta heidät vietiinkin kauas Etelä-Venäjälle. Inkerinsuomalaiset pyrkivät kuitenkin kotiseuduilleen – jossa jo asui muualta siirrettyä vierasta väkeä – ja jo vuonna 1945 annettiin määräys Neuvostoliiton Sisäasiain kansankomissariaatin valvonnan tehostamisesta inkerinsuomalaisten asumisen estämiseksi Leningradin alueella. Vuonna 1946 annettiin määräys karkottaa inkeriläiset hallinnollisin perustein. Se muutti karkotettujen aseman ja esti heidän liikkumisen-

20

sa Neuvostoliiton sisällä. Määräys oli voimassa vuoden 1954 huhtikuuhun asti, mutta se ei tehonnut, vaan inkerinsuomalaiset pyrkivät edelleen kotiseuduilleen. Sen johdosta annettiin vuonna 1947 määräys omavaltaisesti Leningradin alueelle palanneiden inkerinsuomalaisten karkotuksesta. 1940-luvun loppuun mennessä karkoitukset, teloitukset ja vankileirit olivat tyhjentäneet lähes 140 000 inkerinsuomalaisen kotikylät, ja inkeriläistalot tuhottiin tai annettiin muiden käyttöön. Aikaa Inkerin tyhjentämiseen suomalaisista kului noin 15 vuotta. Näitä tapahtumia on kutsuttu inkeriläisten kansanmurhaksi.

Vankileireillä ja alueilla, jonne inkeriläiset joutuivat, he työskentelivät pakkotyössä kaivoksilla, kalastaen, puuvillapelloilla ja metsätöissä. Sodan jälkeen monet inkerinsuomalaiset muuttivat Karjalaan ja Neuvosto-Viroon. Toisesta maailmansodasta lähtien inkeriläiset ovatkin olleet hajaannuksessa. Stalinin kuoltuakaan karkoitetut ja tuomitut eivät usein uskaltaneet opettaa suomea lapsilleen, ja suomalaisen kulttuurin harjoittaminen oli mahdotonta. Monen Neuvostoliitossa asuneen suomalaisen etninen tausta hävitettiin tai häivytettiin taka-alalle niin, että heidän Neuvostoliiton sisäisessä passissaan kansallisuutena saattoi lukea ”venäläinen” suomalaisista sukujuurista huolimatta.
Venäläistämistä tehtiin myös muilla keinoin: Suomalaisille orpolapsille, joiden vanhemmat oli teloitettu tai viety vankileireille, kehitettiin venäläinen identiteetti ja tausta. Orpokodeissa suomalaislapsille annettiin venäläiset nimet.”

”Monen Neuvostoliitossa asuneen suomalaisen etninen tausta hävitettiin tai häivytettiin taka-alalle.”

Suomeen ja Ruotsiin siirtyneet inkeriläiset elivät realistisen uhan alaisina aina Neuvostoliiton hajoamiseen saakka, sillä Suomi oli 1970-luvulla enemmän kuin valmis toteuttamaan kaikki ison naapurimaamme toiveet – tämä on selvinnyt lukuisista tutkimuksista, joihin en puutu miltään osin.
Suurten vankileirien todellisen laadun ja tarkoituksen toivat julkisuuteen leireiltä selviytyneet, mutta viimeistään Solzenitsyn kirjallaan ”Vankileirien saaristo” – jota muuten ei aluksi haluttu julkaista Suomen suurissa kustantamoissa – tai yhtenä synkkänä pienenä esimerkkinä Sandarmohin metsän synkkä salaisuus paljastui ja sinne on haudattu runsaasti suomalaisia, joten viime sodan kokeneet ymmärsivät jo aikoinaan, mikä olisi odottanut Stalinin ajan Neuvostoliittoon luovutettuja.
Yhtä lailla ei vain Neuvostoliitto, vaan muutkin suurvallat, vanhaa keisarillista Japania, Iso-Britanniaa tai Yhdysvaltoja myöten olisivat olleet sopivan diktaattorin vallan alla toimineet samoin.
Mihin pyrin kaikella tällä? Luomaan pelkoja tai vihollisuutta? Ei, sellaiseen en pyri, pyrin vain meitä jokaista muistamaan, että nykyisenä kaapattavan Internetin ihmeellisenä aikana vanha sanonta ”Isoveli valvoo”, on todellisuutta ja että valtava määrä uhreiksi haluttuja, ”kansanvihollisiksi” valehdeltuja pelastui aikoinaan siksi, ettei Internetiä tai vastaavia sovelluksia ollut diktaattoreiden käytössä – ei edes suomalaisten poliitikkojen tai päättäjien.
Inkerinsuomalaisten kohtaama lihamyllyvaltio on historiassa ja siten myös nykyisyydessä aina mahdollinen tapahtumaketju, – skenaario, jossa valvonta ja valikointi tapahtuu ja mahdollistuu yhtä surrealistisesti kuin Salvador Dalin valuvien kellojen maalaukset. Internetiin aikojen saatossa taltioituneet tietomme on pienten lastenkin helppoa etsiä ja selvittää.

Internetin inkerinsuomalaisille tarjoamat hyödyt ja mahdollisuudet

Totuus ei ole kuitenkaan suoraa jakoa hyvään ja pahaan. Sen osoittaa netin mahdollistamat hyödyt muun muassa inkerinsuomalaisille.
Netistä on suuri apu ollut itsellenikin, kun olen etsinyt jotain vanhaa tietokantaa, joka on tullut itselleni ajankohtaiseksi pitkän ajan jälkeen. Vastaavaa hyötyä Internetistä on inkerinsuomalaisille, vaikkapa etsittäessä (ja usein myös löydettäessä) tietoa sukulaisista, historiasta tai nykyisestä tilanteesta entisillä kotikonnuillaan.
Itse olen selaillut netin kautta erilaisia sivustoja, jotka liitty-

vät inkerinsuomalaisiin, mutta olen pyrkinyt löytämään oikean tiedonjyvän, faktan, joskus vääränkin tiedon yhteydessä. Sama tilanne toki sisältyy painettuun tietoonkin. On vain ymmärrettävä, milloin tieto saattaa olla väärä.

Netin kautta olen tutustunut paljon paremmin ja ennen kaikkea nopeammin moniin inkerinsuomalaisiin liittyviin faktoihin, jos kohta virheellisiinkin tietoihin. Tässä on nähtävissä oman kantasuomalaisuuteni aiheuttama este, sillä historian tai nykyisyyden hengen ja tiedon oikea tulkinta onnistuu parhaiten sellaiselta henkilöltä, joka joko itse tai jonka sukulaiset ovat eläneet Inkerinmaan alueilla joko ennen tai nykyään, joilla on ollut paikallista multaa käsissään ja kynsiensä alla.

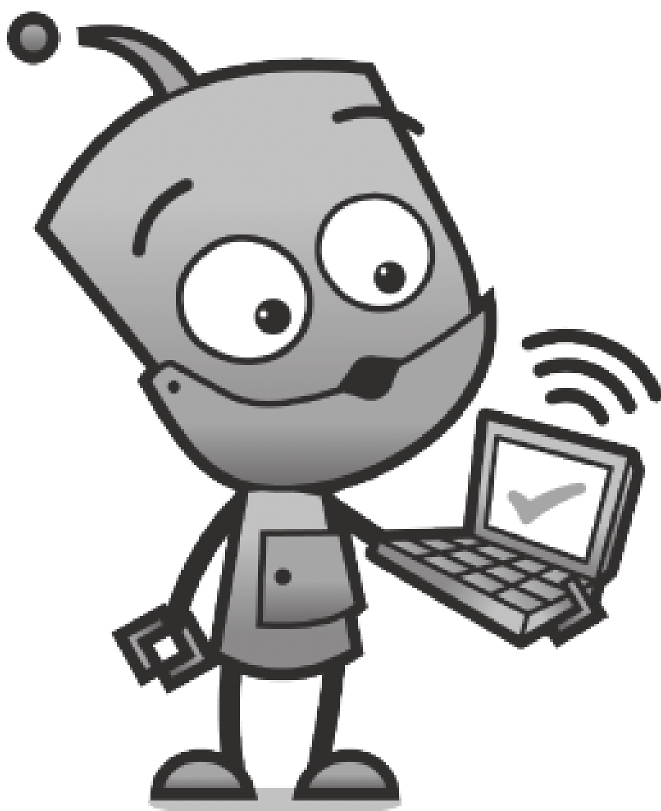
Elävässä elämässä on tavallista, ihan omallakin kohdallani, että muistan väärin jonkun asian ja sen tarkastaminen ja oikeaksi arvellun tiedon löytäminen tuottaa aarteenetsijän iloa itsellenikin.

Haittojen ja hyötyjen punnitsemisen vaikeus on aina ymmärrettävä omakohtaisesti, siihen ei voi kouluttautua, sillä suora pahuuden tai hyvyyden historia ei koskaan siirry aivan sellaisenaan, suoraviivaisena.

”Netin kautta olen tutustunut paljon paremmin ja ennen kaikkea nopeammin moniin inkerinsuomalaisiin liittyviin faktoihin.”

Lauhkeaa suojasäätä on usein seurannut ankara pakkanen ja päinvastoin. Ken haluaa käyttää Internetiä, hänen on hyvä nähdä ja ymmärtää hyötyjen ja haittojen puntarointi vain omalla kohdallaan. Netinkäyttäjän tietoturva on olennainen asia, mutta maallikko, kuten itse olen, joudun puntaroimaan jatkuvasti netin hyödyt ja riskit, joudun varautumaan erilaisilla viruksentorjuntaohjelmilla, joudun olemaan varovainen ja siitä huolimatta omaan sähköpostiini on saapunut huijausyrityksiä, viestejä. Olen reagoinut niihin jättämällä avaamatta ja poistamalla viestit, mutta en aina ole onnistunut.

Näin maailmaa miettii
Juhani Valo

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITON OHJELMA:

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulle ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Koronatilanteen edelleen jatkuessa olemme joutuneet valitettavasti peruuttamaan kaikki loppuvuoden Inkeri-iltapäivät. Päätös joulujuhlan pitämisestä tehdään myöhemmin syksyllä ja siitä ilmoitamme nettisivuillamme ja sähköpostilla niille henkilöille, jotka ovat antaneet osoitteensa liitolle.

Mikäli et ole ilmoittanut toimistoomme s-postiosoitettasi, mutta haluat saada tiedotteita sähköpostitse, ole ystävällinen ja ilmoita nimesi ja sähköpostiosoitteesi suomeninkeriliitto@gmail.com

Hyvinkään Inkeri-kerho
Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura
Vuoden 2020 tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat klo 14.00:
La 26.9. Syyskokous
La 31.10. Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä klo 12 ja kahvitarjoilu Varissuon kirkossa klo 14
La 26.12. Tapaninpäivän Joulujuhla

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan
Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, Facebookista ja puh. 045 668 7628.

Yhteystiedot:
puhelin 045 668 7628
sähköposti tsis.turku@gmail.com
Facebook Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Olkoon syksy kuulas ja koskettava
Maailma rauhaisa ja koronaton
Ja elämä ennen kaikkea ihanainen!

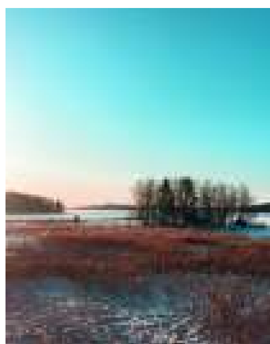

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

4 / 2020

KANSIKUVA

Kansikuva: Talvipäivä helmikuulta 2020. Kuva RMK.

Numero 1/2021 ilmestyy viikolla 9. Aineisto toimitukseen 3.2. mennessä.
Numero 2/2021 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukseen 1.5. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 4 / 2020

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2021
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 31916602
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Joko taas?

Elämme vihan ja pelon aikaa, jälleen kerran. Jälleen etsitään syyllistä jotta todellisuus saataisiin muutettua, kiukut ja vihat sekä pelot purettua. Tällä kertaa syyksi käy maahanmuutto ja maahanmuuttajat, sillä Helsingissä heidän keskuudessaan Covid 19 -virustartunnat ovat suhteellisesti suuremmat kuin kantasuomalaisten keskuudessa. Koronatartunnoista on helppoa syyllistää maskittomia, omatekoisia maskivahteja riittää siinä kuin viruksiakin. Maahanmuuttajat ja heidän perheidensä keskuudessa kasvomaskien käyttö todella on merkittävästi vähäisempää.
Miksi näin on, siitä on keskusteltu, mutta viisasten kiveä ei ole löydetty – tietämättömyyttäkin ja olematonta kielitaitoa on selitetty maskien käyttämättömyyden syyksi, mutta en usko siihen selitykseen. Totuus lienee muualla.

Tämä viha – asia vaikuttaa vähäpätöiseltä, mutta sitä se ei ole. Mistä syystä syttyivätkään Stalinin ajan Neuvostoliiton vainot inkerinsuomalaisia kohtaan? Erilaisuudestako verrattuna kantavenäläisiin? Inkerinsuomalaisten ahkeruudesta ja uskontunnustusten erilaisuudestako? Eiväthän venäläisetkään laiskoja ja makoilevia tyhmiä vetelyksiä olleet – ainoastaan erilaisia ja heitä oli suuri enemmistö inkerinsuomalaisiin verrattuina.
Mistä syystä syttyivät aikoinaan suuret väkivaltaiset operaatiot Yhdysvalloissa mustaihoista väestönosaa kohtaan? Pelättiinkö alistettujen nousevan barrikadeille? En usko, kuinka he olisivat sen tehneet, he eivät olleet yhtenäinen vastarintajoukko, joukossa oli setä Tuomoja riittävästi kertoakseen ansiomielessä paljastuksia vallankahvassa roikkujille.

Pelottava tilanne

Historia toistaa itseään, kun sille annetaan mahdollisuus, askelmerkit ovat annetut aiemmilla aikakausilla. Adolf Hitlerin aikakausi ei ollut yllätys yhtäkkinen yllätys, ei millään tavalla. «Rotukysymys» ei suinkaan alkanut Hitleristä, se oli alkanut jo keskiajan jälkeisessä Euroopassa ja siitä samoin kuin eugeniikasta oli tullut virallinen opinkappale sen aikaisen sivistyneistön keskuudessa, korkeakouluissa ja yliopistoissa. Hitler vain toteutti julkisesti ja valikoidusti aiempien rotuteorioiden esitykset. Naapurimaamme Ruotsi, tuo muka niin suvaitseva valtio, ei lainkaan poikennut rotuoppien julistamisesta, ei, se oli valtavirtatiedettä. Suomi ei ollut yhtään parempi.
Stalinin logiikka massamurhiin liittyi puolestaan kansallisuuteen, huomion kääntämisestä talouden tilasta muuhun, esimerkiksi eri syistä syyllistettäviin kansanryhmiin.

Tämä maailman aika ei ole lainkaan erilainen, olemmehan lukeneet afrikkalaisten hutsien ja tutujen toisilleen suorittamista massamurhista. Balkanin tilanne ei ole vielä unohtunut.
Nyt, kun koronavirus riehuu maahanmuuttajiemme keskuudessa ovat kansan äänenpainot nousseet paria oktaavia korkeammalle ja sitä tilaisuutta ei ole jätetty käyttämättä.
Pelkoa lietsotaan ja eräs tuleva ex- presidentti kiipeää Capitolkukkulalle kutsumaan väkeä tukemaan salaliittoteorioitaan.
Aihe linkittyy inkerinsuomalaisten ja itäkarjalaisten kokemiin kohtaloihin, kuten 1930-luvulla saatiin huomata äärimmäisen ikävällä tavalla:
Syyttömät joutuivat kärsimään, vähemmistöt vaiennettiin.
Tätä samaa on ilmassa nyt, tällä hetkellä Euroopassa, missä Puolan ja Unkarin tapa toimia Euroopan Yhteisössä uhkaa romuttaa kokonaisuuden, vihapuhe ja kiihotus lisääntyvät ja pintasivistyksen rippeet liukenevat kansalliskiihkon spriihin.

Mitä tapahtuu Suomelle?

Tämä kysymys on pelottava juuri nyt siksi, kun maamme asukkaita lietsotaan eri tavoin pelkoihin eikä medioiden totuuksiin ole luottamista, sillä niiden totuudet ovat rakennettuja nykyisin tietojen sirpaleista median uutisoinnin tarkoituksenmukaisuutta mittakaavana pitäen.

Siksi meidän kaikkien on yhdessä kansakuntana tehtävä jälleen kerran parhaamme ja vältettävä levittämästä väärää tietoa, riitaa ja eripuraa. Ottakaamme tulevaisuutemme rohkeasti vastaan, mutta yhdessä oikaisten luuloja ja vääriä tietoja, jos niitä keskuudessamme liikkuu!
Paljon huolta voimme itsekin välttää suojaamalla itsemme maskilla ja desinfioimalla kätemme liikkuessamme ulkona tai julkisilla paikoilla.

Toivotan sydämestäni kaikille lukijoille ja heidän läheisilleen Joulurauhaa ja paljon parempaa Uutta Vuotta 2021!

Juhani Valo

TUTKIMUS

Tuoretta historiantutkimusta Inkerin kirkon noususta ja suomalaisten vaikutuksesta siihen

Kirkkohistorioitsija Antti Luoma väitteli marraskuussa Helsingin yliopistossa teologian tohtoriksi tutkimuksellaan Inkerin kirkon nousu ja suomalaiset 1988–1993. Kyseessä on ensimmäinen historiatieteiden väitöskirja Neuvostoliiton hajoamisen vuosina tapahtuneesta Inkerin kirkon noususta.

Inkeriläisten sivistyssäätiö on tukenut Antti Luoman tutkimusta myöntämällä hänelle apurahan. Kuvaaja: Joel Grandell.

Antti Luoma
Inkerin kirkko aloitti toimintansa itsenäisenä kirkkona vuonna 1992. Kirkon juuret ulottuvat 1600-luvulle, mutta Stalinin vainoissa 1930-luvulla järjestäytynyt seurakuntaelämä tuhottiin. Uusi nousu alkoi 1980-luvun lopulla. Vuosien 1988–1993 aikana inkeriläisseurakuntien lukumäärä kasvoi kahdesta lähes 30 seurakuntaan, jotka tarvitsivat kipeästi kokoontumistiloja, koulutettua työvoimaa ja materiaalista apua. Suomalaiset vastasivat tähän haasteeseen ja ryhtyivät innokkaasti tukemaan seurakuntia. Inkeriläisseurakunnista muodostettiin ensin Inkerin rovastikunta Viron kirkon yhteyteen kesällä 1990 ja vuoden 1992 alussa rovastikunta itsenäistyi Inkerin kirkoksi. Seuraavana vuonna sen ensimmäisenä piispana aloitti Leino Hassinen.

Inkeriläisten kansallinen ja kirkollinen herääminen kietoutuivat yhteen
Mihail Gorbatshov nousi Neuvostoliiton johtoon 1985 ja käynnisti uudistuspolitiikan, perestroikan ja glasnostin. Sillä oli merkittäviä vaikutuksia myös Neuvostoliitossa asuneille inkeriläisille, kun maassa käynnistyneet kansallisuusliikehdinnät levisivät heidän keskuuteensa. Inkeriläiset rohkaistuivat puhumaan omasta historiastaan ja sen kipupisteistä sekä vaalimaan omaa kulttuuria.

Seuraavana vuonna alkoi inkeriläisten kirkollinen herääminen. Venäjän ortodoksinen kirkko vietti 1000-vuotisjuhliaan 1988 ja neuvostojohto antoi luvan juhlia sitä näkyvästi. Tämä merkitsi ateismiin pyrkineen uskontolainsäädännön murentumista. Uskonnollisten yhteisöjen toimintamahdollisuudet lisääntyivät ja uusia seurakuntia perustettiin nopeasti. Ortodoksikirkon näkyvän juhlinnan seurauksena kommunistiseen ideologiaan pettyneet neuvostokansalaiset alkoivat kiinnostua uskonnoista uudella tavalla. Maan uskontolakia alettiin uudistaa ja maassa käynnistyi uskonnollisten yhteisöjen renessanssi, joka levisi myös inkeriläisten keskuuteen.

Luterilaisuus oli ollut suomen kielen ohella keskeinen inkeriläisyyden elementti 1600-luvulta lähtien. Stalinin terrorissa Inkerinmaan 30 suomenkielistä luterilaista seurakuntaa kohtasi tuho, kun kirkot suljettiin ja papit karkotettiin tai teloitettiin. Uskon harjoittaminen siirtyi koteihin ja hautausmaille, viranomaisilta piiloon. Petroskoihin onnistuttiin perustamaan seurakunta 1970 ja Leningradin lähistölle Pushkiniin 1977. Ne

olivat paikkoja, jossa inkeriläisillä oli suomen kielen ja luterilaisen uskon vaalimisen ohella mahdollista jakaa yhteinen kärsimyshistoria.

"Varsin pian seurakuntia alettiin perustaa myös historiallisen Inkerinmaan ulkopuolelle, alueille."

Neuvostoliiton uudistuspolitiikan ja uskontolain murentumisen innoittamana myös inkeriläiset rohkaistuivat perustamaan seurakuntia asuinseuduilleen keväästä 1988 lähtien. Ensimmäisten uudelleenperustettujen, 1930-luvulla lakkautettujen seurakuntien joukossa olivat Kupanitsa, Keltto, Toksova, Skuoritsa ja Narvusi-Kosemkina. Monien inkeriläisten haaveena oli elvyttää 1930-luvulla tuhottu Inkerin kirkko historiallisine seurakuntineen ja kunnostaa tuhotut kirkot. Varsin pian seurakuntia alettiin perustaa myös historiallisen Inkerinmaan ulkopuolelle, alueille, jonne inkeriläisiä oli asettunut toisen maailmansodan jälkeen, kuten Viipuriin ja Kontupohjaan.

Seurakuntien perustaminen merkitsi inkeriläisten kansallisen ja kirkollisen heräämisen kietoutumista yhteen. Seurakuntia perustamalla ja niiden toimintaan osallistumalla inkeriläisille oli mahdollisuus vaalia omaa kansallista identiteettiä. Vanhemmalle sukupolvelle kyse oli lapsuuden ja nuoruuden seurakuntien uudelleenperustamisesta. Nuoremmille, luterilaisuudesta vieraantuneille sukupolville taas kiinnostusta vanhempiensa ja isonvanhempiensa luterilaiseen perintöön.

Inkeri-innostus käynnistyy Suomessa 1988

Inkeriläisistä tiedettiin Suomessa yleisesti varsin vähän 1980-luvun lopulle tultaessa. Ulkopoliittisista syistä aihe oli tabu suomalaisessa yhteiskunnassa. Koulujen opetussuunnitelmiin inkeriläiset tai heidän historiansa eivät kuuluneet. Muutoinkaan aiheella ei erityisemmin elämöity. Vaikka Inkeriläisten yhdistys toimi ja *Inkeriläisten viestiä* julkaistiin, niin suuri suomalaisyleisö ei erityisemmin inkeriläisyyttä tuntenut.

Muutoksen tuulet alkoivat puhaltaa 1980-luvun lopulla, kun suomalaiset tiedotusvälineet rohkaistuivat puhumaan aiempaa avoimemmin Neuvostoliiton ongelmista ja historian kipupisteistä. Syksyllä 1988 Yle lähetti televisiossa jumalanpalveluksen ja dokumentin Pushkinin seurakunnasta ja suuret päivälehden julkaisivat laajoja artikkeleja inkeriläisten kansallisista ja kirkollisista tavoitteista. Suomessa käynnistyi paikallisella tasolla varainkeruuta inkeriläisten hyväksi ja Suomen kirkon Ulkomaanavulta kysyttiin, miten inkeriläisiä voisi auttaa.

Todellinen Inkeri-herätys syntyi tammikuussa 1989, kun Pushkinin seurakunnan karismaattinen pastori Arvo Survo tuli vierailulle Suomeen. Kirkot ympäri Suomea täyttyivät, kun suomalaiset, mukaan lukien Suomeen aiempina vuosikymmeninä muuttaneet inkeriläiset ja heidän jälkeläisensä, halusivat kuulla tuoretta tietoa inkeriläisten tilanteesta Neuvostoliitossa. Survo oli inkeriläisten kirkollisen heräämisen johtohahmo ja yksi näkyvimpiä kansallisen liikehdinnän vaikuttajia. Puheillaan ja kitaralla säestämillään lauluillaan hän hurmasi kuulijansa ja innosti heitä tukemaan inkeriläisten pyrkimyksiä. Tilaisuuksissa kerättiin ennätyskolehteja, joiden kautta suomalaiset halusivat tukea inkeriläisiä.

”Todellinen Inkeri-herätys syntyi tammikuussa 1989, kun Pushkinin seurakunnan karismaattinen pastori Arvo Survo tuli vierailulle Suomeen.”

Varainkeruu inkeriläisten hyväksi jatkui vilkkaana ja suomalaisten tekemät ryhmämatkat inkeriläisseurakuntiin lisääntyivät nopeasti keväällä 1989. Heillä oli suuri tarve auttaa inkeriläisiä, joista Suomessa oli vaiettu vuosikymmenien ajan. Osa muisti inkeriläisten väestönsiirrot Suomeen jatkosodan aikana ja epätietoisuuden, mitä näille tapahtui Neuvostoliittoon palaamisen jälkeen. Osa taas oli ollut tietoinen ja vakuuttunut uskovien kokemista vainoista Neuvostoliitossa, ja kuinka myös inkeriläiset olivat joutuneet kärsimään oman uskonsa – ja myös suomalaisuutensa – tähden. Monet myös kokivat suurta yhteen-

kuuluvuuden tunnetta suomea puhuneiden inkeriläisten kanssa. Siten myös ”heimorakkaus” eli voimakkaana.

Suomalaisten avustustoiminta inkeriläisille kanavoitui pääasiassa näiden seurakuntien kautta, koska nämä olivat käytännössä ainoita inkeriläisten näkyviä toiminnallisia rakenteita, jotka kattoivat laajasti inkeriläisten asuinkeskittymiä. Siten inkeriläisseurakuntien verkko nousi avustusinnon keskiöön, vaikka avustustoiminnan ensisijaisena kohteena olivat inkeriläiset ja vasta toissijaisena kohteena heidän seurakunnallinen toimintansa.

"Yksittäisten inkeriläisseurakuntien kannalta suomalaisten avustus- ja ystävyystoiminta on ollut erittäin merkittävää."

Suomalaisen avustustoiminnan kolme tasoa

Suomalaiset vaikuttivat Inkerin kirkon nousuun kolmella eri tasolla. Ensimmäisen tason muodostivat seurakunnat ja yksittäiset henkilöt, jotka loivat ystävyyssuhteita ja avustusväyliä inkeriläisiin ja heidän seurakuntiinsa. Yksittäisten inkeriläisseurakuntien kannalta suomalaisten avustus- ja ystävyystoiminta on ollut erittäin merkittävää. Se on näkynyt mm. rakennushankkeissa, kun seurakunnille on kunnostettu tai rakennettu kirkkoja.

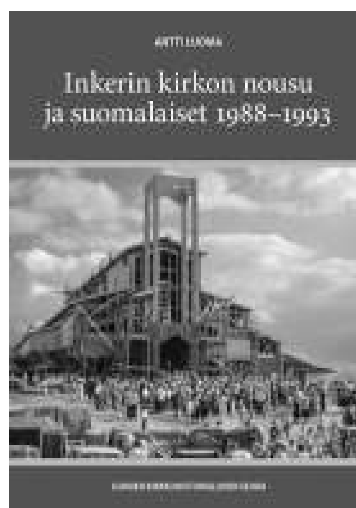
Toisen yhteyden tason muodostivat Kirkon Ulkomaanapu (KUA) sekä kirkon sisällä toimivat järjestöt, erityisesti herätysliikkeet. KUA pyrki koordinoimaan suomalaisten avustusintoa ja sen kautta inkeriläisseurakuntia tuettiin lähes 13 miljoonalla markalla vuosien 1988–1993 aikana. KUA:n avustustoiminta jakaantui koulutukseen, työntekijäapuun, rakennushankkeisiin sekä muuhun materiaaliseen tukeen. Kirkollisten järjestöjen tuki inkeriläisseurakunnille oli ennen kaikkea hengellistä ja teologista tukea, kuten julistustoimintaa sekä talkooapua kirkkojen rakennustalkoisiin.

Kolmas yhteyden taso oli hallinnollinen. Suomen kirkon johto pyrki aktiivisesti ohjaamaan Inkerin kirkon itsenäistymistä siten, että tällä olisi mahdollisimman hyvät edellytykset itsenäiseen toimintaan.

Inkerin kirkon nousu tapahtui inkeriläisten oman toiminnan ansioista, heidän kansallisen ja kirkollisen heräämisen innoittamana, mutta suomalaiset loivat rakenteet itsenäiselle kirkolle. Inkeriläisillä ei ollut resursseja tai taitoa luoda kirkon hallinnollisia rakenteita, työntekijäkoulutusta, toiminnallista järjestäytymistä tai kirkkorakennuksia, vaan suomalaiset mahdollistivat tämän kehityksen. Vaikka Inkerin kirkko aloittikin toimintansa itsenäisenä kirkkona 1992, joutui se jatkossakin turvautumaan suomalaisten tukeen lähes kaikessa toiminnassaan.

Luoman väitöskirja julkaistiin Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimitusten sarjassa. Yli 400-sivuinen tutkimus perustuu laajaan kansainväliseen ja kotimaiseen lähdeaineistoon sekä aikalaiskokijoiden haastatteluihin.

Väitöskirjaa voi ostaa ja tilata Tiedekirjasta, www.tiedekirja.fi, Snellmaninkatu 13, 00170 Helsinki, puh: (09) 635 177.

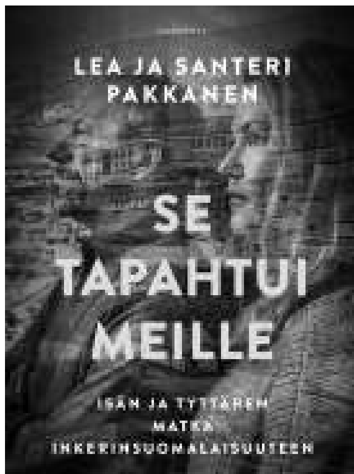

AIKAMATKAA

- mietteitä kirjan ja lehtiartikkelin tiimoilta -

Juhani Valo

Inspiroiduin lokakuussa Lea ja Santeri Pakkasen haastattelusta Helsingin Sanomissa. (Esa Lilja, HS 11.10.2020) Luin lehdessä olleen Pakkasten kertomuksen heidän elämästään ja sukelsin mielessäni aikaan jolloin presidentti Mauno Koivisto lausui historialliset kommenttinsa inkerinsuomalaisista paluumuuttajista vuonna 1990.
En ole vielä Pakkasten tuoretta kirjaa lukenut, mutta yritän palauttaa mieleeni ajankohdan 1989–1991 välisessä Suomessa, loiston ja laman aikaan ymmärtääkseni senaikaisten inkerinsuomalaisten paluumuuttajien tilannetta, olosuhteita ja mielialoja.

Lea ja Santeri Pakkaseni teos "SE tapahtui meille" julkaistiin Gummerukselta syyskuussa 2020.

1970-lukua

Olinhan siellä minäkin – sivustamulkoilijana, ihmettelijänä, vailla minkään puolueen jäsenkirjaa.
1970-luku, jota haastattelussa sivutaan, oli äärimmäisyyksien aikaa Suomessa, joten en ihmettele lainkaan Santeri Pakkasen lausumaa tässä HS-haastattelussa tuosta ajasta: *"Lehdistönsä perusteella Suomi ei takavuosina juuri erottunut Varsovan liiton maista. Kohdattuaan 1970-luvulla Tampereen yliopiston kiilusilmäisiä marxilaisia hän järkyttyi. Se oli kuin olisi katsonut neuvostoelokuvaa 1930-luvulta. Hirveä innostus ja paatos. Ne näkivät vain valon kivisen Leninin silmissä".*

"Vallankumous odotti innostuneiden opiskelijoiden silmissä nurkan takana – nurkan sijaintia ei tosin kerrottu tai saatu koskaan selville."

Vallankumous odotti innostuneiden opiskelijoiden silmissä nurkan takana – nurkan sijaintia ei tosin kerrottu tai saatu koskaan selville.
Ehkäpä se odotti syvimmän suomettuneisuuden pääkonttorissa, yliopistoissa, puoluetoimistoissa tai asioista kiinnostuneiden bisnestä tekevien vuorineuvosten punaverikkösieluissa. Tai ehkä vallankumouksen orastava sikiö varttui eri liittojen ja opiskelijoiden paikallisosastoissa, joita valtailtiin ajamaan omia, asiaan liittyviä intressejään. Puoluetoimistojen ulko – ovet lonksuivat innokkaiden idänsuhteiden luojien kulkiessa uusien venäläisten peitetarinavirkailijoiden mukana ravintoloiden hiljaisiin pöydännurkkiin.

Solzhenitsynin "Vankileirien saaristo", joka ainakin osittain painettiin Ruotsissa, vaiettiin päättäjien taholta, tyrmättiinkin epäsopivana.
Itselläni oli pääsy myös toisenlaisiin elämänkohtaloihin, joista nykypäivänä ei enää vaieta, vaan kirjoja ihmisten kohtaloista erilaisten diktatuurien osasina julkaistaan tiuhaan. Työskentelin Yliopiston kirjastossa, jonne oli ollut ja oli määrä toimittaa aina yksi kappale kutakin Suomessa julkaistua kirjaa.
Solzhenitsynin "Vankileirien saaristo", joka ainakin osittain painettiin Ruotsissa, löysi salaiset lukijansa eri tavoin, kirjan sisältöä ei tarvinne toistaa.
Olipa kyse minkä suurvallan kuljettamista ääriaatteista hyvänsä: USA ja latinalainen Amerikka saavat ja ovat saaneet kielteistä näkyvyyttä osakseen siinä missä neuvostokansojenkin kohtalot, unohtamatta Hitlerin aikoja.

Suomi, suomalainen bisnes, jota liike - elämäksikin kutsutaan,

on mielellään kumartanut auliisti joka ilmansuuntaan, jos bisnestä on ollut tiedossa. Natsismi, kommunismi, nykyinen uusliberalismi, jopa huumeteollisuus ja kuolemanleirit, nooh, aina sattuu ja tapahtuu, kun bisnes pyörii. Olkoot sivuseikat ja ongelmat kunkin valtion oma asia, selitellään kiusaantuneesti medialle. Näin tapahtui myös suhteissa inkerinsuomalaisiin, tiedotusvälineet kertoivat vain Idän Ihmeen myönteisistä asioista, kun vuorineuvokset myhäilivät punaposkisina raikkaasta itätuulesta, Suomi hyötyi valtavasti Neuvostoliiton kaupasta
.

" Suomella talous laukkasi kuin jalo orlovilainen hevonen. Kujakämppiä myytiin kartanoina, muoviämpäreitä jalokivirasioina. "

Varmaan siitä hyötyivät sikäläiset vähemmistökansatkin: Perheiden makrotalous kukoisti hieman, kun kauppaneuvotteluiden vauhdittajina käytetyt nuoret naiset ja tytöt toivat perheilleen tienestejään ja perheiden elintaso nousi hetkeksi.
Muistan hyvin tuon ajan ja sen aikana äänekkäimmin esiintyneen yhden ainoan totuuden – Neuvostoliiton ja opiskelijoidemme kertomana ja kansalle välittämänä. Muistan myös ihmettelyni aatteen palon muuttumisesta, kun opiskelijoita palkattiin kirjoituspöytätöihin, joissa solmio, valkoinen paita tai jakkupuku kuuluivat työasuihin maihareiden ja kumisaappaiden sijaan.

1980-lukua
Suomella talous laukkasi kuin jalo orlovilainen hevonen. Kujakämppiä myytiin kartanoina, muoviämpäreitä jalokivirasioina - ja kansa osti, oltiin siirrytty hyvinvoinnin aikaan. Kaikki oli mahdollista, inkerinsuomalaiset oltaisiin unohdettu, ellei uusi tieto olisi välittynyt **heidän** ansioistaan rajan tälle puolelle. *Punalippu*-lehti, sittemmin Carelia nimeltään, Helena Miettisen, Erkki Tuulen, Lyyli Ronkosen, Toivo Flinkin ja Ella Ojalan kirjat toivat uutta tietoa heille, jotka eivät sulkeneet silmiään. HS:n haastattelussa, johon viitataan alussa, mainitaan Lea Pakkasen kokema rasismi.

Suomalaiset ovat siitä outo kansa, olleet ja ovat, että arvossa isompia valtioita kumarrellaan ja nöyrät polvet iskeytyvät kivisellekin lattialle, mutta voimiltaan itseään heikommiksi arvioituja valtioita potkitaan niillä samoilla jaloilla, joiden polvet ovat aiemmin kolkanneet kivilattiaa vasten. Esimerkkinä tästä Lea Pakkanen mainitsi rasismin, eikä se ole vieras asia myöskään 1980- tai 1990-luvuilla suomalaisten suhtautumisiin virolaisiin nähden.
Muistan, kuinka 1980- ja 1990-luvuilla ilmestyneisiin Inkeri-aiheisiin kirjoihin ja lehtiin suhtauduttiin Suomessa. ”Mitä sä tuollaisia luet, noihan ovat ryssien kirjoittamia” kuului eräskin kommentti, kun innostuneesti kerroin kirjoistani. Kyllä, ostin ne itselleni, sillä olin kiinnostunut niistä ja pelkäsin uussuomettumisen aikaa ja kuvitteellisia kirjarovioita. Halusin tietää.

Nyt
Tässä Helsingin Sanomien haastattelussa, sunnuntaina 11.10.2020/Esa Lilja, Lea Pakkanen mainitsee tuntemastaan vieraudesta Suomessa, kokeneensa, kuinka yhteiskunnallamme ei ollut halua tai kykyä ymmärtää, keitä inkerinsuomalaiset olivat, sillä Venäjällä he olivat tunteneet itsensä suomalaisiksi, Suomessa taas yhteiskunnan silmissä venäläisiksi.
Tässä lehden artikkelissa arvostellaan myös sitä, kuinka inkerinsuomalaisten paluumuutto epäonnistui monestakin syystä: Liian pieni piiri valmisteli asiaa, kotoutumiskeinoja ei juuri ollut ja kaiken huipuksi iski lama.
Laman seurauksenahan kylmä taloudellinen uusliberalismi entisen, joustavamman järjestelmän sijaan valtasi Suomen, ehkä EU-kelpoisuuden, ehkä ahneuden syistä.
Lea ja Santeri Pakkasen uusi kirja tulee olemaan kirjahyllyssäni, ei pölyttymässä vaan hiirenkorville taittunein sivuin, sillä haluan tietää, ymmärtää, elää rinnalla.

Juhani Valo
Ihmettelijä

SUOMETTUMISEN KAUDEN PERINTÖ

Santeri Pakkanen

Tieto ei ole koskaan lopullista. Vuonna 1987 Petroskoissa Punalippu-lehden Inkerin numeroa tehdessä ja vuosikausia inkeriläisten vaiheita tutkittuani luulin tuntevani Inkeri-aiheen läpikotaisin. Olin väärässä.

Muutin Suomeen ja seurasin paluumuuton edetessä, kuinka monet Neuvostoliitosta tulevat ja varsinkin enemmän ja vähemmän venäläistyneet inkerin- ja muut suomalaiset kolhiintuivat henkisesti Suomen tympeässä ilmapiirissä. Uskoin kuitenkin, että kivet pyöristyvät koskessa.
Kolme vuotta sitten elokuussa kotitaloni pihalla Karjalan Tšalnassa päätimme nuoremman tyttäreni Lean kanssa selvittää loppuun asti sukumme taipaleet. Alkoi löytöretki, jonka aikana selvisi ja kirkastui monia asioita ja romuttui uskomuksia.
Inkerin historia avautui aina keskiajalle asti, sukulaisten elämän vaiheista tuli paljon uutta tietoa. Samoin Neuvostoliiton ja varsinkin Inkerinmaan ja Karjalan kehityksestä 1917 jälkeiseltä ajalta, kollektivisoinnista ja suuresta terrorista sekä sen ajan henkisestä ilmapiiristä.

”Alkoi löytöretki, jonka aikana selvisi ja kirkastui monia asioita ja romuttui uskomuksia”.

Kirjoitustyön edetessä oivalsimme, että Inkerin itkut ovat totta, mutta inkeriläiset ovat olleet myös taistelijoita. Savakot ja äyrämöiset ovat panneet hanttiin julmille tilanomistajille Ruotsin vallan aikana, tukeneet Ruotsin armeijaa Pohjan sodassa, kapinoineet venäläisten maanomistajien maaorjina, taistelleet ase kädessä puna-armeijaa ja valkoisia joukkoja vastaan, vastustaneet kolhooseja ja taas taistelleet talvi- ja jatkosodassa molemmin puolin rintamaa.
Stalinin lihamyllyissä tuhoutui kaikkein rohkein ja sivistynein osa sekä venäläisestä että varsinkin vähemmistöjen väestöstä. Kun sankarit oli tapettu ja ääneenkin vastustamisesta tuli hengenvaarallista, ihmiset eivät enää ottaneet kantaa. Kolhoosiagitaattorin edessä seisoi mykkä joukko, joka vain räpytteli silmiä. Äitini opasti minua hiljaiseen vastarintaan jo ensimmäisenä koulupäivänäni sanomalla: ”älä usko siihen, mitä koulussa puhutaan, mutta sitä ei saa näyttää päälle päin.”
Osana inkeriläisten hiljaista vastarintaa oli puolisalaa harjoitettu uskonto, joka tuki äidinkieltä ja itsetuntoa. Se antoi myös rohkeutta. Äitini kertoi, kun 1950–1960 -luvun vaihteessa Tšalnan terveyskeskuksen vuodeosastolla iäkäs inkeriläisnainen teki kuolemaa hirveissä tuskissa, mutta mitään kivunlievitystä ei ollut. Sairaanhoitajana työskennellyt äitini ei lopulta kestänyt ja luki ääneen rukouksen, minkä jälkeen nainen rauhoittui ja kuoli. Tapaus käsiteltiin sairaalan puolueosaston kokouksessa, jossa puheenjohtaja vaati Aino Pakkasen erottamista. Lopulta päätettiin, että tällä kertaa ankara varoitus riittää.

Lapsuuteni Tšalna oli metsäteollisuuskeskuksen kylkeen kasvanut taajama, jonka lähes 7 000 asukkaan joukosta puolet olivat suomalaisia. Kirjaa tehdessämme oivalsin, että Tšalna oli kuin Inkeri pienoiskoossa. Ymmärsin myös, miten tärkeä suomalaisten identiteetin kannalta oli rajan takana sijaitseva Suomi. Se oli kuin näkymätön Golf-virta, joka piti Neuvostoliiton raja-alueiden suomalaisen kulttuurin elossa.
Suomen rooli on ollut myös ristiriitainen. Suomen liittäminen osaksi Venäjän imperiumia vuonna 1808 avasi Inkerin asukkaille uudestaan yhteyden vanhaan emomaahan ja antoi voimakkaan sysäyksen suomalaisen kulttuurin kehitykselle Inkerinmaalla ja Pietarissa. Vallankumousta seuranneessa Venäjän sisällissodassa Suomi antoi inkeriläisille tukea ja turvapaikan. Toisaalta Suomesta Venäjälle paenneiden punaisten rooli bolshevikkien aatteen levittäjinä Inkerinmaalla oli turmeleva. Silloin syntyi Neuvostoliiton suomalaisten jako edistyksellisiin, joita olivat Suomesta tulleet punaiset ja aatetta vieroksuviin, joita olivat inkeriläiset maajussit. Inkerin osittainen autonomia hyväksyttiin Tarton rauhan

neuvotteluissa Suomen painostuksen ansiosta. Myöhemmin Suomi puolusti inkeriläisiä esittämällä Neuvostoliitolle nootin, jossa vaati kollektivisointiin liittyvien vainojen lopettamista. Jatkosodan aikana lähes 60 000 inkeriläisen evakuoiminen saksalaisten miehittämästä Leningradin alueen osasta Suomeen pelasti ihmishenkiä vaikka inkeriläiset myöhemmin palautettiin Neuvostoliittoon.

Inkeriläisten palauttaminen oli alkusoitto hyvin oudolle vaiheelle Suomen ja Neuvostoliiton sekä rajantakaisten suomalaisten ja Suomen välisissä suhteissa. Suomen kannalta heidän historiansa lakkasi olemasta, koska se toi riitasointuja YYA-hymistelyyn. Tässä ajassa suomettumiskauden ystävyyshyssyttely näyttää tragikoomiselta. Kahdeksan juutalaisen pakolaisen luovuttamista Saksaan vuonna 1942 on Suomessa kauhisteltu vuosikymmeniä. Lähes 60 000 inkeriläisen, joukossa 300 orpolasta, luovutukseen vuoden 1944 lopussa Neuvostoliittoon mikään virallinen taho ei ole ottanut kantaa.

Isä ja tytär, Lea ja Santeri Pakkanen kirjoittivat yhden suvun kautta, tutkimustietoon ja arkistomateriaaleihin nojautuen, kertomuksen inkeriläisyydestä

Stalinin käynnistämistä vainoista on kirjoitettu paljon ja uhriluvut ovat järkyttäviä. Se, mitä vainot pohjimmiltaan tarkoittivat tavallisille ihmisille, konkretisoitui matkoilla Siperiaan, Jakutian karkotuspaikoihin ja Norilskin vankileireille. Suomen vaikeneminen tuntui riipaisevan epäoikeudenmukaiselta, kun seisoimme Lean kanssa karkotettujen hautausmaan reunalla Jäämeren rannalla Jakutiassa ja Norilskin Golgata- hautausmaalla Norilskissa. Suomalaisilla ei ollut ensimmäistäkään muistolaattaa eikä ristiä. Balteille, puolalaisille, juutalaisille ja muille kansallisuuksille oli pystytetty muistopatsaat vainajien kotimaiden hallituksien toimesta. Kukkakimppu, jonka laskimme Golgatan laidalle pystytetyn uhrien yhteisen muistomerkin eteen, painoi.

”Balteille, puolalaisille, juutalaisille ja muille kansallisuuksille oli pystytetty muistopatsaat vainajien kotimaiden hallituksien toimesta.”

Suomettumisen perintönä inkeriläiset ja muut Venäjän suomalaiset ovat edelleen mysteeri valtaosalle kantasuomaisista. Elokuun lopussa Yleisradio kertoi, että Valtionneuvoston

kanslia rahoittaa viisi vuotta kestävän, kahden miljoonan euron arvoisen Kansallisarkiston tutkimushankkeen, jossa selvitetään suomalaisten kohtaloita Venäjällä vuoden 1917 vallankumouksen jälkeen. Ajattelimme Lean kanssa, että kirjamme ”Se tapahtui meille” komppaa suurta valtakunnallista projektia.

Kirja ilmestyi syyskuussa ja palautevyörystä syntyi ajatus, että viimeistään nyt tieto siitä, keitä inkerinsuomalaiset ovat, leviää koko Suomeen. 29.11. Helsingin Sanomissa ilmestyi Kansallisarkiston tutkimushankkeesta kertova artikkeli Stalinin likvidoimat suomalaiset, joka osoitti, että tieto ja totuus eivät aina ole sama asia. Artikkelin mukaan tutkimuskohteita määritellessä hankeen johtajat miettivät ”Keitä oikeastaan lasketaan suomalaisiksi? Kuuluvatko esimerkiksi inkeriläiset tutkittaviin?” – Näin siis vuonna 2020.

Hanketta vetävän tutkija Aleksi Mainion mukaan tutkimuksen pääryhmiä ovat punapakolaiset, 1930-luvun loikkarit ja amerikan- sekä kanadansuomalaiset: ”Todennäköisesti inkeriläiset rajautuvat pois...”

Kansallisarkiston tutkijoiden ajatuksenkulku herättää hämmennystä. Eikö inkerinsuomalaisia lasketa suomalaisiksi? Inkeriläisen paluumuuttajan statuksellahan Suomeen on tullut myös tutkimushankkeen pääkohderyhmien jälkeläisiä aina Karjalan työkansan kommuunin puheenjohtaja Edvard Gyllingin jälkikasvua myöten. Mainion mukaan inkeriläisiä koskevia erillistutkimuksia on suunnitteilla. Luulisi, että kaikkia Neuvostoliiton suomalaisryhmiä kattava selvitys on ajankohtainen. Se antaisi kantasuomalaisille lisää tietoa paluumuuttajien taustoista ja kertoisi paluumuuttajille heidän juuristaan. Moni heistä on vieläkin solmussa identiteettinsä kanssa ja epävarma paikastaan tässä maailman onnellisimpien ihmisten maassa.

Yli kolmenkymmenen vuoden kuluttua Berliinin muurin purkamisesta Saksassa puhutaan muurista pään sisällä, joka jakaa kansalaiset osseihin ja wesseihin. Suomessa voidaan puhua pään sisällä olevasta Venäjän rajasta. Tällä menolla se ei murru vielä pitkään.

Lea Pakkanen kirjoitti kuvassa olevaan oveen 7-vuotiaana viestin Aino-mummolleen lähtiessään Suomeen. Viestissä lue ”Näkemiin mummo, älä itke äläkä ikävöi”. Ovi oli osa Pakkasten ja Meeri Koutaniemen yhdessä toteuttamaa Suomen Kansallismuseon näyttelyä inkeriläisyydestä. Ovea haistelee kuvassa perheen pystykorva Rohki.

80-VUOTTA

Onnittelupuhe Alina-Sinikka Saloselle 80-vuotispäivän johdosta

Teksti: Anneli Mylläri
Kuvat: Alina-Sinikka Salosen perhealbumi

Rakas sisareni, Alina-Sinikka!
Harmi, että 80-vuotissyntymäpäivääsi ei päästy korona-peijakkaan takia juhlimaan arvoisellasi tavalla ja suurella joukolla. Onneksi sait läheistesi kanssa viettää pienimuotoisesti tuota tärkeää päivää. Mekin kumppanini Ollin kanssa kohotimme sinulle onnittelumaljaa ulkona Maunulan majan katetulla terassilla hädin tuskin plussa-asteisessa säässä. Kekseliäisyydelle on tarvetta näinä päivinä.

Kekseliäisyyttä ja joustavuutta tarvittiin myös sinun elämäsi alkutaipaleella Inkerissä sodan keskellä. Olemme kuulleet järkyttävistä asioista siellä, maakuopissa piileskelystä, nälästä ja epätoivoisistakin ruuanhankintakeinoista. Sinusta, pienokaisesta, huolehtiminen oli ykkössijalla vanhempien ajatuksissa.

Koko sukumme tuli Suomeen vuonna 1943 sinun ollessasi alle 3-vuotias. Seuraavana kesänä sait pikkusiskon, Toinin, ja minä synnyin vuonna 1949. Hoidit minua nuoresta iästäsi huolimatta äidin ollessa navettatöissä. Perheemme jäi yksin Suomeen muun suvun noudatettua joulun 1944 tienoilla paluukäskyä rajan taakse ja yhden isän siskoista paettua perheineen Ruotsiin.

Varhaislapsuutemme Mommilan kartanossa Teuron tilalla vietimme hyväksyvässä ilmapiirissä vaikka inkeriläisyys löikin erilaisuuden leiman perheeseemme. Tämä erilaisuus alkoi, muutettuamme ensin Mäntsälään ja sitten Helsinkiin, häiritä sinua. Salasit inkeriläisyytesi aina kun se oli mahdollista. Kompensoit tätä häpeää ahkeruudella opinnoissasi.

Tuore ylioppilas perheensä ympäröimänä vuonna 1958.

Vanhempiemme kunnia-asiana oli kouluttaa meidät hyviin ammatteihin. Sinulle oli jo varhain selvää, että sinusta tulee kansakoulunopettaja. Erikoistuit myös erityisopettajaksi ja opetit eri kouluissa noin 20 vuoden ajan. Minä, pikkusisko, olin ylpeä kun pääsin joskus hiihtolomalla opettaja-siskon luo kylään. Jatkoit myöhemmin, työn ohella, opintoja Helsingin yliopistossa, valmistuit maisteriksi ja siirryit opetustehtävistä koulu- ja opetushallitukseen harjoiteltuasi ensin yhden lukuvuoden Joutsenon opetuspäällikön viransijaisena.
Perustit perheen, saitte kaksi reipasta poikaa ja elitte tavallista suomalaista perhe-elämää. Elämä jatkui poikien kanssa vuonna 1985 tapahtuneesta avioerosta huolimatta.

Olet aina ollut toimelias ja aikaansaava ja halunnut haasteita elämääsi. Eräs haaste odotti sinua lomamatkalla Espanjan Aurinkorannikolla. Tapasit kuin johdatettuna suomalaisen miehen, joka tiesi että siellä kaivattiin suomalaista koulua. Ette epäröineet vaan ryhdyitte tuumasta toimeen. Sinä hoidit tarvittavat hallinnolliset asiat opetushallituksessa, ystäväsi kokosi paikkakunnalta johtokunnan ja hoiti muita käytännön asioita. Ensimmäisen lukuvuoden, 1991–1992, olit koulussa rehtorina. Muutaman vuoden

Alina-Sinikka Sablinassa syntymäkotinsa edustalla vuonna 2012.

kuluttua hyödynsit Espanjan kokemustasi ja ryhdyit perustamaan suomalaista koulua myös Tallinnaan. Sen toiminta käynnistyi syksyllä 1995. Molemmat ulkomaan koulut ovat edelleen toiminnassa. Viimeiset neljä työvuottasi 1996–2000 toimit rehtorina Vantaalla Itä-Hakkilan koulussa.

Jäätyäsi eläkkeelle syksyllä 2000 et heittäytynytkään ”vapaalle” kuten oletin vaan ilmoittauduit saman tien Porvoon sisäoppilaitokseen opiskelijaksi. Opiskelu typistyi kuitenkin yhteen lukukauteen isämme kuoltua saman vuoden joulukuussa. Kuolinpesän selvittely vaati panostasi. Äitimme oli kuollut jo vuonna 1997. Etunimesi, Alina, oli yksi esimerkki häpeää aiheuttaneista asioista. Nyt molempien vanhempien kuoltua täytit toiveesi ”suomalaisemmasta” nimestä ja otit käyttöön kaksoisnimen Alina-Sinikka.
Virtaa sinussa siis riitti. Löysit myös uusia harrastuksia: aiemman kuoroharrastuksen tilalle rupesit ottamaan yksityisiä laulutunteja, ja pidit kaksi omaa konserttiakin Myllypuron kirkossa vuosina 2008 ja 2010.

Inkeriläisyys nostaa päätään
Eläkkeellä ollessasi sisälläsi uinuva tietoisuus inkeriläisyydestäsi alkoi herätä. Mieleesi nousi äidin ja meidän sisarusten vuonna 1983 tekemämme vierailu Sablinassa sijaitsevaan, isämme rakennuttamaan kotitaloon, sinun syntymäkotiisi. Siellä sinulle tulivat todeksi vanhempien kertomukset ja tajusit, että kaikki kerrottu oli totta ja että sinä olit oikeasti osa sitä.

Oman inkeriläisyytesi hyväksyminen helpottui myös kun presidentti Mauno Koivisto vuonna 1990 otti inkeriläisasian esille ja toivotti inkeriläiset tervetulleiksi Suomeen, paluumuuttajan statuksella. Inkeriläisyys ei ollutkaan enää tabu, vaan jotakin josta voi jopa puhua.

Olit huomannut, että Suomessa on useita inkeriläisten hyväksi toimivia seuroja ja yhdistyksiä. Tutustuit ensimmäiseksi Inkerin Kulttuuriseuraan vuonna 2005, liityit sen hallitukseen ja aloit puheenjohtaja Helena Miettisen pyynnöstä järjestää matkoja Inkeriin, mm. jokavuotisille juhannusjuhlille. Ensimmäinen näistä matkoista suuntautui Toksovaan, jolla minä, Olli ja ”vunukkasi” Juulia olimme mukana. Vuonna 2009 veit ryhmän Petroskoin uuden suomalaisen kirkon vihkiäisiin, mukana oli myös nyt jo edesmennyt piispa Leino Hassinen. Seitsemäs ja viimeinen matka Kulttuuriseuran puitteissa oli ”Ihanan Inkerin prameat palatsit ja puistot” vuonna 2010.
Erottuasi Inkerin Kulttuuriseurasta tarjouduit matkanjohtajaksi Suomen Inkeri-liitolle. Ensimmäinen matkasi liiton puitteissa suuntautui Viron laulujuhlille kesällä 2011. Liiton jäseneksi liityit vuonna 2012.
Suomen Inkeri-liitosta sinua pyydettiin vuoden 2013 alusta Toivo Flinkin seuraajaksi puheenjohtajan tehtävään. Suhtauduit pyyntöön ensin ”läppänä” kuten ensimmäisessä Viestin pääkirjoituksessasi kerroit. Pohdittuasi asiaa totesit, että ehkä aiemmista työkokemuksistasi opetushallinnossa olisi sittenkin hyötyä liitolle, olithan ansiokkaasti puurtanut erilaisten kokeilujen ja vuorovaikutusasioiden parissa.

Helsingin Sanomat oli vuonna 1990 tehnyt sinusta 50-vuotishaastattelun, jossa todettiin, että ”kouluhallituksen kokeilu- ja tutkimustoimiston ylitarkastajana Salonen ’vannoo’ koulumaailmassa jo muotisanaksi muut-

tuneen eheyttämisen nimiin". Luulen, että tämä eheyttämisajatus on ollut sinulla vahvana mielessäsi kun lopulta suostuit ottamaan vastaan liiton puheenjohtajuuden. Osoitit sen konkreettisesti heti ensimmäisenä vuotenasi kehittämällä idean säännöllisistä kokoontumisista Inkeri-iltapäivien nimellä ja kutsumalla niihin seurakuntien ja kerhojen edustajia kertomaan toiminnastaan. Näin sait luoduksi yhteishenkeä. Myös monet muut tahot ja henkilöt ovat päässeet kertomaan niin inkeriläisyyteen liittyvistä kuin muistakin kiinnostavista aiheista. Pääkirjoituksesi ovat aina olleet koskettavia, ihmisläheisiä, ja oletkin saanut niistä lukijoilta runsaasti kiittävää palautetta.

Matkojen järjestäminen on ollut sinulle mieluista puuhaa. Niitä kertyikin puheenjohtajakautenasi - ja vielä sen jälkeenkin - lukuisia: mm. luostarimatka Venäjälle 2013, Kolppanan seminaarin 150-vuotisjuhla Hatsinassa 2013, Hangon matka keväällä 2017, Viipurin Linnan Ritarien matka Inkeriin 2018, Liiton ja Pentikäisten suvun kulttuurimatka Inkeriin 2019 sekä matkoja Viron laulujuhlille useana vuonna.

Olet tehnyt yhteistyötä myös Pietarissa ja Virossa toimivien inkeriläisten liittojen kanssa. Virossa meillä on useita aktiivisia serkkuja. Eräs heistä, Niina Petruhhina, kirjoitti Viron Inkerinsuomalaisten Liiton lehteen (6/2015) artikkelin, jossa onnitteli sinua 75-vuotispäiväsi johdosta. Hän kertoo näin: "Ensimmäinen aalto nosti Tarton seuran johtokuntaan serkkumme Lilja Kõivin ja Alina Niilon, toinen aalto nosti minut Itä-Virumaan seuran puheenjohtajaksi ja kolmas ja voimakkain nosti Alina-Sinikan Suomen Inkeriliiton puheenjohtajaksi."

Et vain kutsunut vierailijoita liiton tilaisuuksiin vaan vierailit itse myös eri järjestäjien tilaisuuksissa, mm. Myllypuron, Hakunilan, Suvelan ja Vuosaaren seurakunnissa, Kontulan kirjaston lukupiirissä, Imatralla Inkeri Klubissa ja Tampereella Hervannan kirkossa. Näissä lähes kaikissa olen ollut mukanasi ja ikuistanut niitä kameran ja joskus Viestiin kirjoittamieni juttujen avulla.

Tärkeitä tapahtumia puheenjohtajakaudellasi on ollut runsaasti,

Alina-Sinikka ja Inkerin uusi piispa Ivan Laptev Hämeenkylän kirkossa keväällä 2020.

Alina-Sinikka poikiensa ja "vunukoittensa" kanssa Sablinassa vuonna 2017. Kuvassa vasemmalta Mikko, A-S, Juulia, Elli ja Erkko.

mm. ”Iloinen kansanopetuksen juhla” Mikaelin kirkossa 2013, jossa olivat mukana sekä Inkerin piispa Aarre Kuukauppi että Helsingin piispa Irja Askola. Sinulla on ollut myös ilo ja kunnia osallistua yhteisille illallisille piispa Kuukaupin kanssa syksyllä 2017 Vantaalla Hämeenkylän kirkossa. Tämä olikin juhlava päätös puheenjohtajakaudellesi. Viime keväänä, juuri ennen koronasta johtuvia rajoituksia, sait taas illalliskutsun, nyt kunniavieraana oli Inkerin uusi piispa, Ivan Laptev.

Kaikki edellä kertomani todistaa sinun aidosta kiinnostuksestasi inkeriläisyyttä ja omia juuriasi kohtaan; olet tehnyt kaiken täydellä sydämellä, voimia säästämättä. Olen iloinen puolestasi, että olet päässyt nyt jo useamman kerran vierailemaan syntymäkodissasi, edellä mainitsemani vuoden 1983 vierailun jälkeen. Talon nykyisen asukkaan, Igorin, tapaamiset ovat olleet sydämellisiä. Vaikka talon ulkoasu on muuttunut, sisällä kaikki on ennallaan. Kun istuit nojatuolissa uunin vierellä, sinusta näki, että koit palanneesi juurillesi. Olet kantanut huolta siitä, mitä Inkeristä ja inkeriläisyydestä jää jälkeemme. Onneksi on tahoja, joihin on arkistoitu vuosien varrella kerättyjä aineistoja, ja Inkeriläisten Viestin jokainen numero löytyy Kansalliskirjastosta. Lea ja Santeri Pakkasen sekä Meeri Koutaniemen näyttelyprojekti, joka oli esillä Helsingin Kansallismuseossa alkuvuodesta 2020, on taltioinut valtavan määrän tietoa, joka myös säilyy.

Sinä Alina-Sinikka olet tehnyt kaikkesi - ja tekisi mieleni sanoa, että enemmänkin - inkeriläisyyden säilyttämiseksi ja tunnetuksi tekemiseksi. Lämpimät kiitokset sinulle meidän kaikkien inkeriläisten ja meidän jälkeläistemme puolesta!

”Pikkusiskosi” Anneli

Alina-Sinikalla oli kukitustilaisuudessa hieno Inkerin väreissä oleva kasvomaski. Kuva: Leila Kattelus.

Alina-Sinikka lähettää terveiset ja kiitokset kaikille yksityisille henkilöille ja yhteisöille, joiden kanssa on saanut työskennellä eri yhteyksissä.

Kiitän ikionnellisena Anneli-siskoani, joka on uhrannut tekstin kokoamiseen ja kirjoittamiseen sekä kuvien etsimiseen monia päiviä, ellen sanoisi jopa viikkoja. Muistan, että 71 vuotta sitten olen työntänyt sinua vaunuissa ja hoivannut muutenkin äitimme ollessa navettatöissä. Nyt minun vanhetessani pikkusiskosta on vähän kerrallaan tullut minulle ”isosisko”, jonka neuvoja joudun kysymään hyvinkin usein. Kiitos myöskin siitä. Alina-Sinikka

IN MEMORIAM JUHO SAVOLAINEN

Suomen viimeinen heimoveteraani Juho Savolainen nukkui pois 10.10.2020 Punkaharjulla, 95-vuoden iässä.

Vuonna 1925 syntynyt Savolainen saapui Suomeen Inkeristä, Kankaan kylästä 16-vuotiaana kymmenien tuhansien muiden inkeriläisten joukossa. Savolainen menetti isänsä tuon matkan aikana, mutta äiti ja sisarukset pääsivät perille.
Suomessa Savolainen työskenteli maatiloilla, joissa oli sodan takia kova pula miestyövoimasta. Savolainen tunsi kuitenkin niin suurta sympatiaa sukulaiskansansa selviytymiskamppailua kohtaan, että hän ilmoittautui Suomen armeijaan konekivääriampujaksi. Tie vei nopeasti rintamalle, jossa vierähti vuoden päivät.
Sodan jälkeen Savolainen päätti paeta naapurimaahan Ruotsiin, sillä hän pelkäsi palautusta itään. Hän pääsi kuitenkin vain Turkuun asti, sillä siellä hän muutti mielensä ja palasi äitinsä ja sisarustensa luo. Nämä kaipasi takaisin Inkeriin ja sinne päin matka veikin. Inkeri vilahti kuitenkin vain ikkunasta, sillä matka jatkui eteenpäin.
Äiti ja sisarukset kuskattiin Moskovan taakse ja Savolainen vangittiin. Hän vietti ensin vuoden Pietari Paavalin vankilassa Leningradissa, jonka jälkeen edessä oli 10 vuoden pakkotyö Siperiassa. Savolainen työskenteli Siperiassa hiilikaivoksella kirvesmiehenä. Ankaran työn tekemisen ansiosta pakkotyövuodet lyhennettiin kahdeksaan. Tämän jälkeen Savolainen palasi kotipitäjäänsä Kankaalle ja onnistui jopa saamaan suvun säilyneen talon takaisin nimiinsä.

Vuonna 1994 Savolainen muutti 1994 presidentti Mauno Koiviston mahdollistettua paluumuuton. Hän saapui puolisonsa Lyydian kanssa Punkaharjulle vuonna 1996, ja he asui siellä Hoitokoti Finlandian naapurissa Karjalatalossa loppu aikansa. Savolainen tunnettiin avuliaana ja mukavana miehen, jota jäivät kaipaamaan lukuisat ystävät ja Lyyti-vaimo.

“JOS NYT TÄLLÄ KERTAA UNOHDETAAN”

Maco Oey ihmetteli pitkään miksi inkeriläiset vaikenevat juuristaan, vaikka karjalaiset pitävät ne esillä jokapäiväisessä elämässään. Esiintyminen inkeriläisten tapahtumassa avasi hänen silmänsä.

Riikka Mahlamäki-Kaistinen
Laulaja-lauluntekijä **Maco Oey** sanoo leikkisästi, että hän ole mistään kotoisin. Tämä ei viittaa siihen, että mies kokisi olevansa läpeensä huono tai turhanpäiväinen, vaan siihen, etteivät hänen juurensa ole missään selvässä pisteessä. Oeyn äiti on inkeriläinen, isä indonesialainen. Synnyinmaa taas löytyy Saksasta, vaikka kotimaaksi vaihtuikin Suomi jo hyvin varhaisella iällä.
“Ehkä minulle tulee kotoisin olo siitä, jos joku kutsuu minua tamperelaiseksi. Olen asunut täällä pitkään”, Oey sanoo naurahtaen.

Salattu inkeriläisyys
Oeyn lapsuudessa ja nuoruudessa inkeriläisyys oli asia josta ei juurikaan puhuttu. Äiti, **Hilka Kapanen** (alunperin Hilda) oli kotoisin Inkerin Tuutarin Nuijalan kylästä, joka sijaitsi lähellä viimeistä junapysäkkiä ennen Pietarin/ Leningradin kaupunkia. Hilka lähti vanhempiensa ja sisarustensa kanssa sotaa pakoon. Matka vei Virosta Suomeen, mutta äiti ja isä menehtyivät matkalla. Tieto siitä, mihin vanhemmat kuolivat on kadonnut vaikeiden aikojen rankkoihin muistoihin.
“Äiti oli itsekin niin huonossa kunnossa, että hän ei muista ajasta juuri mitään. On todennäköistä, että hänen vanhempansa menehtyivät nälkään ja tauteihin. Äiti ei muista sitä, kuka hänestä Virossa huolehti”, Oey kertoo.
Hilka oli Suomeen tullessaan noin yhdeksän vuotta vanha. Tarkkaa ikää ei osaa kukaan sanoa, sillä jäljelle ei jäänyt ketään, joka olisi muistanut tytön syntymäpäivän. Sulo-veli palautettiin pian takaisin itään ja sinne jäänyt Mari-sisko sai Hilkaan yhteyden vain kerran pitkän

ajan päästä. Marilla oli pikkusiskolle sanottavana yksi tärkeä asia. Se oli ”älä tule tänne, pysy Suomessa, jos voit”. Sen jälkeen ei sisaruksista kuulunut enää pihahdustakaan.

Poliisi kävi ovella

Hilka päätyi Suomessa Poriin, jossa hänestä huolehti kaksi lapsetonta siskosta. Poliisi kävi kuitenkin naisten ovella kyselemässä Hilkan perään. Inkeriläinen tyttö haluttiin palauttaa synnyinmaahansa. Sisarukset, eivät kuitenkaan halunneet luopua tytöstä ja he vetosivat poliisiin.

“Poliisi sanoi siskoksille ja Hilkalle, että “jos nyt tällä kertaa unohdetaan” ja lähti matkoihinsa”, Oey kertoo.

Sanat syöpyivät äidin mieleen ja niistä jäi varmasti alitajuntaan kalvamaan ajatus, että “tällä kertaa” saattaa tarkoittaa sitä, että ensi kerralla asiaa ei enää unohdeta ja edessä on palautusmatka.

Oey on ollut mukana myös ulkoministeriön Afrikka-projektissa, jossa järjestettiin musiikkityöpajoja Mwanza-nimiseen paikkaan. Kuva: Pekka Agarth.

Poliisi ei kuitenkaan palannut enää ovelle, ja Hilka sai Suomen kansalaisuuden asuttuaan Suomessa kymmenisen vuotta eli n. 19-vuotiaana.

Myöhemmin Hilka löysi Suomesta rinnalleen indonesialaisen puolison ja muutti tämän kanssa Saksaan. Perheen kolme poikaa syntyivät Saksassa, mutta Suomeen palattiin Oey ollessa vielä hyvin nuori.

”Minua vanhemmille veljille Suomeen muuttaminen oli aluksi vaikeaa, mutta minä olin niin pieni, ettei muutolla ollut oikeastaan merkitystä, vaikeudet tulivat vasta kouluiässä”.

Lapsuus unohduksissa

“Äiti muistaa lapsuudestaan muun muassa matkat Pietariin, jonne hän vei äitinsä kanssa maitoa. Hän muistaa myös isän hoitaneen hevosia kolhoosissa ja veljien kiusanneen häntä leikkisästi. Veljillä oli kuulemma tapana sanoa, että sisko huutaa niin mukavasti suuttuessaan, että siksi tätä oli hauska kiusata”, Oey sanoo ja naurahtaa.

Paljon äiti ei muista. Muistamattomuuden takana on useita syitä. Hän oli kovin nuori, sairas ja väsynyt paetessaan Inkeristä. Lisäksi kokemukset olivat niin rankkoja ja traumatisoivia, että ehkä mieli halusi unohtaa ne tarkoituksella.

Äiti on joskus sanonut: “Sodan aikana matka Suomeen oli niin kurja, ettei sitä aikaa halunnut muistella. Ruoasta sai tapella ja kun sitä sitten onnistui saamaan, niin vatsa turposi kivuliaasti.”

Osansa unohtamiseen toi ehkä myös se, ettei Inkerin historiasta puhuttu paljon hänen nuoruu-

dessaan. Hilkalla ei myöskään ollut inkeriläisiä tuttuja, joiden kanssa kotiseudusta puhua.

Oey kertoo muistisairaudesta kärsivän äidin mieleen nousseen iän myötä joitakin, pitkään unohduksissa olleita muistoja. Pari vuotta sitten hän sanoi yhtäkkiä automatkalla: “Nyt minä muistan.” Hän oli yhtäkkiä muistanut sen kuinka sodan keskellä perhe oli ollut maakuopassa piilossa. Sodan äänet pelottivat ja häneltä tuli pissat housuun maakuopassa. Kun perhe sitten taistelun tauottua uskalsi nousta kuopasta, näky oli karmea ja nenään tuli kuolleiden haju. “Tuon hajun äiti yhtäkkiä muisti”, Oey kertoo.
On varmasti raskasta, että rakkaan äidin mieleen nousee kipeitä muistoja, sen sijaan, että hän muistaisi vaikka hyviä hetkiä omien vanhempiensa kanssa.

Tiedon hippusia menneisyydestä
Oey kertoo saaneensa jonkin verran tietoa äitinsä suvusta oltuaan yhteydessä sukututkijoihin. Hän oppi muun muassa, että äidin sisarukset olivatkin tämän sisarpuolia, sillä hänen vanhempansa olivat muodostaneet uusioperheen.
“Äitikin sai tietää tämän vasta 80-vuotiaana”.
Yllättävää oli se, että osassa sukututkijoiden löytämistä papereista, nimet eivät vastanneet aikaisemmin tiedossa olleita oikeita nimiä. Oey arvelee, että sukupuun tarkemmat haarat ja sukulaisten elämäntarinat jäävät varmasti ikuisiksi ajoiksi unholaan. Esimerkiksi siitä, mitä äidin sisaruksille tapahtui, ei ole tietoa.

”Äiti yritti myöhemmin ottaa selvää sisarusten liikkeistä, mutta mitään tietoa ei löytynyt.”

Kulttuuriset juuret
Oey kiinnostui juuristaan saatuaan kutsun esiintyä inkeriläisten tapahtumassa. Tilaisuus oli silmiä avaava.
“Appiukkoni on karjalainen ja olen usein miettinyt, miksi karjalaiset puhuvat niin paljon juuristaan, mutta inkeriläiset ovat niistä usein vaienneet. Vasta tuolla tapahtumassa aloin ymmärtää minkälaisen pelon alla inkeriläiset ovat eläneet. Inkeriläisyys oli minulle pitkään vieras asia, sillä siitä ei koulussa puhuttu. En minä tiennyt, että inkeriläiset olivat pelänneet palautuksia”, Oey sanoo.
Nyt hän kokee inkeriläisyyden tärkeäksi osaksi itseään, vaikkei varsinaisesti inkeriläiseksi itseään tunnekaan.
”Juuret ovat tärkeä osa ihmistä ja jokaisen on syytä tietää omista juuristaan”.
Hän pohtii ääneen, miksiköhän

Marco Oey sanoo, että isän puolelta tulleet aasialaiset piirteet ovat erottaneet hänet aina joukosta. Kanta-suomalaisille on ollut selvää, että miehen suonissa virtaa jokin muukin kuin Härmän veri. Inkeriläisyys taas on pysynyt piilossa paremmin - näin myös miehelle itselleen. Kuvaaja: Pate Pesinus.

äiti on itsensä kokenut. Onko inkeriläisyys osa äidin vahvaa identiteettiä, vaikka tämä on elänyt valtaosan elämästään Suomessa ja Inkerin vuodet ovat pääosin vaipuneet unohduksiin.

”Juuret ovat tärkeä osa ihmistä ja jokaisen on syytä tietää omista juuristaan”.

Yhdenvertaisuuden asialla
Oey sanoo olleensa koko elämänsä jossain mielessä ulkopuolinen. Isän puolelta tulleet aasialaiset geenit ovat vaikuttaneet siihen, että Oey on sisaruksiensa kanssa erottunut aina kantasuomalaisista. Hän miettii äitinsä kokeneen ehkä samaa. Hilka ei ollut ihan täältä, vaikkei ulkonäöllisesti silmään pistänytkään.
”Ehkä taustani takia ymmärrän hyvin erilaisuutta”, Oey pohtii.
Hän työskentelee Tampereella erityisluokanopettajana ja muusikkona. Musiikki on ollut tärkeä asia hänen elämässään ihan lapsuudesta lähtien.
”Vanhempani laittoivat kaikki meidät lapset pianotunneille, mutta minä en halunnut soittaa pianoa. Äiti sanoi silloin, että tulen vielä katumaan päätöstä. Ja niinhän siinä sitten kävi, että hän oli oikeassa”, Oey sanoo.
Kun hän vuosia myöhemmin haki opiskelemaan opettajainkoulutuksen musiikin erikoistujiin , hän ymmärsi, että pianonsoittotaidoista olisi ollut paljon hyötyä.

Äidin tarina muuttui musiikiksi
Oye on tehnyt kahdeksan levyä ja hänen musiikkiaan on soitettu ahkeraan radiossa. Sokea piste -kappale, oli vuoden 2011 Yle Radio Suomen toiseksi soitetuin biisi. Nykyisin hän vetää omaa musiikkiohjelmaa Radio Moreenissa.
“Aiemmin en keikkaillut paljon, sillä minulta puuttui palo jatkuvaan esillä olemiseen. Ehkä syy oli myös osa kasvatustani, että ei pyritä erottumaan erityisesti joukosta, koska erotutaan siitä jo muutoinkin ulkonäöllä ja sukunimellä”, Oey miettii.
Hän kertoo pohtineensa joskus sitä, kumpuaako musikaalisuus kenties inkeriläisistä juurista. Inkeristähän on tullut paljon musikaalisia ihmisiä ja laulaminen on ollut olennainen osa inkeriläistä kulttuuri.

Oey on käsitellyt musiikkinsa kautta myös äitinsä tarinaa. Ruttuinen kirje -kappale kertoo fiktiivisen hetken äidin lapsuudesta. Laulussa sisarukset kiusaavat tyttöä, joka hakee lohtua isänsä sylistä. Pöydällä on ruttuinen kirje, jonka sisältö jää salaiseksi, mutta ilmaan nousee ajatus siitä, että kirje sisältää jotain perheelle tärkeää ja lohdullista sisältöä. Olisiko kirjeessä vaikka tieto länteen paenneen perheen pelastumisesta, kutsusta parempaan paikkaan tai vaikka kirje Siperiaan kuskatulta sukulaiselta. Tämä kaikki jää laulussa arvoitukseksi, samoin kuin jäänee Oeyn äidin suvun tarinakin.

T*utustu Oeyn musiikkiin internetissä, Facebookissa (macooeymusic), Spotify: Maco Oey*

VIERAILU SALON PALUUMUUTTAJIEN KOKOONTUMISESSA

Anne Tuohimäki
Koronasta huolimatta oli aurinkoisena lokakuun keskiviikkoiltapäivänä Salon seurakuntakotiin kerääntynyt pienehkö joukko inkeriläisiä paluumuuttajia maahanmuuttajatyöstä vastaavan seurakuntapastori Timo Viitasen johdolla. Olin sattumalta vierailulla Salossa sisareni luona ja päätimme hänen kanssaan mennä tervehtimään heitä.

Noin tunnin kestävässä tapaamisessa pastori säesti laulettavia virsiä ja kertoi tarinan apostoli Juudas Taddeuksesta, miehestä joka rukoili toisten toivottomien puolesta. Hän oli alkujaan tavallinen mies, joka lähti seuraamaan Jeesusta.
Koska kuulijakunnassa oli paremmin venäjänkieltä ymmärtäviä henkilöitä, käänsi Viita-

nen suomeksi puhutun tekstinsä myös venäjäksi.

Liekö tuntemattomien vieraiden ilmestyminen tapaamiseen saanut osallistujat hieman vierastamaan meitä, kun melko harva uskaltautui kertomaan itsestään. Eräs rouva kertoi kuitenkin olleensa Suomessa 1940 luvulla ja toimineensa Ylistarossa lehmipaimenena ja hän on säilyttänyt suomenkielentaitonsa melko hyvin.
Lupasin myös ensi vuoden puolella mennä vastaavanlaiseen tapaamiseen ja ehkä saan haastateltua heitä enemmänkin.

"Kerääntyvätkö teidän kylän, kaupungin tai kunnan inkeriläiset jossain? Lähetä meille pieni kuvaus toiminnastanne kuvan kera, niin julkaisemme jutun Inkeriläisten Viestissä.

Salon inkeriläiset lauloivat virsiä seurakuntapastori Timo Viitasen johdolla. Kuva Nikki Mahlamäki.

Kevätkokouksen päätöksiä

ESITETTIIN v. 2019 TILINPÄÄTÖS
Äänioikeutetuille kokoukseen osallistuville oli jaettu kaikki virallisten tilinpäätösasiakirjojen sekä toiminnantarkastajan lausunnon kopiot.
1. Puheenjohtaja Valo selosti toimintakertomuksen, joka hyväksyttiin
2. Taloudenhoitaja valotti tilikertomuksen numeroita
Tilikauden ylijäämä tilikaudelta 1.1.2019–31.12.2019 oli 3 239,81 €.
Tilikertomus hyväksyttiin
3. Kokouksen puheenjohtaja Toivonen esitti toiminnantarkastajan lausunnon
4. Tilinpäätös vuodelta 2019 vahvistettiin
TILI- JA VASTUUVAPAUS tilikaudelta 1.1.2019–31.12.2019 myönnettiin asianomaisille

Syyskokouksen päätöksiä
Jäsenmaksu v. 2021:
- jäsenyhdistyksen jäsenen maksu 2 € / jäsen
- henkilöjäsenen jäsenmaksu 20 € / jäsen
- kannattava jäsen 50 € / jäsen
Kaikki maksut ovat vuosimaksuja

HYVÄKSYTTIIN
Hallituksen ehdotus Inkeriläisten viestin v. 2021 ilmestymistiheydestä seuraavasti:
No 1 tammi-helmikuu, No 2 huhti-toukokuu, No 3 elo-syyskuu, No 4 marras-joulukuu
Lehden ilmestymisviikot tarkennetaan myöhemmin, jotta kokous- ja muut tärkeät kutsut ja ilmoitukset ilmestyvät oikea-aikaisesti.
Hallituksen ehdotus lehden tilaushinnaksi v. 2021 hyväksyttiin
- EU-maat 40 €
- muut maat 45 €

Liiton puheenjohtaja Valo esitteli hallituksen toimintasuunnitelmaehdotuksen v. 2021
- Inkeriläisten viestiä julkaistaan 4 numeroa
- osallistutaan kotimaan kesäjuhlille
- osallistutaan muiden maiden inkeriläisjuhlille ja muihin erilaisiin tapahtumiin
- järjestetään Inkeri-iltapäiviä
Muut toimintasuunnitelman kohdat noudattelevat edellisvuosien kaavaa. Toimintasuunnitelma hyväksyttiin. Hallituksen talousarvioehdotus v. 2021 osoittaa ylijäämää 400 €. Talousarvioehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtajaksi v. 2021 valittiin yksimielisesti Juhani Valo
Hallituksen jäsenten valinta
- erovuorossa olleen varsinaiset jäsenet Leila Kattelus, Toivo Puronen ja Toivo Tupin valittiin uudelleen, toimikausi vv. 2021–2023
- erovuorossa ollut varajäsen Elina Metsälä valittiin uudelleen, toimikausi vv. 2021–2023
- Antti Kokkinen, Espoo valittiin varsinaiseksi toiminnantarkastajaksi v. 2021
-Tarja Nieminen, Vantaa valittiin varatoiminnantarkastajaksi v. 2021

Päätettiin, että v. 2021 kevät- ja syyskokoukset pidetään Inkeri kodissa hallituksen määräämänä ajankohtana ja kutsu niihin julkaistaan Inkeriläisten viestissä sääntöjen mukaisesti ja liiton www-sivuilla. Sihteeri toimittaa kokouskutsun jäsenjärjestöjen puheenjohtajille pääsääntöisesti sähköpostilla. Ilmoitukset jäsenistölle julkaistaan pääsääntöisesti Inkeriläisten viestissä ja liiton www- sivuilla. Mikäli jäsenet ovat ilmoittaneet sp-osoitteensa liitolle, käytetään joissakin nopeutta vaativissa tilanteissa myös sähköpostia.

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITON OHJELMA:

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulle ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Koronatilanteesta johtuen pidättäydymme toistaiseksi Inkeri-iltapäivien kokoontumisista Karjalatalon Inkeri kodissa.

Liiton vuoden 2021 ohjelmasta pyrimme ilmoittamaan nettisivuillamme ja sähköpostilla, mikäli osoite on tiedossamme.

Mikäli et ole ilmoittanut toimistoomme s-postiosoitettasi,
mutta haluat saada tiedotteita sähköpostitse,
ole ystävällinen ja ilmoita nimesi ja sähköpostiosoitteesi
suomeninkeriliitto@gmail.com

Hyvinkään Inkeri-kerho
Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura
Vuoden 2020 tapahtumat Varissuon kirkolla,
tilaisuudet alkavat klo 14.00:
La 26.12. Tapaninpäivän Joulujuhla

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan
Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, Facebookista ja puh. 045 668 7628.

Yhteystiedot:
puhelin 045 668 7628
sähköposti tsis.turku@gmail.com
Facebook Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa
(Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

HUOM! Huomasithan, että lehden välissä on jäsenmaksu ja Inkeriläisten Viestin tilausmaksu ensi vuodelle.

NÄYTTELY INKERILÄISISTÄ
Seppo Tuomen näyttely inkeriläisistä on auki Malmin Inkerikeskuksessa vuoden loppuun asti. Näyttely on auki arkisin klo 09.00–15.00
Osoite: Malmin Inkerikeskus ry, Torikatu 3 (2. Krs), 00700 Helsinki

Toimituksen tervehdys!

Vaikka vuosi on ollut monella tapaa rankka ja täynnä vastoinkäymisiä, me haluamme täällä Inkeriläisten Viestin toimituksessa uskoa, että parempaa kohti ollaan menossa. Pidetään mieli virkeänä, ajatukset positiivisina ja eletään nyt vielä jonkin aikaa mieluummin ylivarovaisesti kuin huolettomasti.

Ehkäpä sitten pääsemme taas kokoontumaan Inkeri-iltapäiviin, tanssimaan kesäjuhlissa ja ennen kaikkea halaamaan toisiamme.

Rakkaudella "Inkkulaiset"

Hyvää joulua ja
rauhaisaa
Uutta Vuotta 2021!

